

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels: 215 27 39
215 27 84

Any IX N.º 454

Setmana del 5 a l'11
de juny del 1988

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 90 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Amb l'experiment modernista, alguns cristians han cedit a la fascinació del "Segle de les Llums", sacrificant allò que els hauria permès superar aquesta idolatria."

Card. Jean-Marie
Lustiger

AFINANT

Corpus i el necessari equilibri

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR

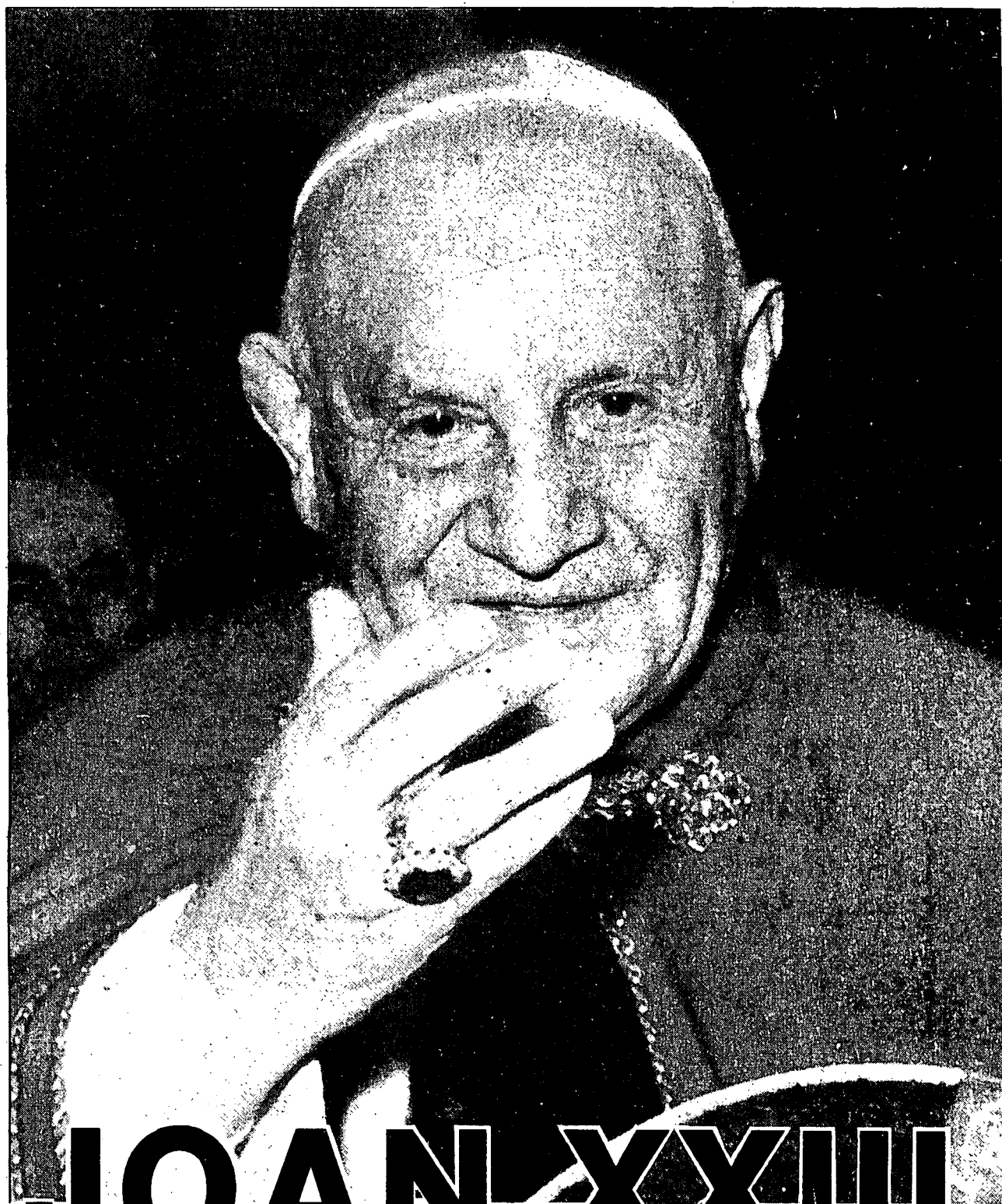
Més enllà de la polèmica domèstica —un punt surrealista— entre "espiritualistes" i "temporalistes", avui no hi ha ningú en l'Església que no reconegui la necessitat de l'oració per a una vida cristiana autèntica. Oració que té indiscutiblement aquestes dues vessants íntimament associades: la pregària i la celebració comunitària per una banda, i la vida interior alimentada per l'oració personal per l'altra. Fa goig constatar com les més diverses "famílies espirituals" de casa nostra tenen cura, avui, dels actes de pregària pública. Crec que en aquests actes s'assoleix, en general, un nivell de qualitat bíblica, litúrgica i estètica molt plausible. Ara potser és arribat el moment de complementar i consolidar aquest progrés proposant i intensificant la vida interior, la contemplació, per definició personals i solitàries. En altres temps, les celebracions col·lectives potser eren pobres i encarcerades, mentre que les "visites al Santíssim" eren, en moltes esglésies, nodrides. Tant de bo que sabéssim redescobrir la riquesa i el goig del "devot us adoro Deïtat latent, sota d'aquests signes verament present..." i el festeig amb "Jesús a qui esguardo ara sota un vel..."; hauríem fet veritablement dos passos en el progrés vers una vida cristiana equilibrada i plena.

Sorteig Catalunya Cristiana 1988

- 1er Premi FORD FIESTA N.º 68.142
- 2on Premi CICLOMOTOR DERBI N.º 50.523
- 3er Premi IMATGE BENAURADA N.º 14.469
- 4rt Premi IMATGE BENAURADA N.º 75.600
- 5è Premi IMATGE BENAURADA N.º 37.925

En el XXVè aniversari de la seva mort

JOAN XXIII, un home bo, un home de Déu

A nosaltres, creients, ens cal contemplar la figura de Joan XXIII a la llum de la fe i de la seva obra, i creure que, en últim terme és l'Esperit qui porta el Poble de Déu. L'elecció de Joan XXIII fou inesperada. Qui era el Cardenal Roncalli? Un home bo, un home de Déu, sincer i honest amb si mateix i també a l'hora de valorar evangèlicament la realitat eclesial i els signes dels temps. Papa de transició? Sí, però en

el sentit més dinàmic de la paraula: passar d'una situació eclesiàstica i eclesial pendent, en bona part, dels esquemes mentals i sociològics del Vaticà I, a la renovada consciència eclesial i a la nova visió de la missió de l'Església en el món d'avui. El Papa Joan: Una gran veu i una gran acció profètiques que continuen invitant-nos a tots a construir coratjosament, amb amor i esperança, el Regne de Déu.

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

MES DE MARIA DINS "L'ANY MARIÀ"

"Benaurada Tu que has cregut..."

ARTISANATS DES MONASTÈRES DE BETHLEEM

PER HONORAR LA MARE DE DÉU AQUEST MES DE MAIG, PER REGAL DE PRIMERA COMUNIÓ ETC... "CATALUNYA CRISTIANA" T'OFEREIX

BUTLLETA DE COMANDA

Nom i cognoms .....

Domicili ..... Població ..... DP .....

Desitja adquirir:

Quantitat

☐ Imatge de la Mare de Déu a 12.000 ptes. ☐ ptes.

☐ Estampes a 5 ptes. la unitat, 450 el centenar, català i castellà. ☐ ptes.

☐ Posters a 100 ptes. la unitat ☐ ptes.

☐ Imatge de sobretaula 195 Ptes ☐ ptes.

☐ Medalla magnètica pel cotxe 850 Ptes ☐ ptes.

Abonament per reemborsament ☐ , taló ☐ , o personalment ☐

☐ Total

Envieu-les a "AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A. 08010 - BARCELONA - TELF.: 301 37 18

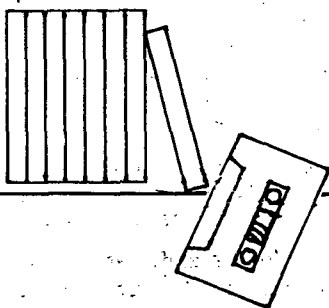
PENTACOSTA 1987

ANY MARIÀ

ASSUMPCIÓ 1988

- Què és Déu per l'home d'avui?
- L'home el somiador de l'impossible o la imatge de Déu?
- Per què hi ha el mal en el món?
- Què és el mal i què és el pecat? Tenen remei?
- Què vol dir la salvació? I la redempció?
- Què vol dir creure en Jesucrist?
- L'acceptació dels misteris cristians no és alienant?
- No en tenim prou amb la ciència per a viure i morir?
- Per què un Home-Déu?
- I l'escàndol de la Creu?
- La resurrecció de Jesucrist és un fet històric?
- Que en feu de l'Esperit Sant?
- Per què una Església per anar a Déu?

- Per fruit moltes estones de meditació cristiana
- Una formació actualitzada de la nostra fe
- Temes de sempre exposats amb un llenguatge d'avui
- Podem assegurar que... són realment apassionants

PER DEMANAR LES CASSETTES

Data ..... de ..... del 1988
Desitjo m'enviïn les 9 cassettes, amb les Conferències del Dr. Joan E. Jarque, sobre "ELS GRANS TEMES DE LA FE CRISTIANA, AVUI". Faig efectiu el seu import de 5.850 ptes., adjuntant xec barrat a nom de l'Associació d'Amics de Catalunya Cristiana.

☐ Marqui amb una creu, si desitja que les hi enviï per reemborsament, més despeses de tramesa.

Nom .....

Adreça .....

Població .....

C.P. .... Signatura

.....
.....
.....
.....

Una resposta coherent a aquestes i moltes altres preguntes la trobarem a les

9 cassettes
d'una hora de duració
cadascuna amb
el curset sobre
ELS GRANS TEMES
DE LA FE CRISTIANA, AVUI
del Dr. Joan E. Jarque

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT QUE CADA SETMANA SURTI AL CARRER CATALUNYA CRISTIANA

PER INFORMACIÓ:

Plaça Urquinaona, 11 - 3er. 3a A
08010 BARCELONA - Telf.: 301 37 18

**FES-TE AMIC...
T'esperem!**

COM FER-SE AMIC DE

**Catalunya
Cristiana**

L'INFORMAREM AL
TELÈFON 301 37 18

EDITORIAL

Segles enrera quan els Estats negligien l'acció social; foren les institucions privades les que atenien aquest sector. La beneficència —un mot que avui no té bona premsa, malgrat la seva expressiva etimologia llatina, "bene-facere", "fer-el-bé"—, era peculiar de l'Església.

Sortosament avui les coses han canviat; hi ha una major sensibilització assistencial per part dels governs. L'estament públic, però, malda per institucionalitzar, canalitzar, controlar i, sobretot, apropiat-se en exclusiva l'acció social. Com en l'ensenyament i la sanitat, l'Administració pública es proposa cobrir ella sola tota l'àrea assistencial, fent abstracció o ignorant la comesa de les institucions privades a l'hora de potenciar-les i subvencionar-les, o, simplement, no atorgant un estatut de certa autonomia en la seva gestió. És bona política social aquesta? Sincerament creiem que no; almenys creiem que respon a una estratègia equivocada.

Ja hem dit que en èpoques en què l'Estat era deficient, l'Església era un testimoni de qualitat, suplint, per exemple, el sector hospitalari. Avui aquest sector sembla que està cobert amb les lleis de previsió social. Pe-

Camps d'indigència assistencial

rò resten altres camps en els quals continua la indigència social i assistencial: immigració, presons, alcoholisme i drogaaddicció, disminuïts físics i mentals, Tercera Edat, temps lliure per a infants, etc. etc. Les institucions eclesials podrien aportar "la gestió de projecte". En elles hi ha un cert rodatge en aquests afers, amb una experiència d'anys actuant en centres parroquials. L'Església disposa de professionals graduats, moguts per ideals, que no busquen el guany, mentre que ens consta que en un centre per a toxicòmans, recent inaugurat, allò primer que demanen els qui han de treballar és què cobraran per tres jornades setmanals, quan algunes vegades aquests que comencen per exigir no tenen ni idea de l'assumpte que han de dur entre mans. En el món de l'Església es fa molt amb poqueta cosa. Només cal veure, per exemple, els centres

d'esplai i les colònies d'estiu parroquials per a mainada de famílies humils. Enguany més de 30.000 nois i noies del bisbat de Barcelona aniran aquest estiu a la muntanya. Els seus monitors, no cobren, ni exigeixen, i els centres d'esplai i les colònies d'estiu funcionen, com funcionen altres mil institucions assistencials dirigides per l'Església o altres organismes privats.

Un més encertat plantejament del problema seria una acció concertada entre l'estament públic i el privat. Creiem que a nivell de "rendibilitat" seria beneficiós per a l'Administració i per al país; perquè l'Església podria oferir un personal nombrós, amb garantia de professionalitat, d'ètica i de generositat.

Són tan àmplies i dramàtiques encara les capes de pobresa, incultura i marginació que existeixen, sobretot en les grans ciutats, que ni l'estament públic sol, ni l'Església aïllada o altres institucions privades, no les poden resoldre. Per què no buscar una acció conjunta, amb experiències i concertada? Cal fer una "bona política social", deixant de banda la política de les ideologies.

La primera vocació de la Comunitat ecumènica de Taizé mai no ha estat la d'atreure els joves i acollir-los. La seva vocació és abans de tot la de pregar per la reconciliació i la unitat dels cristians.

Es podria dir, segur, que consagrar la seva vida a aquesta vocació és estimar els joves, ja que treballa per tal que un dia visquin en una Església reconciliada, llavor d'un món en marxa vers la pau. I sembla que ells ho han entès així. I allí han afluït perquè allí han flairat la "bona olor de Crist", han descobert un lloc on són estimats. Un lloc on, ho repetim, mai ningú no ha cercat d'antuvi seduir-los.

Enfront un fenomen d'aquesta naturalesa, la qüestió que sovint es planteja en les nostres comunitats "com atendre els joves" esdevé una constatació i una declaració. Car el sol fet de plantejar-ho en aquests termes demostra prou bé que no és tant el desig d'estimar-los com el d'atreure'ls.

La temptació és evidentment la de muntar grans projectes, llançar grans manifestacions espectaculars, aprofitar la vinguda del Sant Pare, invitar testimonis sincers i apassionants, fer, per la màgia de la publicitat, les estrelles del "show" catòlic, fer aprendre els cants i la música que els plau, manejar així, insconscientment sens dubte, la carta de la psicologia de les multituds i, en poques paraules, fer vibrar la corda emocional tan sensible en aquesta edat. Això, probablement, "marxará".

Per un temps. Alguns potser hi trobaran el seu camí. Perseverant, esdevindran adults, legalment, però romandran, en quan es refereix a la vida interior personal, in-

fantils, sempre tributaris de les emocions, de l'espectacle, la multitud. Regularment els caldrà una gran manifestació. D'això en diran el seu "renéixer". Però els altres, aquells que cerquen altra cosa que emocions, tindran la impressió d'haver estat enganyats.

S'han manifestat algunes reserves sobre el "Congrés de Joves Cristians" celebrat a Versalles.

Admetem que tot això podrà corregir-se i millorar abans del Congrés, anunciat per a l'any vinent. A condició que els organit-

zadors, els moviments de diverses sensibilitats i les estructures de l'Església acceptin donar proves d'una mica més de bona voluntat, de concertació i d'imaginació.

Admetem-ho. Però, tanmateix, roman la impressió que el perill d'aquests aplegaments sigui més insidiós. Veure una multitud de joves aclamar la seva pròpia imatge en la pantalla, entre dues intervencions, és simptomàtic, i provoca un sentiment de tristesa o de neguit. Ja que malgrat les bones intencions, la multitud, sigui quin sigui el motiu que l'ha reunit, en definitiva només es venera a si mateixa.

Cada u sap que allí hi perd el propi arbitri. Que allí es pot acla-

mar o increpar no importa a qui. Una vegada més, jugar la carta de l'emoció, piadosa també, d'allò espectacular o nombrós, és situar-se en els límits de la deshonestat. Això equival a voler fer néixer des de l'exterior una adhesió que no té el mateix sentit que si ve de dins, consentida lliurement. Quan l'Església utilitza aquests mitjans corre el gran risc de traïr-se. Així l'Església cerca més seduir que estimar veritablement.

Dit això, una ínfima dosi de verí pot esdevenir medecina. Si Crist mai no va fer el joc de les multituds, tampoc no va anar mai a caçar-les. És sens dubte necessari que se celebrin aplegaments. Però no és pas inventant remeis per efectes secundaris que l'Església es desmarcarà de les altres societats humanes i, sobretot, prou als joves que abans de voler-los atreure i seduir, els estima lliures.

(de "la Croix")

Estimar o seduir?

A. CHAPELLIER
(Presbítero, Yvelines)

**Catalunya
Cristiana**

EL SETMANARI DE MÉS
DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Jutglar
Sots-director: Francesc Malgosa i Riera
Edita: Fundació Catalunya Cristiana
Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós
Disseny: Josep Samper i Aledo
Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C/. València, 244, 2on. Tels.: 215/27 39 - 28 05 - 27 84 08007 Barcelona
Impressora: Publiagraf, S.A.L. Consell de Cent, 224. Barcelona D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.680 Ptes.

Europa: 8.580 Ptes. □ Amèrica: 10.530 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 11.280 Ptes. □ Filipines: 11.280 Ptes. □ Àsia: (més oriental) 14.080 Ptes. □

RESPIR

UNA CURIOSA UTILITZACIÓ

Ho vaig sentir en unes convivències amb noietes de primer de BUP. En un moment de conversa informal em descriviren dues professores que tenien; la descripció va acabar amb aquesta frase: l'una ens diu sempre allò que sap que ens agrada; l'altra ens diu allò que creu que hem de sentir. La cosa era prou clara, i jo em vaig limitar, per dir alguna cosa, a fer: I què? La resposta fou ràpida i feta sense cap mena de malícia: quan ens ho volem passar bé, anem a la primera; quan es tracta de coses serioses, acudim a la segona. Em cremava la llengua preguntar-los: Ja els ho heu dit, això, a elles? No ho vaig fer; tampoc no calia, perquè estava segur que no els ho havien dit, tot i que entre les nenes en corria la fama. Una altra pregunta em venia encara: Se n'adonaven, les dues mestres, que eren "utilitzades" d'aquestes maneres distintes?

MIQUEL ESTRADÉ

El President del Govern Espanyol, entre altres declaracions fetes a les Filipines de què ens assabenta la premsa del 21-V-88, "reconeix els errors històrics comesos per Espanya en relació amb aquell país. Errors que es concreten i simbolitzen en l'afusellament, l'any 1896, del patriota José Rizal, avui heroi nacional de les Filipines". "Errare, humanum est", ja deien els antics. Però si errar és propi de la condició humana, tant dels individus com de les col·lectivitats, i per un tal motiu és tan freqüent, reconèixer l'error comès ja no ho és tant. Ni de bon tros.

Em feia aquestes reflexions dins el marc de referència del cinquantenari d'un altre "error històric", el de l'afusellament de Manuel Carrasco i Formiguera. El que s'esdevingué és que aquest nou "error històric" estava envoltat en un clima passional de tanta acumulació d'errors històrics com fou la dissortada lluita del 36 al 39, que gairebé passà desapercebut de la major part dels espanyols, continuament amb l'ai al cor per les bestieses que s'estaven acumulant. Però així com l'afusellament de José Rizal és considerada com la culminació de la piràmide de greuges de Filipines, l'afusellament de Carrasco i Formiguera fou també com la culminació dels greuges contra Catalunya, tant per tiris com per troians.

Si els "fejocistes", (membres de la Federació de Joves Cristians de Catalunya) van ser perseguits a mort a l'una banda, classificats per la ignorància supina dels "patrulleros" com a falangistes, a l'altra

Error històric...

IGNASI FARRERES JORDANA

banda eren rebuts com a membres d'un moviment separatista. Errors històrics, però sempre al quadrat quan es tracta de Catalunya. A què serà deguda aquesta condició? Perquè sempre recordo aquell amic meu que va rebre una bufetada d'una mestra en temps roig per haver contestat així a una pregunta seva: ¿Quina és la darrera cosa que fas abans d'anar a dormir?, va respondre ingènuament: **Reso les tres Avemaries!**... Aquest mateix nen, dos anys més tard i tot just arribats els nacionals, la nova mestra pregunta qui sap les tres províncies d'Aragó, i en dir ell molt ufanós: Osca, Saragossa i Terol (talment com li havien ensenyat a l'escola), rep una altra bufetada, aquesta vegada per haver donat una resposta separatista. Rebren, i al quadrat...

Rebren, i al quadrat, fou la sort de Manuel Carrasco i Formiguera. Acorralat pels incontrolats, denunciat pel diari de la CNT com a "burgès i cavernícola" (llegiu-hi entre línies, catòlic i català), a punt de ser-li ofert el "paseo" que acabava amb la mort, com si fos indigne de viure en una Catalunya que renegava de les seves arrels, el fan presoner els de l'altre bàndol,

essent-hi humiliat i degradat, ell i la seva nombrosa família. Condemnat a mort per un tribunal militar, allargassada la seva execució per a escarni d'allò que ell representava, és afusellat a Burgos ara fa cinquant anys. Si un bàndol l'havia matat amb la rancúnia dels fusells, l'altre l'havia preparat per a la mort per l'odi dels perseguidors.

¿Qui rebutjava més la personalitat històrica de Catalunya, els nacionals o els rojos? Jo diria que si fa no fa. La pàtria dels rojos, no era ni Catalunya ni Espanya; era la Rússia Soviètica. I els nacionals, ¿li tenien gaire afecte a aquesta nostra personalitat? Veritat que fa riure la pregunta? Diguem ja la veritat: en primera instància o en darrera, tots dos la rebutjaven. Llegiu, si no n'esteu convençuts, LES CARTES DE GUERRA, de Joan Sales. Llegiu-les, i veureu que tots dos anaven del bracet. Doncs, bé, Julián Marías acaba d'afirmar que aquesta "hostilitat a la afirmació de la personalitat dels pobles d'Espanya, no és en realitat, sinó hostilitat a la mateixa Espanya". Com s'ha demostrat amb les Filipines, que en cometre-hi aquell "error històric", s'hi perdia la llengua. Així, mentre el català era perseguit a mort a Catalunya en la post-guerra, el castellà era ferit de mort a les Filipines.

Saber rectificar és de savis; no tenir marxa enrera es de biscúters. Catalunya té molt a rectificar, a reconèixer com a mal fet. També Espanya. Sabrem ara per ara dialogar com a persones? Aquest és, indiscutiblement, el nostre gran repte actual.

"La imaginació al poder" es va dir el maig del 68 a París. Aquells estudiants francesos s'imaginaven que estaven inaugurant una cosa que, en realitat, ja l'havien inaugurat els estudiants californians dels campus de Berkeley. Però, el poder de la seva imaginació els feia créure's originals — fenomen típicament francès —, i per això reclamaven el "poder" per a aquella disbauxa d'imaginació.

Posats a imaginar, podem imaginar-ho tot. Com cantava el malaguanyat John Lennon "Imagine, there's no power... there's no religion...

El poder de la imaginació

JORDI BASSAS i RIBALTA

la pròpia imaginació?

En canvi, que diferent que és la forma d'imaginar pròpia de l'infant! Quan l'infant imagina frueix de la vida, perquè no nega res, sinó que ho afirma tot. Amb el poder de la seva imaginació, l'infant es meravel·la davant de qualsevol bocí de la realitat: des de les ulleres de l'avi fins al rellotget de damunt la tauleta, des de la piga de la

tiet soltera fins a la mosca que botzina a la capçalera del llit. Tot li obre la imaginació cap a universos plens de meravelles significatives. L'infant vol fer tan seva la realitat que l'envolta, que molts cops li hem de picar els dits perquè no es posi coses a la boca. Freud ens parlaria aquí d'"erotisme oral"; personalment, prefereixo parlar d'afany de **combregar** amb tot el món fet joguina.

La infantesa és aquell pe-

ríode enyorat de la nostra vida quan ens trobàvem completament adaptats a tots. Ens fem adults quan comencem a inadaptar-nos. Ens fem vells abans d'hora quan comencem a negar-ho tot. John Lennon era un vell prematur que cantava poèticament la seva velleïsa. El maig francès va ser una revolució de vells amb cos de joves: l'últim espetec d'una Europa erma d'energia espiritual. Vint anys després d'aquell maig tan famós, ben poca ens queda més que una munió de solitaris, de drogaadictes i de malalts de sida. No ens escarrassem a buscar-hi res més: no hi ha res més.

ARA MATEIX

Comentari postelectoral

J. CARRERA PLANAS

La primera reflexió que inspira a tota persona responsable el resultat de les eleccions al Parlament de Catalunya gira al voltant de l'abstenció. Aquest 40% assolit passivament pels ciutadans que no han volgut anar a les urnes els converteix en la segona opció, a poc menys de cinc punts de la guanyadora... No ens serveix de consol que ens diguin que als Estats Units en cap elecció no van gaire més enllà d'un cinquanta per cent de participants. Som a Europa i veïns de França, on ha votat, fa ben poc, el 80%. I, aquí mateix, mai, en deu anys, no havíem baixat tan avall.

No voldria veure en aquest fet un índex d'indiferència envers la democràcia i envers l'autonomia. Tant de bo els estudis més acurats acabessin descobrint que tot plegat ha estat degut a causes menors, com les enquestes que sentenciaren prematurament i, tot comptat i debatut, amb imprecisió notable. Però, de moment, la sospita d'una certa indiferència resulta inevitable.

I és que patim un dèficit d'educació democràtica. Els convençuts n'estan tant, que s'obliden d'explicar-se. La democràcia, quan no en teníem, era més exposada i ponderada, en certs sectors. Ara, no solament anem curts de teoria democràtica, sinó que, fins i tot, persones que tenen una influència educativa o social remarcable, s'avenen a crítiques poc serioses. És clar que tot ideal davalla i es desmitifica,

quan esdevé realitat quotidiana, però precisament la maduresa es manifesta en la capacitat d'assumir positivament aquest fenomen, sense abandonar-se a un desencís emotiu. També cal un esforç de precisió i de rigor en la crítica. Certes referències a situacions tan reals com la inseguretat ciutadana o les bosses de pobresa, sonen de tal manera que fan la impressió d'haver estat inventades per la democràcia. Hom gosaria demanar, respectuosament, als profetes, que engallessin bé abans de disparar i que tinguessin sempre present tota la veritat. Al·ludir ara a la decepció democràtica de sectors ciutadans elementals, comparant-la al ruixat amb líquid inflamable previ al llumí de qualsevol fanatisme... seria, òbviament, una exageració. Però alguna cosa no funciona en el terreny de la conscienciació democràtica, i no ho hem d'amagar.

De l'autogovern de Catalunya podríem parlar-ne amb termes semblants o més greus. Ha d'arribar a ser molt més assumit, com a expressió d'una realitat nacional renaixent. Ja està bé que el nacionalisme no

sigui intransigent i sàpigui fer-se pragmàtic. Però, alerta! La normalització per la normalització, sense un debat a fons sobre l'opció per una determinada norma, estaria mancada de grandesa i àdhuc de raó de ser. No tindria força ni per fer sacrificar un trosset del cap de setmana i anar a votar.

L'educació va més enllà de la política estricta i ens compromet a tots. També les comunitats eclesials. Cada vegada, per cert, els comunicats dels bisbes, previs a les eleccions, són menys didàctics i més intrometibles...

Però això no vol dir que els partits no tinguin una gran responsabilitat en el refredament polític de la ciutadania, que s'està produint. Un fet, entre altres, que crea desmobilització és aquest: els partits majoritaris i, per tant, amb possibilitats reals de governar, accentuen el seu realisme fins al punt de semblar més reflectors que transformadors de la societat; mentre els projectes de transformació, del model econòmic a l'ecologia, esdevenen patrimoni dels partits minoritaris que, a més, poden anunciar-ne aplicacions inversemblants que saben que no hauran de practicar... Això crea en molts votants la perplexitat d'escollir entre un programa de govern viable i unes aspiracions que no voldrien trair. Té solució aquest dilema? En tot cas és una qüestió que demanaria més espai que les últimes ratlles d'aquest comentari.

CATALUNYA

La llicència fiscal d'Ascó II repartida en quatre municipis

Els ingressos que genera la llicència fiscal de la central nuclear Ascó II seran distribuïts entre Ascó, Vinebre, Flix i La Torre de l'Espanyol, segons la Delegació d'Hisenda. Aquesta nova distribució de recursos diferents dels que genera Ascó I, que va a parar només a l'Ajuntament d'Ascó. Hisenda determina que un 34 per cent dels ingressos de la llicència es repartiran en concepte de contaminació i risc.

80 passos sense barreres a la línia Barcelona-Puigcerdà

El gravíssim accident ferroviari que hi va haver al terme municipal de Malla i en el qual varen morir tres persones, ha posat novament de manifest el perill que suposen els passos a nivell sense barreres. Actualment a la línia Barcelona-Puigcerdà n'hi ha vuitanta d'aquestes característiques i disset més amb barreres i vigilats. Renfe té intenció d'anar-los suprimint progressivament, però sem-

bla que per a la supressió de tots els passos n'hi ha per anys. De passos sense vigilar, n'hi ha algun de molt perillós com el que hi ha al costat de l'ambulatori de Ripoll.

ESPANYA

El PC acusa el Govern d'espionar sindicats i partits

José Luis Núñez, advocat del PCE, digué que hi ha documentació que acredita que la Brigada d'Informació d'Interior realitza activitats d'espionatge a partits polítics, sindicats i diverses personalitats durant el Govern del PSOE.

L'advocat del PCE, que considera que les investigacions han avançat "notablement" va afirmar que s'ha constatat que l'espionatge als partits polítics arriba fins a l'any 1983, i que no solament s'espia el PCE i AP, sinó també d'altres partits polítics, sindicats —entre els quals CC.OO.— i així, com d'altres personalitats, entre les quals es troben periodistes, actors i líders polítics.

Afegí José Luis Núñez que hi ha centenars de documents que proven l'espionatge, així com unes cintes magnètiques d'escoltes telefòniques que no porten etiqueta, sobre les quals cal investigar qui les va ordenar, quin tipus d'escoltes són i si s'efectuaren

amb autorització judicial.

Després d'avançar en el contingut dels documents, cal saber com i amb quins mitjans han estat obtinguts, així com les suposades autoritats —indicà l'advocat— i a continuació sol·licità al jutjat que elevi aquestes diligències i a l'Audiència de Madrid a fi de sol·licitar els processaments.

El Govern de les Balears oficialitza el nom de Maó

El govern de les Balears ha tancat una llarga polèmica sobre el nom oficial de la capital de Menorca, la ciutat de Maó. No obstant les reticències que ha anat manifestant l'Ajuntament de Maó, amb govern municipal socialista, finalment s'ha aprovat com a única denominació oficial i normalitzada ortogràficament la de Maó. Encara avui són nombrosos els grups que no volen utilitzar aquesta grafia i utilitzen la de Mahó, amb una h intercalada.

El major índex d'atur de la Comunitat Europea

El nombre d'aturats a la CEE el mes de febrer se situà en 16,6 milions, un 10,4 per cent de la població activa, la qual cosa suposa un lleuger retrocés del 0,3 per cent respecte al gener. Espanya amb

un 20,9 per cent, continua essent el país més afectat, malgrat la creació d'ocupació, per davant d'Irlanda (19), Itàlia (11,3) i Bèlgica (11,1 per cent).

MÓN

Malgrat la fam mortal, Etiòpia estableix "l'impost de guerra"

La fam que afecta ja en grau divers a set milions d'etiòps, el Govern marxista del coronel Mengistu ha afegit aquesta setmana un "impost de guerra" que penalitza sobretot els camperols.

Després de l'expulsió de les organitzacions d'ajuda humanitària de les zones d'Eritrea i Tigre, aquesta nova mesura ha causat consternació a la Comunitat Econòmica Europea, principal font d'ajuda a la població etiòp. "Aquesta punició fiscal sobre els agricultors afectarà naturalment la seva capacitat de produir en un moment en què són ja al límit de subsistència", ha declarat el Director General del Desenvolupament de la Comissió Europea, Dieter Frisch.

Per la seva part, el responsable de l'Agència per al Desenvolupament Internacional, Frederick Machmer, ha llançat un crit d'alerta afirmant que 2.400.000 etiòps

residents a les províncies del Nord corren perill de morir de fam a curt termini. El programa del Govern per a suplir l'ajuda dels organismes occidentals —afegí— només arribarà als 780.000 habitants, és a dir, la quarta part de la població de les dues províncies.

Una comissió internacional analitzarà el genocidi

Des de Brussel·les es va anunciar que una comissió composta de personalitats independents de prestigi internacional es reunirà a la capital belga per analitzar el genocidi ucraïnès, comès a iniciativa de Stalin, entre 1932 i 1933 i que comporta l'aniquilament de 14 milions d'ucraïnesos.

Deu mil daneses sofreixen mals tractaments

Més de deu mil dones daneses sofreixen cada any violència i mals tractaments en les seves relacions de parella, afirmà Flemming Balvig, catedràtic de Criminologia de la Universitat de Copenhague. Segons Balvig, 1.700 dones daneses acudeixen cada any a la policia per demanar protecció contra el seu marit que les maltracta, però només ho aconsegueixen unes tres-centes cinquanta.

Prioritats

Hem passat per alt l'advertència del Sant Pare. El problema social. Ves amb que ha sortit ara, aquest.

Ens encasellem com a cristians practicants perquè assistim a la missa dominical, combreguem, comprem el full parroquial i fins fem un donatiu de cent pessetes. Pensem que així assegurem l'últim viatge, aquell que de turístic, res.

Fem una vida normal. Si cal, utilitzant cotxe d'importació de fins a 15 o 16 milions, tot rondinant del gitanet, que en el semafor ens empastifa el parabrisse. Un dret perquè calli. Vestits, abrics, joies estrafolaries gairebé autèntiques, festes, viatges, casinos, competicions mundials, milers i milers de pessetes.

Tal com un afront a aquests deu milions d'espanyols que Joan Pau situa en el quart món (del tercer en sobren informacions).

En la ciutat, barris sense sol, nens pel carrer faltats de tot, vells consumits en la seva solitud, vicis, drogues, desvagats, malalties de misèria. En el camp, pobresa i oblidats. És normal, sempre s'hi ha comptat amb aquest panorama, forma part d'una realitat irresoluble i fatalista. No cal pas preocupar-nos.

Com a cristians ¿no serà una postura farisaica?

Que hi fa que la situació econòmica millori. N'hi ha que lluiten per aconseguir augments de sous. Ens assabentem dels sucosos beneficis dels bancs, empreses, l'estat. Ens bombardegen amb bilions.

Però la prioritat dels qui pateixen i no tenen dret a organitzar-se ni reclamar, ni pensar-hi.

Aquesta és la realitat. La nostra falta és gravíssima.

Estem fent cas omís al més elemental i primer manament de la llei de Déu.

GENIS DE TERA TEIXIDOR

¿La religió, alienant?

D'entrada haig de dir que habitualment passo de llarg el raonament del P. Miquel Estradé RESPIR, perquè de bell antuvi ja sé com respira. La veritat és que m'enfarfeguen els escriptors que fan poesia amb la religió, més o menys brillant i enginyosa: Ballarín, darrerament monsenyor Iniesta, i altres.

Que el P. Estradé fingeixi davant d'una noia —"fictio mentis"—, que no sap què vol dir ALIENANT és massa gros, per no suposar que no es tracta d'una manera de dir. Fins em fa vergonya recordar-li que per alt enllà he comptat una vuitantena de cites de la paraula ALIENUS i el seu derivat ALIENIGENA en la Vulgata.

Si com diu ell l'aclariment el demanava una noia intel·ligent ¿que potser la seva pregunta de si la fe era alienant no fora compromesa i empipadora de respondre? ¿Serà que el P. Estradé, inconscientment, relacionava la pregunta amb allò del Marx: la religió és l'opi del poble? Perquè aquesta droga, com totes, és alienant.

Amb 33 anys de capellà a l'esquena, i una dotzena en parròquies, he vingut en la conclusió que la temptació més greu del capellà és emprar la religió com a mitjà d'alienació dels fidels.

Ara voldria repetir el que em publicaren a FOC NOU sobre l'oració (febrer 1988 n. 166). Per abeurar no ho faré, és clar.

Potser el culte litúrgic és el que està més a prop de l'alienació. De fet considerem que per entrar en contacte amb Déu, cal sostreure's —desetendre's, alienar-se—, de la realitat circumdant. Allò que el temple és oasi enmig del desert del món. ¿Que potser no ens queixem sempre de la dicotomia entre la fe i la vida, les creences i la praxi? Per la majoria de la gent la religió és un racó de silenci, de recolliment, d'oblidar-se de la realitat dura que és la vida per les grans masses.

Jo penso que la religió tant pot ser

alienant pels catòlics burgesos, com pels que han de mantenir la quotidiana lluita aferrada per la subsistència. No voldria que el terme burges sonés a despectiu. Em refereixo a aquells que tenim les necessitats vitals ben satisfetes, i ens podem permetre el luxe del conreu de la religió, de la litúrgia, de la pregària, de la lectura de la Paraula de Déu. Els capellans que cada dia han d'afanyar-se per guanyar el pa aquest assessegat culte no poden practicar-lo. La pregunta de la noia és un repte.

RAMON RIBERA FLORIT

Aquest és el dia que ha fet el Senyor

Aquest és el títol de l'escrit que Monsenyor Jaume Camprodon, bisbe de la meua diòcesi, ens ha dedicat en aquesta Pasqua i que ha estat per a mi, motiu d'anàlisi i reflexió; permeteu-me transcriure'n un tros: "Jesús havia recobrat la vida una altra mena de vida; superior a la que donen les mares, a la que Maria li donà a Betlem. Pere i Maria Magdalena l'havien vist. De la Mare de Jesús els relats no en diuen res; però ella no tenia por ni dubte; només joia. Després el veieren els altres apòstols. I en donaren testimoni de paraula i d'obra, tant que ho pagaren amb la pròpia vida. (...) Els cristians som fills d'aquell dia (...)"

Veiem com d'una planera i senzilla, se'n explica el que significa Resurrecció: no és tornar a néixer sinó recobrar vida, més ben dit, Déu recobra la vida que va donar a una de les seves creatures i ara aquesta viurà per sempre, eternament, en una última i vertadera Comu-

nio amb el seu Creador; el sentit de la Resurrecció del Crist posaria fil a l'agulla del perquè de l'existència humana; Déu ens ha donat la nostra vida, més llarga o més curta, més feliç o desgraciada perquè treballem un trosset d'aquest món amb les eines de l'Evangeli i així ajudem a accomplir el Regne, aleshores podrem recobrar aquesta vida superior a la que donen les mares. Seguint el relat del Dr. Camprodon ens diu ben clar que la Mare de Jesús no hi és present en la Resurrecció, en canvi apareix una altra dona: Maria Magdalena. Podem veure amb això com la dona ha comptat sempre molt per a Déu, sobretot en dos dels fets més significatius de la nostra fe: Maria és la primera dona, senzilla, ver-

ge, disposada a servir, a la qual se li fa la gràcia de portar al món el Fill de Déu; en canvi, Maria Magdalena és l'altra dona, més mundana, natural, no verge, pecadora però moguda per un gran amor a Crist a la qual se li atorga el do de ser també la primera a descobrir i anunciar la Resurrecció i no solament això sinó que va a l'encontre i empeny els primers deixebles a donar testimoni; i per acabar, tal com diu el senyor Bisbe: els cristians som fills d'aquell dia; certament, la Resurrecció del Crist havia engendrat la primera Església i en aquesta primera comunitat de creients la dona havia tingut el seu paper.

GLORIA TORRES

INTERESSANT OFERTA

Terreny edificable (blocs unifamiliars, hotel-restaurant, etc.), en petita vila al peu del Montseny; 160.000 pams quadrats; llum i aigua a l'abast. Preu al comptat: 175 ptes. pam quadrat. Interessats escriu a Catalunya Cristiana, Ref. 2050.

Antic 190

SRA. DOLORS

Compra mobles antics i tota mena de objectes antics, pisos sencers

Paguem al comptat
Tel. 201 96 30

Muntaner, 190

08036

Joan Pau II al IV Congrés Europeu de Medicina Prenatal

L'eutanasia de l'embrió humà és un crim

"Tota vida és sagrada des del primer moment de la seva existència" declarà Joan Pau II fa poc davant d'unes 1.300 persones reunides a Roma per al IV Congrés Europeu de Medicina Prenatal. En el seu discurs, el Papa destacà que la medicina prenatal havia de ser valorada com a esforç qualificat i assidu per promoure la vida i la santedat de la mare". Hi ha, doncs, per als metges especialitzats en el seu camp, tota una ètica a favor de la vida que ha de néixer".

Joan Pau II encoratjà els metges que va rebre en audiència, a no deixar-se influir per "les pressions socials i ideològiques: les temptacions per culpa de la fragilitat humana i l'abús de les noves tecnologies només fan mal a la professió i l'experiència dels mateixos metges". D'altra banda, l'interès de la medicina "està sempre conforme amb la norma moral i la voluntat paterna del Creador".

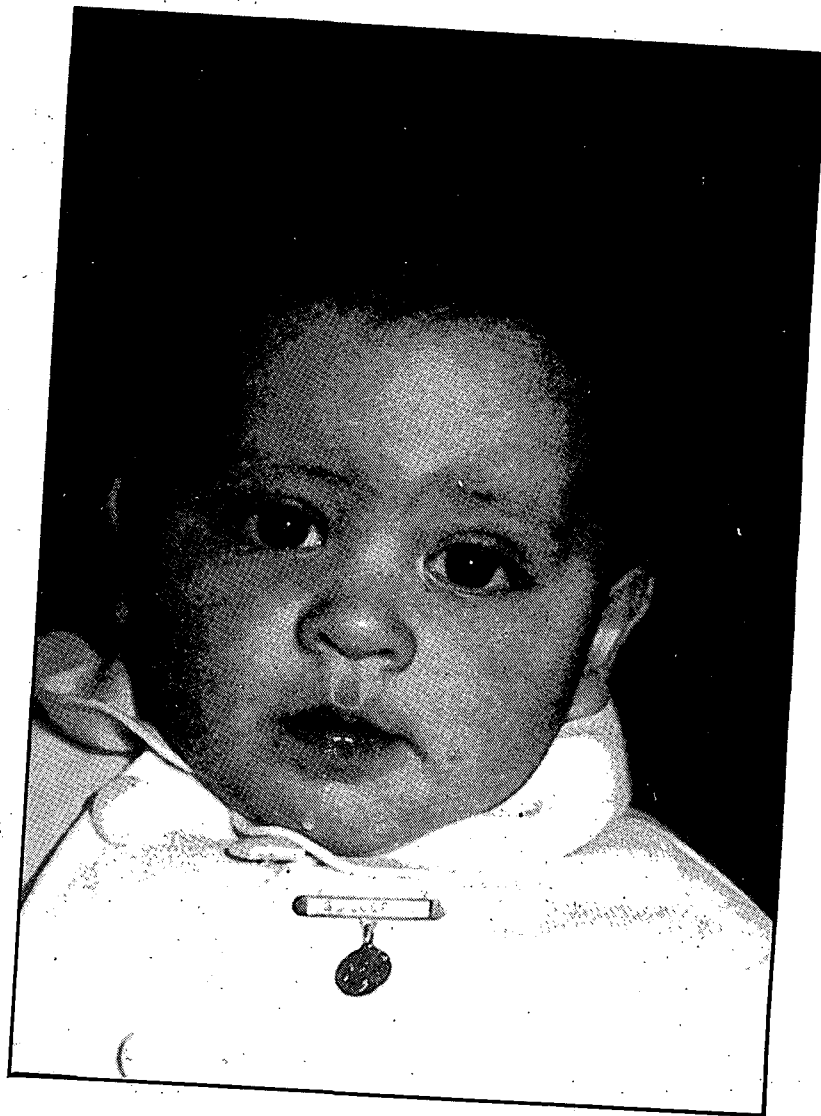
El Papa precisà també que actualment hi ha la temptació d'interrompre la vida inno-

cent, "especialment quan es presenta ella no-perfecta o com no totalment sana, interrompent-se a vegades per raons encara menys inconsistentes i en cap cas justificables". El Sant Pare es va referir a la Instrucció, "el do de la vida", de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, en la qual se subratlla: "L'ésser humà ha de ser respectat com a persona des del primer instant de la seva existència."

Joan Pau II cità al mateix temps el Concili Vaticà II per afirmar que "la vida humana,

una vegada concebuda, ha de ser protegida amb la major cura". "El grau de respecte de la vida que ha de néixer —en tots els estadis del seu desenvolupament en el si matern— és la premissa que ha de ser aplicada tant en els prematurs en greu perill com en els nounats mal formats".

Finalment, Joan Pau II deploirà que sigui "la lògica de la mort" la que ha impulsat alguns legisladors a pronunciar-se a favor de l'eutanàsia neonatal. Els motius invocats en aquest sentit són "el dret de l'infant a la plena salut" o a "la qualitat de la vida". Fer d'aquests criteris, condicions d'acceptació de la vida —diu el Papa— "és refusar el valor sagrat de la mateixa vida". En efecte, "tota vida és sagrada i, l'existència eventual de malformacions no pot constituir un motiu de condemna a mort", fins i tot si són els mateixos pares els que practiquen l'eutanàsia mitjançant la manca d'atencions o d'alimentació per al seu nounat.

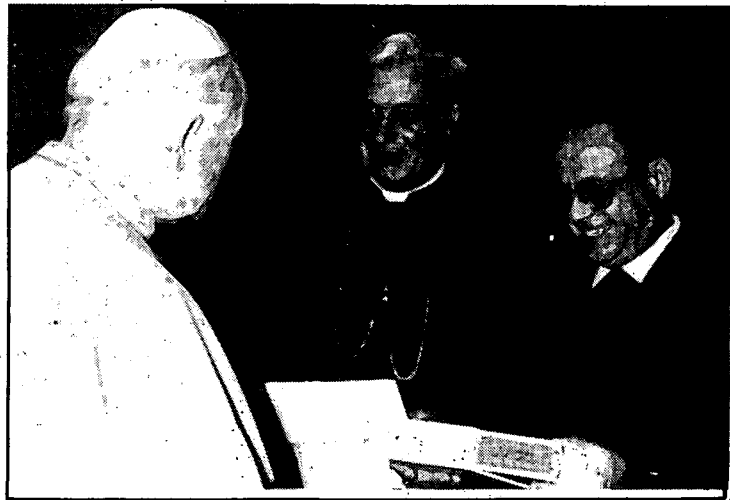
Obra "d'Edicions Paulines", elogiada pel Papa

Un milió de Bibles cada any per a iberoamèrica

La Bíblia per a Iberoamèrica, edició pastoral, que es va començar a editar l'any 1973, ha resultat un èxit popular i de gran penetració en els països de Sud-amèrica, aconseguint arribar gairebé al milió d'exemplars anuals i, gaudint de l'estima generalitzada.

L'edició d'aquesta Bíblia ha esta obra de l'institut religiós fundat pel pare Alberione, conegut com a "Fills de Sant Pau" o els "Pares Paulins". És coneguda la insistència del venerable fundador, pare Alberione, a potenciar iniciatives en pro de la difusió bíblica, fundant ell mateix a Itàlia la "Società Biblica Cattolica Internazionale". Fruit immediat de la societat, foren les "edicions pastorals" de la Bíblia en diversos idiomes i la campanya d'un milió d'exemplars de la Bíblia Pastoral a Itàlia els anys 1959-60, sota el lema "una Bíblia en cada família", al preu de 100 pessetes, que era realment irrisori.

El pare Alberione desitjava que a través de la Bíblia es realitzés una autèntica catequesi, i per tant, es presentés un text fidelíssim, en un llenguatge de fàcil comprensió, ajudat d'unes notes explicatives que facilitessin la inte-

Joan Pau II dialoga complagut amb monsenyor D. Collino, bisbe de Lomas de Zamora (Argentina), mentre aquest, amb el paulí, pare Francisco Anta, ofereix al Sant Pare la tercera edició de la Bíblia, anomenada "El llibre del Poble de Déu".

rriorització de la Paraula de Déu, especialment en els grups socials amb una cultura mitjana o baixa.

Seguint el projecte del pare Alberione, "Edicions Paulines" ha entrat en una sèrie de realitzacions pastorals catequètiques de la Bíblia: "El libro del pueblo de Dios", edició per a l'Argentina; "The Christian community Bible-Catholic pastoral edition", de pròxima aparició a Filipines, per atendre les necessitats del món de llengua anglesa; la mateixa edició s'està preparant en tàgalog i cebò,

llengües parlades popularment a Filipines; una altra edició de les mateixes característiques a França per al món francòfon, en especial del Tercer Món; i d'altres realitats són en perspectiva per als pròxims anys. Com a possibles programes, la preparació de Bibles en llengües populars dels països africans.

El papa Joan Pau II ha elogiat personalment aquesta ingent tasca, de significació tan important en el camp de l'evangelització en les diferents cultures i llengües.

Editorial Claret

Roger de Llúria, 5 - 08010 Barcelona - Tel.: (93) 301 08 87

JESÚS EN COMUNITAT.

El Nou Testament, un accés a Jesús.
J.O. Tuñí Vancells.

Aquí teniu un llibre que us ajudarà a conèixer Jesús més d'aprop. Us el farà conèixer a partir de l'experiència primera de les comunitats privilegiades que foren l'experiència directa de Jesús mateix o bé dels seus testimonis més immediats, els apòstols.

"En els llibres del Nou Testament —ens diu l'autor— he sentit batejar la presència de Jesús. I he pogut anar copsant com aquelles comunitats vivien la presència de Jesús..."

Escrit per un gran coneixedor del Nou Testament, el P. J. Oriol Tuñí, no és de cap manera un llibre "d'erudició", sinó "d'unció i de vida", no és un llibre d'estudi sinó més aviat un llibre de lectura espiritual.

Col·lecció HORIZONS n.º 18 112 pàgs.

L'EVANGELI DE SANT MARC, EN CASSETTE

Una hora i mitja dura la gravació íntegra de l'evangelí de sant Marc. Aquesta forma de difusió bíblica, que ha conegut tant d'èxit en les principals llengües modernes, era pràcticament inèdita encara a casa nostra. Ara, i gràcies a aquesta iniciativa de l'Editorial Claret, ens anem normalitzant també en aquest camp.

Locució de Joan Viñas segons la versió del Nou Testament feta pel P. Jaume Sidera, claretà i editada per l'Editorial Claret.

Demaneu-los a la vostra llibreria, o a LLIBRERIA CLARET amb aquesta butlleta de comanda:

Us prego que m'envieu contra-reembossament (sense despeses) els llibres següents:

Nom ..... Telèfon .....

Adreça .....

Població .....

VATICÀ DIA A DIA

A Colòmbia foren assassinats en quatre anys, vuit sacerdots

Aquest és el testimoniatge de Gloria Flores, membre del "Comitè de Solidaritat" amb els presos polítics de Colòmbia, de pas per Fribourg, on ha dit que a Colòmbia es viu una situació pitjor que la de Xile.

Assegura que l'any 1987 foren perpetrats 1.000 assassinats entre dirigents obrers, militants sindicals i ciutadans relacionats amb organitzacions populars cristianes i sacerdots.

Pel que fa als 8 sacerdots dóna els noms d'Alvaro Urcue (el 85), Irne García Díez —sacerdot de l'antiga Església catòlica— (el 85) Javier Alvarez Vergas, Bernardo López Arroyave i Alfonso Burbano (el 87); Jaime Restrepo ho fou el darrer gener. Daniel Hubert Guillard, sacerdot belga, va morir l'any 1985, víctima d'un atemptat després de restar en coma durant 6 mesos. La màfia de la droga va occir el 87 Luis Angel Gutiérrez Ochoa.

La declarant colombiana creu que no n'hi ha prou denunciant la violència de manera general. "Cal tenir en compte —va dir— els motius que generen la violència" com la discriminació social, la manca de treball, i la pobresa. Hi ha a Bogotà, assegura, un milió de persones que viuen en la misèria més absoluta.

Increment de les pràctiques religioses a Lituània

Així ho reflecteixen els comentaris de la premsa d'aquell país on s'observa el creixement de la fe en el poble lituà, sobretot entre la gent jove, de forma especial els universitaris, motiu pel qual posa en guàrdia aquesta "negligència" en l'actuació la propaganda atea, al·legant que la "Perestroika" fa massa concessions que poden passar, als ulls de l'Església, com una feblesa estatal i encoratjar el reforçament de la difusió envers les creences religioses.

A l'U.R.S.S. fou transmesa per T.V. la festa de Pasqua

Fet insolit: el dissabte 9 d'abril i el diumenge dia 10 al matí, milers de moscovites acudiren a les esglésies ortodoxes de Moscou per participar en les celebracions pasquals. Per primera vegada en la història de la U.R.S.S. la T.V. ha transmès les imatges de la celebració Pasqual presidida pel patriarca Pimen de Moscou, a la catedral de l'Epifania, el temple públic més important de la capital.

En el seu missatge de Pasqua, el patriarca Pimen, va posar de manifest que la cristianització de Rússia (fa mil anys), influí de manera decisiva en el desenvolupament de la cultura, de la moral, de la vida familiar i altres condicionaments socials. Afegint que des de llavors la història de l'Església resta en el record dels sants de Rússia, exhortant els fidels a seguir l'exemple d'aquests sants com a model de pau.

Dels 284 milions d'habitants de l'U.R.S.S., uns 70 milions són cristians i d'aquests, 40 milions pertanyen a l'Església ortodoxa. El diari Pravda del 9 d'abril, publicava un article en el qual parlava de la influència de la religió en els joves i els intel·lectuals: més de la tercera part dels infants nascuts a Moscou el darrer any, foren batejats.

El Papa serà ben rebut a Cuba "en el moment oportú"

En una entrevista a EE.UU. entre Fidel Castro i el cardenal O'Connor el primer ministre cubà demanà al cardenal americà que volgués intervenir per aconseguir medicaments americans per Cuba. Castro va manifestar igualment que un nombre considerat de religiosos i religioses podrien responsabilitzar-se de residències d'avis i d'hospitals de l'illa. En la conversa sortí el tema de la possible visita del Papa a Cuba. Fidel Castro va manifestar a l'arquebisbe de New York que Joan Pau II

seria ben rebut en el seu moment oportú.

Noves normes per les universitats catòliques

Per l'abril del proper any, 1989, els representants de totes les universitats catòliques del món es reuniran a Roma per decidir un reglament sobre les característiques que defineixen "la dimensió catòlica" d'una universitat. Per l'abril de 1985, la Congregació per Universitats havia enviat a totes les facultats catòliques un esquema o projecte de document. Les universitats i les conferències episcopals han respost amb "plena llibertat i franquesa" sobre les característiques que fan o no d'una universitat "un centre catòlic".

Les respostes han estat fins ara 540. La Congregació està examinant-les y elaborant una síntesi. Entre elles hi ha un percentatge crescut en què es demana que el document final no es converteixi en normes impositives, sinó que sigui un consell pastoral, sense reserves més fortes contra el document provenen dels que pensen que l'Església no necessita de "noves normes de control, autoritàries", sinó d'orientacions positives per resoldre els problemes que planteja la cultura i la resposta cristiana a la cultura actual.

"Amnistia Internacional" denuncia una greu crisi a Colòmbia

En un informe publicat a finals d'abril, "Amnistia Internacional" declara que la repressió política ha entrat en una nova fase a Colòmbia i que el país està immers en una crisi de drets humans.

L'organització mundial dels drets humans manté que "la política de terror i assassinat polític que segueixen les forces armades colombianes, que ja s'ha traduït en milers d'homicidis i desaparicions en els últims anys", amenaça ara la vida cívica, cultural i acadèmica del país.

25 nous cardenals nomenats pel Papa

El diumenge, dia 29, el papa Joan Pau II llegí la llista de 25 nous cardenals que rebran la púrpura cardenalícia en un consistori que se celebrarà el 28 d'aquest mes de juny. Entre els quals, dos espanyols: monsenyor Martínez Somalo i Antonio Javierre, aquest últim salesià, i ambdós amb importants càrrecs en la Cúria romana.

Relació del nous cardenals:

- Eduardo Martínez Somalo, substitut de la Secretaria d'Estat (Espanya).
- Achille Silvestrini, secretari del Consell per als Afers Públics de l'Església (Itàlia).
- Angeli Felici, nunci a França (Itàlia).
- Paul Gregoire, arquebisbe de Montreal (Canadà).
- Anthony Padiyara, arquebisbe syro-malabar d'Ernaçulam (Índia).
- José Freire, arquebisbe de Brasília (Brasil).
- Michele Giordano, arquebisbe de Nàpols (Itàlia).
- Alexandre José Maria dos Santos, arquebisbe de Maputo (Moçambic).
- Giovanni Canestri, arquebisbe de Gènova-Bobbio (Itàlia).
- Antonio Maria Javierre de Ortas, secretari de la Congregació per a l'Educació Catòlica (Espanya).
- Simon Ignatius Pimenta, arquebisbe de Bombay (Índia).
- Mario Rebollo Bravo, arquebisbe de Bogotà (Colòmbia).
- Edward Bede Calncy, arquebisbe de Sydney (Austràlia).
- Lucas Moreira Neves, arquebisbe de San Salvador (Brasil).
- James Loysius Hickey, arquebisbe de Washington (EE.UU.).
- Admund Szoka, arquebisbe de Detroit (EE.UU.).
- Lazlo Paskai, arquebisbe de Esztergom (Hongria).
- Christian Wiyghan Tumi, arquebisbe de Garoua (Camerun).
- Hans-Hermann Groer, arquebisbe de Viena (Àustria).
- Jacques Martin, antic prefecte de la Casa Papal (França).
- Franz Hengsbach, bisbe d'Essen (RFA).
- Vicentas Sladkevicius, administrador apostòlic de Kasiadorys (Lituània).
- Jean Margeot, bisbe de Port Louis (Illa Maurici).
- John Baptist Wu Chengchung, bisbe d'Hong Kong.
- Hans Urs von Balthasar, teòleg d'origen alemany.

L'organització afirma que el Govern ha atribuït la major part dels homicidis polítics perpetrats l'any 1987 als "esquadrans de la mort", misteriosos pistolers que les autoritats descriuen com a personal civil als quals no pot identificar ni controlar. Però, segons "Amnistia Internacional", l'estudi de cents de casos mostra que els homicidis i desaparicions, han estat perpetrats en realitat per efectius policials i militars i pels seus auxiliars civils, sota l'autoritat de l'alt comandament militar.

Finalment, l'organització arriba a la conclusió que les violacions de drets humans a gran escala "s'inscriuen en una política deliberada d'assassinats polítics" de les forces armades colombianes.

L'Església d'EE.UU. i la prevenció de la SIDA

L'arquebisbe de Nova York, cardenal John O'Connor ha declarat que, a causa de l'angoixant situació que s'està vivint per la SIDA, tots els sacerdots i religiosos i religioses de l'arxidiòcesi hauran de formar-se en el tractament específic i adequat pels malalts d'aquest mal.

Les víctimes de la SIDA estan augmentant sense control a Nova York, raó per la qual el cardenal O'Connor considera necessària i urgent la preparació del clergat no tan sols pel confortament espiritual dels pacients, sinó també per la seva atenció mèdica, en cas de ser necessari. Cal dir que en l'hospital de Santa Clara, l'arquebisbe de Nova York té cura personalment de nombrosos malalts de la SIDA.

El Vaticà entra en el món dels discos

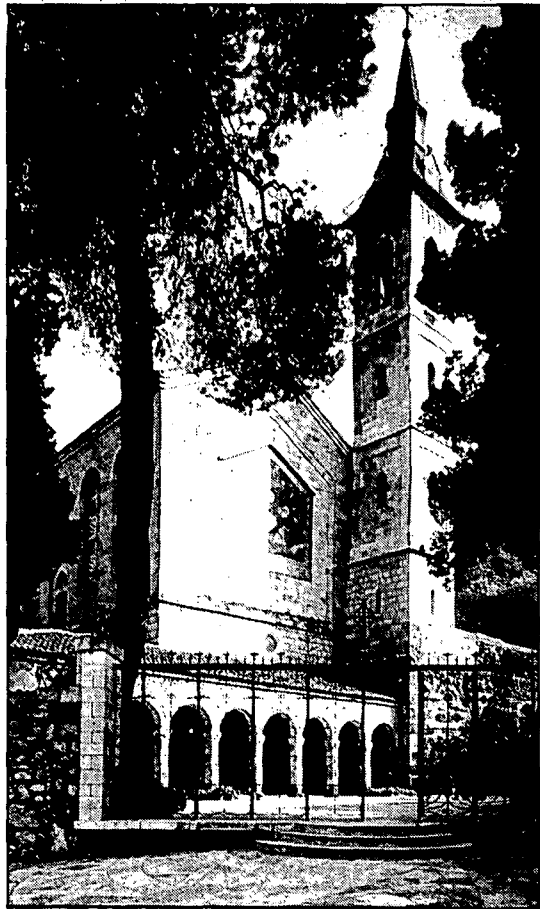
El "Centre de producció de discos i video-cassettes" serà la primera empresa comercial de la història del Vaticà. Els seus primers discos en venda son: "El judici universal", de Lorenzo Perosi, i "Els concerts pontificis", del pianista Benedetto Michelangeli.

La decisió de crear una empresa comercial en el Vaticà per aprofitar els fons musicals de propietat de "Radio Vaticana" fou presa durant una recent reunió de la Comissió de cardenals encarregats de l'aprovació dels pressupostos del Vaticà. A més de la sèrie de discos, la nova empresa comercial creada, produirà i distribuirà "video-cassettes", amb els principals esdeveniments de la vida del Vaticà.

Pròxim document pontifici sobre les conferències episcopals

La Santa Seu publicarà un document explicant el valor, la funció i les limitacions de les conferències episcopals. Segons el cardenal Bernardin Gantin, el papa Joan Pau II considera que les conferències episcopals, "són útils en alguns casos, i absolutament indispensables en altres", en la mesura que responen a les exigències dels temps. Segons el mateix prelat, durant el Sínodo extraordinari del 1985, nombrosos bisbes expressaren el desig que s'aclarís tant l'"status" teològic com l'autoritat doctrinal de les conferències episcopals.

Organitzada per la Custòdia Franciscana de Terra Santa

Trobada mariana a Natzaret

Santuari del Naixement de sant Joan Baptista a Ainkarem.

El passat dia 30 de maig tingué lloc a Natzaret una Trobada mariana, convocada pels franciscans de tot Espanya a través de les seves Comissaries o Delegacions de Terra Santa. L'acte fou presidit per l'arquebisbe de Sevilla, monsenyor Carlos Amigo Vallejo, que també és franciscà.

En la Trobada, que se celebrà a la "Casa de Maria" de Natzaret, es recordaren els Misteris de l'Anunciació i de l'Encarnació de Crist i es pogué guanyar el Jubileu de l'Any Maria, proclamat pel Papa en la perspectiva del segon milenari del naixement de Jesús.

Fonts properes als organitzadors han calculat que en aquest acte hi han participat uns mil peregrins vinguts de totes les regions espanyoles. Amb aquest mateix motiu es va col·locar un mosaic amb el "Benedictus" en castellà, en el pati del Santuari del naixement de sant Joan Baptista, a Ainkarem, que ha estat patrocinat pels delegats de Terra Santa a Espanya.

Parròquia de la Sagrada Família, c/. Provença, 450.- CURS DE LITÚRGIA. Propers dilluns, dies 6 i 13 de juny. Tema: "El ministeri eclesial i els diversos serveis de l'Assemblea Cristiana". Ponent: Mossèn Josep Urdeix (membre del Consell Pastoral de Litúrgia, de Barcelona).

***

CCU Centre Cristià dels Universitaris.- c/. Villarroel, 81. Diumenge, 5 de juny, a les 6 de la tarda, tindrà lloc la Taula Rodona sobre: "Casar-se ara". Dia 12 de juny, a les 6 de la tarda, Col·loqui: "Estrenar-se com a metge a Llatino-Amèrica (Bolívia i Nicaragua)", a càrrec de Jesús Pueyo i Fabiola Alegret.

***

Santuari-Parròquia del Cor de Maria, de Barcelona.- c/. Sant Antoni M.ª Claret, 47. FESTA DEL COR DE MARIA, Patrona i Titular, dia 11 de juny, Concelebració de l'Eucaristia, presidida pel Sr. Cardenal-Arquebisbe i pels Rectors del nostre arxi-

prestat, a les 8 del vespre, en el transcurs de la qual rebran el sagrament de la Confirmació un grup de nois i noies de la catequesi. Després d'aquesta Concelebració, el Teatre Claret ens presentarà el Retaule de l'Aplec de Lleida.

***

Amics dels goigs. Peregrinació Mariana.- Ermita de la Mare de Déu de Montanyans (Alt Penedès). Diumenge, dia 12 de juny. Sortida de Barcelona a les 8'30 (Plaça de Catalunya-Corte Inglés). Inscripcions: A l'Entitat, c/. Diputació, 231, dimecres de 18.30 a 20.30 h.

Pelegrinatge de la Parròquia de Sant Salvador d'Horta a Càller i a Roma.- Amb motiu del Cinquantenari de la canonització de Sant Salvador d'Hor-

ta i de l'Any Maria, visitarem el sepulcre del Sant a Càller (Sardenya) i també Roma, des del 22 al 31 d'agost. Per informació: Tel. 241 44 64.

***

Unió Eucarística Reparadora (Obra Sagraris Calvaris).- El pròxim dia 12 de juny, la UNER celebrarà la clausura de curs. Els actes se celebraran al Tibidabo, vora el Cor de Jesús. Hora: 10 del matí: Sortida de la Ronda de Sant Pere, entre Urquinaona y Plaça de Catalunya. Preu: El bitllet d'autocar 350 ptas. Els qui vulguin menjar a la casa d'Espiritualitat "Mater Salvatoris" ha d'avisar amb anticipació. El preu del dinar es de 750 ptes.

***

CCU. Centre Cristià dels Universitaris. Villarroel, 81.- El divendres 10 de juny, a les 9 del vespre, tindrà lloc un vídeo-fòrum amb la projecció de la pel·lícula: MANHATTAN. Director: Woody Allen. Aquesta pel·lícula s'inclou dins el cicle "Cinema i ciutat".

Nova Superiora General de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús

La Congregació de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús, ha celebrat el seu XVI Capítol General, els dies del mes de maig. En aquest Capítol ha estat elegida Superiora General Sor Teresa López Berolegui.

Fins ara desenvolupava el càrrec de Superiora-Gerent de l'Hospital Sant Rafael de Barcelona, tasca que ha realitzat durant 12 anys, amb gran eficàcia diferents serveis de l'Hospital.

Sor Teresa va néixer el 15 d'octubre del 1936, a Lumbier, Navarra, va ingressar a la Congregació de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús l'any 1955.

Ja religiosa cursà els estudis de Medicina a la Universitat de Navarra, on es llicencià l'any 1971. Posteriorment va fer l'especialització de Psiquiatria a la Universitat de Barcelona, va treballar com a metge psiquiatre a l'Institut Psiquiàtric Ntra. Sra. dels Dolors de Sant Boi de Llobregat.

Des del 1976 ha format part del Consell Provincial com a segona consellera i era responsable de la Formació Permanent de la Província. L'any 1986 realitzà un curs d'Alta Direcció d'Em-

presa al I.E.S.E., de Barcelona i ha estat membre de la Comissió Interprovincial d'Hospitals des de la seva fundació.

És Director Administratiu de la Revista "Informaciones Psiquiàtiques", publicació científica dels Hospitals Psiquiàtics de la Congregació.

En els diversos Centres Hospitalaris i Comunitats Religioses en les quals ha viscut Sor Teresa, ha destacat per la seva gran capacitat de treball i organització, clara intel·ligència i un tarannà espiritual profund.

Esperem que el període que ara comença estigui amb sintonia amb les necessitats més urgents de l'Església, orientant la Congregació perquè sàpiga respondre a aquestes necessitats pel camí de la renovació.

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

MESTRA, pedagoga i psicòloga en actiu desitja conèixer senyor de 60 a 65 anys, catòlic practicant per a fins matrimonials. Truqueu de 22 a 23 al tel. 339 02 23.

JOVE 32 anys desitja conèixer noia catòlica fins seriosos. Escriure a l'apartat postal 311 de 43201 - Reus (Tarragona).

LOGOPEDA desitja conèixer Sr. culte situat 50 a 55 anys amb fins matrimonials. Tel. 203 46 93 de 10 a 11 nit.

MATRIMONI per masoveria d'una finca prop de Barcelona. Imprescindible referències. Tel. 417 70 84.

CASA DE pagès i granja: A 4 Km. de Gironella, es traspasa i lloga, tel., aigua. Preu un milió. Molt interessant per a caps de setmana, per família nombrosa o grups. Es pot habilitar per granja de 2.000 conills. Raó tel.: 785 22 91.

AL BERGUEDA, casa en venda amb garatge, hortet, 6 milions. Tel. 874 13 01.

COMPARTIRIA pis silenciós gratuït amb Srta. a canvi de petites feines domèstiques. Truqueu al Tel.: 340 72 14. Sra. Maria.

S'OFEREIX casa colònies per a grups mes d'agost. Rectoria La Miana Garrotxa. Tel. (972) 68 73 50.

SENYORA gran amb un fill, compartiria pis i menjar gratuïtament amb Senyora o Senyoreta que estés disposada a fer petites feines domèstiques una estona els matins. La casa està situada a la zona de l'Avinguda Meridiana (Fabra i Puig). Tel. 340 72 14, demanar per la Sra. Maria.

PROFESSORA literatura anglesa s'ofereix. Trucar matins de 9 a 10. T. 555 28 60.

SANTA MARTA Servei a domicili de ATS, INFERMERES, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel.: 245 37 58

KRISTEL Residència Tercera Edat. Ambient familiar i confortable, assistència mèdico-sanitària especialitzada, vuit places primera categoria. Som a Consell de Cent, 201, 1r, 2a. Tel. 254 26 64.

AUXILIAR CLINICA amb títol parruquera s'ofereix a persona que ho necessiti en el seu domicili. Preus econòmics. També vetlla malalts, preus a convenir. Tel. 323 10 43 nit. Tel. 424 91 61 dia.

INTERESSA vendre quadres de Barcelona antiga en blanc i negre o en color. Interessat truqueu al tel. 237 48 28.

SRTA. 29 anys desitjaria relacionar-se amb solter fins seriosos. Tel. 333 41 14.

DESITJARIA persona 40/50 anys per algunes feines casa i companyia. Ref. Preu a convenir. Srta. Montse. Tel. 257 48 50 de 2 a 4.

JUBILAT de Diputació, catòlic, s'acolliria únic hoste casa particular habitada per senyores. Tel. 203 46 93 de 2 a 4 hores.

S'OFEREIX Senyora de mitjana edat per a tenir cura d'ancians i/o malalts els mesos de juliol, agost i setembre. Sra. Asunción. Tel. 215 24 17.

VENDES

VENDA DE XALET I APARTAMENTS en els millors indrets de l'Escala (Costa Brava). Preus interessants. **FINQUES GUANTER (A.P.I.)** Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72.

PELEGRINATGE MARIÀ A MEDJUGORJE (Iugoslàvia)

DIES 22-29 DE JUNY

Inscripcions fins el dia 10 de juny

Viatges MELIÀ, oficina de turisme religiós (Sr. Manuel Yeste) c/ Marina, 307 entresol 3.ª 08025 Barcelona - Tels. 235 19 01 / 235 19 02 Places limitades

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIA

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les fèries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sínode suís), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11x17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Impres a dues tintes Enquadernació de simil·pell - P.V.P. (amb IVA), 5370 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.ª. 08007 - Barcelona

NOM .....
ADREÇA .....
POBLACIÓ ..... Tel. ....
PREU LÍNIA ..... SETMANES .....

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.ª. 08007 - Barcelona

TARRAGONA

XIV Trobada de les associacions de vídues de Catalunya al monestir de Poblet

POBLET.—La federació Catalana d'Associacions de Vídues celebra cada any una trobada organitzada per una de les seves Associacions. Enguany, l'Associació de Tarragona fou la responsable de la XIV Trobada que es realitzà a Poblet, el 8 de maig, amb una nombrosa assistència, més de vuit-centes, i representants de totes les vint Associacions que hi ha a Catalunya.

Els actes socials es feren a l'Espluga de Francolí (teatre del Casal) on se'ls donà la benvinguda i després unes paraules de tres presidents, (S. Sadurní, Tarragona i Tortosa). La Coral de Barrim Marítim de Tarragona ens animà l'espera per assistir al Monestir de Poblet a la Santa Missa concelebrada pel M.I. Vicari Episcopal en representació del Sr. Arquebisbe, Dr. Ramon Torrella i Cascante i el P. Cardona, consiliari de l'Associació de Tarragona. Al final, es llegí la Consagració a Maria dins l'Any Maria i un missatge de l'Abat de Poblet.

En tornar a l'Espluga, ens reunirem en un dinar servit a la Pista del Poliesportiu del ja anomenat Casal. A les postres es repartiren uns bells obsequis a totes les assistents i amb el cant dels adéus es féu la cloenda de la jornada.

L'Arquebisbe de Tarragona, Dr. Ramon Torrella, voltat d'alguns dels moradors de la Febró a l'entrada de l'església del poble, on el prelat els dirigí la paraula. Al seu costat, hi veiem el senyor rector, mossèn Fortuny, i a la seva dreta el President de la Fundació d'història i art Roger de Belfort, senyor Manuel Aragonès i Virgili.

Visita Pastoral als pobles de la Serra de Prades

PRADES.—Aquests dies l'arquebisbe de Tarragona, Dr. Ramon Torrella, està duent a terme la primera visita pastoral als pobles de la rodalia de Prades i Cornudella, iniciant-la en el petit poble de la Febró.

Fou rebut pel rector mossèn Fortuny i l'alcalde de la població, i després d'una breu visita a l'alcaldia, es dirigí al temple parroquial en plenes obres de reparació, dirigint la paraula al poble que es va congregar en el temple, i en amistosa xerrada, explica que ell també és d'origen camperol i els pares d'un poble tant petit com la Febró. Comentà el greu problema de la manca de vocacions sacerdotals "i —va significar— sense voler pecar de catastrofista, sí que és preocupant el descens de natalitat que s'observa en els països més avançats".

Comentà gracioses anècdotes de quan ell era petit; i va interessar-se per l'acabament de les obres del temple. Fou informat del projecte que la Fundació d'història i art Roger de Belfort té de subvencionar una pintura al fresc en un dels altars laterals de l'església, mostrant-se-li uns dibuixos executats per l'artista pintor Jaume Estalella.

Abans de partir envers Capafonts, segona etapa de la jornada, fou gentilment obsequiat a l'Hostal de la Perdiu amb coca i vi de la terra.

Departí amb els veïns del poble i acceptà de posar amb ells a l'eixida del temple.

F.B.

L'11 de desembre serà canonitzada a Roma la beata reusenca Maria Rosa Molas

TARRAGONA.—El dia 11 de desembre serà canonitzada a Roma, la beata Maria Rosa Molas i Vallvé, fundadora de la Congregació de Germanes de Ntra. Sra. de la Consolació.

La Mare Molas nasqué a Reus el dia 24 de març de 1815 i morí a Tortosa l'11 de juny de 1876. Al 1857 fundà a Tortosa la Congregació de Germanes de Ntra. Sra. de la Consolació.

Dona d'una gran audàcia evangèlica, emprà la seva vida en l'exercici de la caritat amb els pobres, malalts i necessitats i en la formació cristiana de les nenes i joves. El 4 d'octubre de 1974, Pau VI firmà el decret sobre l'heroïtat de les seves virtuts. El 8 de maig de 1977, en declarar-la beata, la santedat la definí com a "mestra d'humanitat que visqué la competència humanitzant de la civilització de l'amor".

Les Germanes de la Consolació continuen l'obra iniciada per la seva fundadora portant la "misericòrdia i consolació" de Déu al camp assistencial benèfic, educatiu, social i missioner. Es troben a l'actualitat en quatre continents, a les nacions d'Espanya, Itàlia, Bèlgica, Portugal, Venècia, Argentina, Brasil, Equador, Burkina Fasso i Corea del Sud.

FETS I CRITERIS

Els joves i l'esperit

Fa quinze dies que s'ha celebrat, a Lleida, el III APLEC DE L'ESPERIT, promogut pels Delegats de Pastoral juvenil de les diòcesis de Catalunya i de les Balears. S'hi aplegaren uns 7.000 joves, nois i noies.

Penso que es pot dir que quelcom es mou en el món dels joves de la nostra societat de consum. Tot d'un plegat uns milers de joves decideixen de trobar-se junts per compartir, per participar, per sentir-se responsables.

Aquest fet té una "densitat" eclesial, donat el lema de la convocatòria: UNA FE, UNA COMUNITAT, UN FUTUR. És un esdeveniment que cal interpretar-lo a la llum de l'Esperit.

Aquests milers de nois i noies anaren a Lleida havent fet un treball previ de preparació que presentava el "Llibret de l'Aplec". Arribats la vigília de la Pentecosta anaren a instal·lar-se als campaments disposats a aquest efecte. A les nou del vespre pujaren a la Seu Vella per fer la Vetlla de pregària: cants, grup animador amb recitat i afirmacions repetides, processó final pel claustre de la Seu amb el cant d'unes Lletanies.

No havia arribat l'equip de megafonia. El silenci fou més esforçat, la paciència sostinguda i la "disciplina" admirable.

L'endemà, al matí, aixecar els camps i muntatge de la Fira jove de Catalunya, als Camps Elisis, amb uns cinquanta "stands" de les diverses diòcesis, moviments, associacions i serveis. Molta animació, papers, colors, gràfics i material distribuït gratuïtament. Tot allò suposava molts col·laboradors i moltes accions conjuntades.

Els joves es distribuïren en més de setanta "tallers" que oferien temes de discussió. La participació fou viva i d'interès sota el guiatge dels responsables i dels experts.

La celebració de l'Eucaristia fou molt viscuda: els cants, les monicions, les lectures, tres testimonis del medi obrer, del medi rural i del medi estudiantil.

Al moment de predicar l'homilia em resultà fàcil de remarcar, que el creient "creu en l'Esperit Sant, creu en l'acció de l'Esperit en l'Església i en el món. Creu també en l'acció dels cristians que 'produeixen' els fruits de l'Esperit amb el testimoni de les seves obres".

El telegrama del Sant Pare —llegit al final— expressava de manera neta i positiva la tasca que l'Església espera dels joves: "... joves, sigueu testimonis de la pròpia fe enmig de la comunitat viva, ferment d'autèntica esperança per construir sòlidament societat futura basats en l'amor a Déu i l'entrega als germans".

Els joves i l'Esperit es trobaren a Lleida. Un pas endavant i molt positiu per a la Pastoral de Jovenut de Catalunya i les Balears. Bisbes, consiliaris i responsables veieren confirmades les seves esperances en la tasca d'evangelització. Una doble esperança que ja es fa realitat: joves evangelitzats, que evangelitzen els joves, el medi de vida i la societat.

+ RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Homenatge al pare Pere Boronat Sch.P

MONT-ROIG.—Aquest diumenge, dia 5 de juny, a Mont-roig del Camp, s'homenatja el P. Pere Boronat i Aragonès, fill il·lustre d'aquesta vila.

La missa serà a les 11, al barri de dalt, i tot seguit es descobrirà la plaça que dona el nom del P. Pere Boronat al carrer d'enfront de la casa on va néixer.

Fem notar que també a Santa Coloma de Cervelló hi ha un carrer dedicat al P. Pere Boronat, arran de la seva mort l'any 1964. L'Ajuntament de llavors va voler fer patent el bon record i agraïment del poble d'on va ser Mestre Nacional durant la guerra civil.

Del seu pas per diversos col·legis escolapis, recordem el seu apostolat a Mataró, Sarrià, Olot, Granollers, Terrassa i principalment

al Calassanci de Barcelona (Carrer Ample). En aquest col·legi va reunir mensualment, durant anys, els seus convilatans de Barcelona i de la rodalia per a mantenir lligams d'amistat entre ells, estar més en contacte amb el poble, comunicant-se les notícies (Ràdio Mont-roig) i posant-se sota el patrocini de la Vege de la Roca.

Nombrosos són els ex-alumnes i amics que recorden el P. Pere Boronat com l'excel·lent mestre i bon conseller, sempre disposat a ajudar els altres.

És agradable recodar-ho després de 24 anys del seu traspàs a la casa del Pare.

Ens congratulem amb Mont-roig i felicitem els que saben honorar els seus fills, recordant-los i posant-los com a exemple.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Piques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 41.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Pref. Concert entrevista.

ASSOCIACIÓ D'AMICS

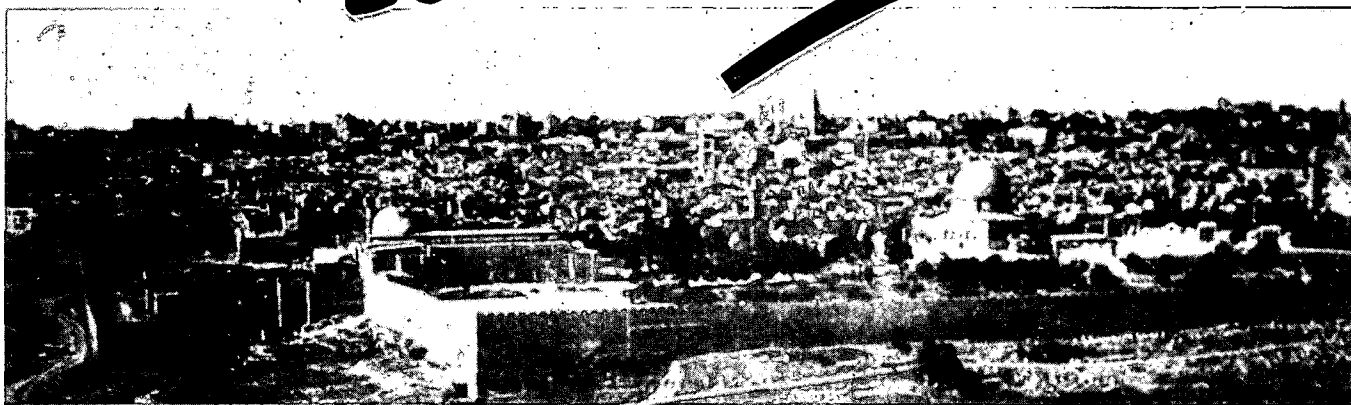
Catalunya Cristiana

ORGANITZA:

PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA

Dies: del 4 al 12 de juliol 1988

ESPECIAL JOVES

VISITANT:

JUDEA: Jerusalem cristiana i Jerusalem jueva.
La ciutat dels Patriarques, la fortalesa de Masada, el Mar Mort, Betlem, l'Herodium i Betania.

GALILEA: Regió de la Galilea, Llac de Tiberiades, Tagba i la Muntanya de les Benaurances.

PREU: ESPECIAL JOVES

COMPRÈN: L'allotjament a Jerusalem, sacs de dormir, mitja pensió, autocar a l'aeroport, tant a l'anar com al tornar, així com els dies 7 i 8 per anar al Mar Mort i a la Galilea.

CONDICIONS: Joves de 18 a 30 anys amb una certa formació religiosa i desig d'aprofundir en la Bíblia. Cal passaport vigent.

INFORMACIÓ: ASSOCIACIÓ D'AMICS CATALUNYA CRISTIANA

Plaça Urquinaona, 11, 3er., 3a. A. Tel. 301 37 18. 08010 BARCELONA.

PRÒXIMA PEREGRINACIÓ:

Del 30 de juliol al 6 d'agost: Barcelona - Grenoble, visitant el Santuari de Notre Dame de la Salette - La Grande Chartreuse - Annecy - Lyon, Santuari de Fourvière - Ars - Taizé - Cluny - Paray-le-Monial - St. Etienne - Avignon - Barcelona.

MES DE OCTUBRE: Terra Santa
Dies del 6 al 17 d'octubre

Aplegats al monestir de Sant Benet

150 nois i noies proclamaren la joia pasqual a Montserrat

MONTSERRAT.— Sota el tema de la JOIA i amb una alegria realment desbordant, el dia 24 d'abril es van aplegar al nostre monestir de St. Benet de Montserrat, més de 150 noies i noies per a celebrar la Pasqua jove d'enguany.

Viure l'opció cristiana

Vam començar la jornada amb l'Eucaristia, presidida per mossèn Jaume Berdoy, vicari episcopal de la zona. Abans de les lectures, com cada any, un jove va donar testimoni, amb llibertat i fermesa, de com viu la seva opció cristiana. I va romandre obert a les preguntes que els joves li van plantejar, responent-hi amb una convicció i una joia sana, encomanadisses. El credo preparat per diversos grups, va ser formulat amb un llenguatge encarnat i compromès. A cada article tots responíem cantant: "Senyor, jo crec en Vós", i mentre ho dèiem, sentíem que creixia la nostra fe. A l'ofertori van oferir els penjolls que portaven al coll, amb un text de joia, tots diferents, i que, en arribar ja havien escollit per a aquest moment, mentre una noia llegia una ofrena interpretant els sentiments de tots plegats. Els penjolls oferts, van ser posats en un arbre que adornava el presbiteri. I la JOIA es feia palpable.

Al migdia, el dinar a l'aire lliure, i l'animació, també van ser plenament participats. Entre mímiques, jocs i cants, l'alegria sortia a raig. Ens deia un noi que viu una mica marginat del fet eclesial, i que va venir a la nostra trobada una mica empès: mai no havia viscut una alegria tan esponjada.

La joia de la Mare de Déu

A la tarda, a l'església, continuàrem la proclamació de la JOIA pasqual. La vam començar amb un "Retaule", on s'alternaven peces de música de la jove orquestra Germinans, que va tocar magníficament, amb reflexions sobre la Joia que ens proposa Jesucrist a l'evangeli, sobre la joia de la Mare de Déu, en el seu Magnificat, sobre la joia de l'església, i sobre la joia del món. Tot acompanyat de cants, amb gestos que convidaven a la reflexió. I es va acabar el Retaule amb un "manifest" en el qual es retirava el carnet de circulació a tots els pessimistes i porucs, i es declarava el món en estat de FESTA permanent, fent notar que la festa no la fa el no treballar, sinó que és una actitud del cor.

"Quina-joia..."

El cant de "Oh quin gran goig, quina joia quan els germans s'estimen", tots drets, i donant-nos les mans, va ser el final esclatant d'aquesta primera part de la tarda, a la qual va seguir la lectura dels diversos treballs sobre la joia que els grups havien preparat. I el caliu de joia va ser tan compartit, que els ulls de molts eren espurnejants, mentre els seus rostres traslluien tot el goig del cor. Un dia inoblidable, van dir molts. Valia la pena d'haver vingut!

I nosaltres creiem que la col·laboració d'uns joves de moltes qualitats humanes i cristianes, do de Déu que ells han fet treballar, dona a aquesta nostra trobada pasqual, un no sabem què, que captiva tothom. Ens han dit repetidament, un any i un altre, que d'aplec de joventut s'en fan molts però acostumen a ser diferents. Nosaltres, les monges, en donem GRÀCIES a Déu.

MARIA REGINA GOBERNA

BARCELONA

Monsenyor Helder Camara va visitar el monestir de Sant Benet de Montserrat

Monsenyor Helder Camara, arquebisbe emèrit d'Olinda-Recife, va celebrar la missa conventual de les religioses de Sant Benet de Montserrat. En una jornada molt emotiva, en la qual estava progra-

mat que l'Orfeó Reusenc visités el cenobi de les benedictines de Montserrat, es va retre homenatge de simpatia al fundador de l'esmentat Orfeó, Estanislau Mateu, en la persona d'una de les seves fi-

lles, religiosa del cenobi, i ben coneguda dels més veterans de la massa coral.

La presència de l'arquebisbe Helder Camara va significar també un bon encontre pels reusencs, en tractar de prop un home sensible i apassionat per Déu. En l'homilia que digué, demostrà la seva dolcesa i el seu testimoni que sap valorar tot allò que l'home té de positiu. L'espiritualitat del seu missatge s'harmonitzava en el marc on es va pronunciar. La coral, per la seva banda, va interpretar uns motets.

Monsenyor Helder Camara, abans de traslladar-se a Montserrat per presidir la missa conventual del diumenge, compartí amb les religioses un breu desdèjuni. I l'Orfeó Reusenc, cantà un concert a l'església del monestir de Sant Benet.

FRANCESC BOQUERAS

L'arquebisbe emèrit Helder Camara, durant l'homilia que pronuncià a les religioses de Sant Benet de Montserrat.

Sor Hermínia Mateu, sostè en les seves mans l'Ave Verum que el seu pare, Estanislau Mateu, va compondre en ocasió dels vots perpètuos de la seva filla; l'Orfeó els tornà a interpretar entre l'emoció de la religiosa i de tota la comunitat. Al seu costat hi veiem el director actual de l'Orfeó Reusenc, el mestre Josep Fusté, i més a la dreta, el president de l'entitat, Josep Homis, amb la massa coral al fons.

IMPROMPTU

Meditació postelectoral

Sentir-se responsable davant d'una convocatòria electoral, és, crec jo, un mínim que es pot demanar als ciutadans. Perquè d'ells depèn, no cal pas repetir-ho el rumb de la nau de l'Estat, la Nació, el Municipi. I potser és aquí on falla la majoria de polítics: en no saber impactar aquesta responsabilitat en l'ànim dels que pretenen que els atorguin confiança.

No n'hi ha prou dient que el contrincant ho fa pitjor i que ell ho faria millor. No n'hi ha prou presentant unes realitzacions si no es demostra que eren les més necessàries. No n'hi ha prou dient que no s'ha pogut fer més si no es demostra el perquè.

No n'hi ha prou promettent inassolibles realitzacions que després es procurarà que s'oblidin. Els polítics han de pensar que els ciutadans poden rendir-se a l'avorriments i, en conseqüència, al tant se me'n dona. Els polítics han de treure's de sobre aquesta imatge que donen d'ells mateixos, com donant la impressió que creuen que l'Estat són ells. I, en canvi haurien de fer per maneres que el poble, els ciutadans tinguessin el ple coneixement que precisament l'Estat són ells, i que els polítics no són més que uns delegats per administrar.

Tot això anava pensant assegut al banc de la paciència d'una mesa electoral, mirant els que venien a complir el seu deure, pensant en els que per comoditat no vindrien. Per això va causar-me un fort impacte aquest home impossibilitat físicament que va requerir els serveis de la Creu Roja per acudir, ajagut en una llitera, a la cita electoral. Em sembla que és molt difícil demostrar un grau més alt de responsabilitat ciutadana.

ORIOI CAMPS

GLOSSES DOMINICALS

El culte eucarístic

Un dels èxits més evidents del Concili Vaticà II ha estat la renovació litúrgica. S'han fet passos molt positius pel que fa a una participació activa i conscient dels fidels en les celebracions eucarístiques. D'aquesta manera es fa palès que l'Eucaristia és veritablement "la plenitud de la vida cristiana"; hi és contingut "tot el bé espiritual de l'Església".

No són pocs els fruits aconseguits: un coneixement més profund del "memorial del Senyor", una vivència comunitària més intensa, una participació més gran en la comunió eucarística, una conscienciació més intensa de la caritat i la solidaritat amb els pobres, etc. Perquè la taula eucarística no es pot dissociar de la caritat fraterna.

És una pena la poca assistència dels fidels a la missa dominical. Són molts els qui no tenen consciència que "el sagrament del pa eucarístic representa i fa la unitat dels fidels, que constitueixen un sol cos en Crist".

També és de doldre que hagi disminuït el culte eucarístic fora de la missa, tan esponent en altres èpoques. Es tracta d'un culte que es va consolidar durant l'Edat mitjana, va florir fins fa uns quaranta anys, manifestant-se de diverses maneres, arrelat en la pietat popular i va donar grans fruits de santedat. El fonament teològic d'aquest culte és sòlid: la fe de l'Església —ferma i intransigent en aquesta matèria— creu en la presència real i "permanent" de Jesucrist sota les espècies sacramentals. Ell és d'alguna manera, en els nostres sagraris, l'Emmanuel, el Déu-amb nosaltres.

Pau VI no va tenir cap inconvenient a afirmar que l'Eucaristia, conservada en els temples i orato-

ris, és "com el centre de la comunitat religiosa i parroquial; més encara, de l'Església universal i de tota la comunitat". Per tant, té un veritable sentit l'oració davant el sagrari o el Sagrament posat de manifest; també els signes externs d'adoració, el silenci respectuós, etc. Són de Pau VI aquestes observacions: els fidels, quedant-se ben a prop de Crist, el Senyor, "gaudeixen de la seva íntima familiaritat i li obren el cor", no amb un sentit egoista, sinó pregant per ells mateixos, pels altres i pel bé de tota la humanitat. En aquesta matèria, són més importants les actituds que les formes.

Més d'una vegada un pensa si els cristians no obliden sense voler el dogma, certament profund i misteriós, de la presència real de Jesucrist en l'Eucaristia. Ell és allí personalment i gloriosa, com està ara en el cel, amb la seva persona divina, amb la seva humanitat; aquella humanitat que va passar pel dolor i la mort i es va fer viva i vivificant per l'Esperit.

L'Església i el món tenen gran necessitat del culte eucarístic, va clamant el Papa. Edith Stein assenyalava que Jesucrist es fa present en l'Eucaristia "no per a ell mateix, sinó per a nosaltres": vol estar enmig dels homes perquè Ell sap que, per la nostra naturalesa tan limitada i imperfecta, tenim necessitat de la seva presència.

El que succeix és que les veritats de la fe —totes, però principalment l'Eucaristia— també han de ser viscudes amb el cor.

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

GIRONA

Aconsellat per la Santa Seu

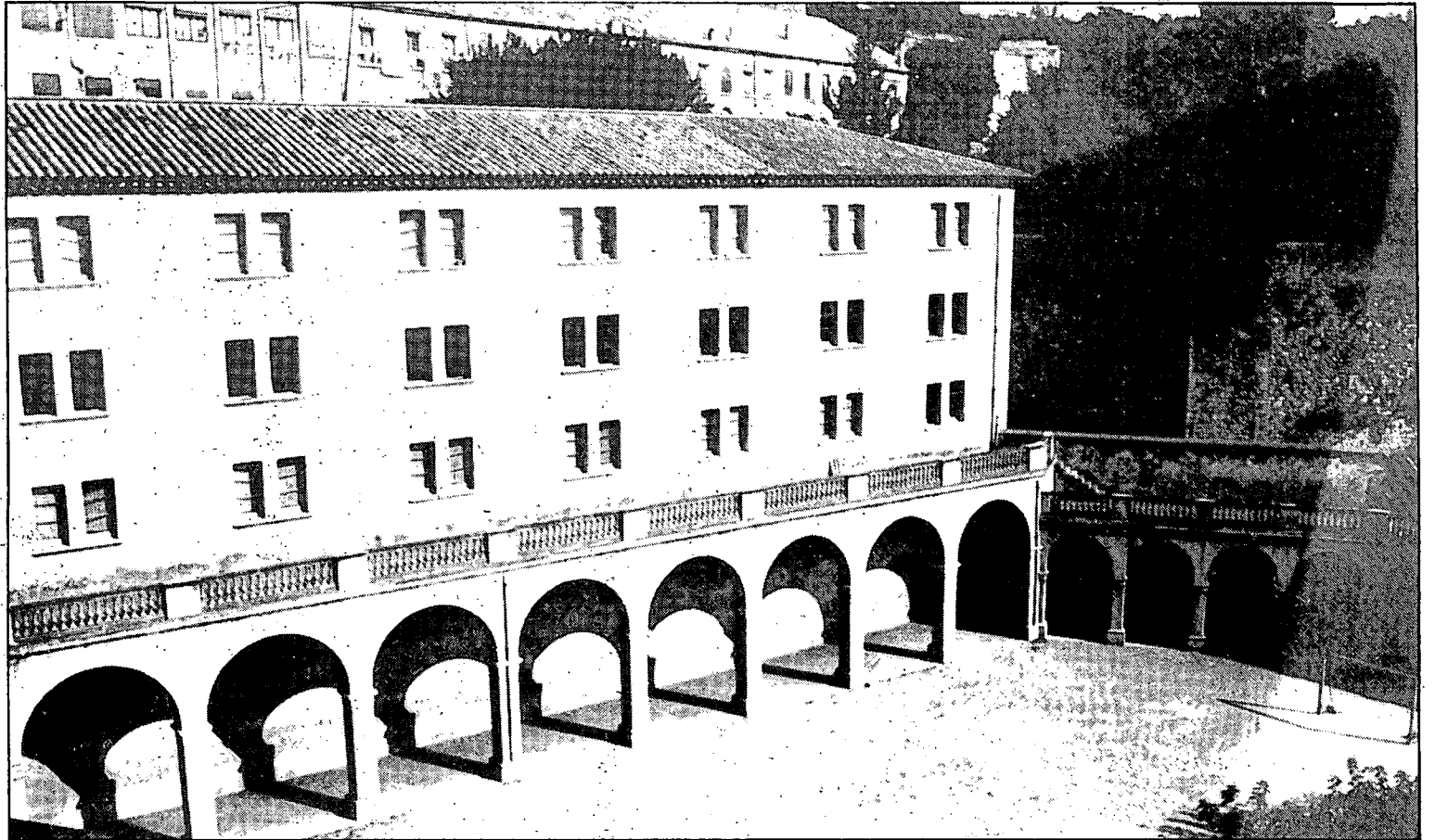
Els seminaristes gironins es traslladaran a Barcelona

GIRONA.— El bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, va anunciar públicament que el curs que ve es traslladaran a Barcelona els estudiants de capella que hi ha actualment al centre diocesà. En aquest moment només són cinc estudiants de teologia i no es preveu que l'any vinent n'entrin de nous.

Segons fonts del mateix seminari de Girona ha estat la mateixa Santa Seu la que ha aconsellat aquest trasllat per tal de millorar la formació dels futurs sacerdots que es trobaran amb altres estudiants de Tarragona, Solsona, Vic i la Seu d'Urgell que ja fa alguns anys que es troben a Barcelona.

De fet, en els últims deu anys ha anat disminuint notablement els estudiants al seminari de Girona fins arribar al número zero en el present curs iniciat l'octubre passat. A la vista d'aquesta situació el senyor Bisbe ha designat mossèn Fèlix Mussoll perquè ajudi a Mossèn Benet Galí en la tasca de desvetllar noves vocacions pel sacerdoci.

Per altra banda, el fet de traslladar els seminaristes a Barcelona no significarà pas el tancament del seminari ja que aquest continuarà obert a diferents activitats. A més de les aules del seminari menor destinades des de fa alguns anys a allotjar la facultat de Filosofia i Lletres del Col·legi Universitari també es preveu l'organització de cursos de teologia, de grec bíblic i d'hebreu per a qualsevol persona que vulgui assistir-hi. Així s'aprofitarà el claustre de professors del Seminari de Girona que es troba molt ben preparat per la docència.

A partir de l'any vinent aquest pati del seminari de Girona quedarà buit.

El clergat més vell

Un altre aspecte preocupant de la pastoral de vocacions del bisbat de Girona és el fet que el clergat actual es el més envellit de tot Catalunya. La seva mitjana d'edat supera ja els seixanta anys de manera que dels 321 sacerdots, més de la meitat superen els 46 anys i un vint-i-cinc per cent els 66 anys.

Fins ara es pot dir que totes les parròquies, fins les més petites, són ateses espiritualment, celebrant-s'hi missa els diumenges i festius i batejant els infants. Però aquesta atenció es fa gràcies al gran esforç de molts capellans que han de

— Al vell edifici s'hi preveu l'organització de cursos de teologia, grec bíblic i hebreu, entre altres activitats.

— El clergat gironí és el més envellit de tot Catalunya. La seva mitjana d'edat supera els seixanta anys.

celebrar quatre i cinc misses en un mateix dia i han de fer molts quilòmetres des de la seva residència habitual.

En aquest moment cada capella gironí ha d'atendre una mitjana de 1.551 fidels, mentre que cada capella de Solsona encara només li'n corresponen 821. En canvi, els ca-

pellans de Barcelona en tenen sota la seva responsabilitat 5.268 cadascun.

Pel que fa a les ordenacions, l'any passat en tingueren lloc tres a Girona, dos nous sacerdots i un diaca. Aquest, mossèn Joan Amich, serà ordenat aquest any i actualment ja exerceix el seu ministeri a la

parròquia de Sant Pere de Figueres. El bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, ha afirmat que "ens trobem en una hora clau de la història de la diòcesi, per a la qual espero l'interès i el suport de tots els cristians". I afegeix que "a Girona continuarà la primera etapa d'encaminament vocacional al sacerdoci i el curs introductor als estudis específicament sacerdotals". I acaba: "Donem aquest pas del trasllat dels teòlegs a Barcelona amb esperança, de cara a un millorament de la formació dels futurs sacerdots que aniran sorgint".

M. CABALLÉ

PASTORAL RURAL

Llet, porcs i Malthus

Un portaveu de la Unió de Pagesos informà al Departament de Pastoral Rural del trencaclosques dels excedents i dels trencacolls de les explotacions familiars. El futur de moltíssimes famílies de pagès està penjat per un fil i el camp viu amb un ai al cor. Hi ha massa llet, hi ha massa porc, hi ha massa gra, hi ha massa vi. La calderada és massa grossa pels qui som i la CEE ens pot ofegar de llet i cobrir-nos de carn.

L'interlocutor de la Unió de Pagesos, voltat de capellans de totes les comarques catalanes, afirmà: "Es fa del tot necessari disposar d'uns sindicats realment organitzats i forts, que estiguin disposats en tot moment a fer front als problemes derivats d'una política d'estat o autonòmica que generalment sacrifica els ingressos de l'explotació familiar agrícola per altres políticament més rendibles. El futur de l'explotació familiar és el gran repte de la majoria de llars d'arreu de Catalunya".

La Unió de Pagesos distribuï quatre documents extensos i de lectura gens fàcil. El sindicat ha publicat un petit diccionari de sigles per caminar per aquest bosc de lletres: MCA, MCM, OCM, PAC, SME, FEOGA. Un d'aquests dossiers estudia: "Els

sectors econòmics de Catalunya i les Balears en el moment de l'entrada a la CEE" on es demostra que: "les regions més industrials són les que tenen més productivitat agrària i més rendà per actiu agrari". Com més industrial és una zona, més productiu és el seu entorn. Aquesta veritat demostrada per Jordi Bacaria i Colom, Doctor en Ciències Econòmiques i professor titular d'Economia Aplicada de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat Autònoma de Barcelona, hauria de ser un raig d'esperança per l'home del camp i per tots aquells que remenen l'olla de la política comercial.

Malthus parlava de la progressió aritmètica pels productes del camp i de la geomètrica per la procreació humana: faltaria pa per l'excés de boques. A Catalunya, com en tants altres llocs, és al revés: falten boques per consumir una mínima part del que es produeix, tot i que ens envolta una tràgica muralla de fam.

La ponència de la Unió de Pagesos pel seu IV Congrés demanava buscar un marc adequat on tots els estaments del sector agro-alimentari, administració central i autonòmica, puguin distribuir el pes

i el preu de la creu; no fos cas que la imperícia dels uns i l'afany de vots dels altres sacrificués el més humil. Quan hi ha possibilitats de subsistir tothom dignament, ¿de què serveixen els polítics si atipen el peix gros per cruspir-se el més petit?

Tot plegat un trencacaps per uns i altres. És una esperança constatar el dinamisme sindical perquè aquí hi ragi llet i mel. Fins avui, l'home ha superat les previsions catastròfiques malthusianes no obstant el drama de la fam. Els solcs se semblen de bales i bombes, i en lloc de garbes collim guerres. És la cançó de l'enfadós.

Necessitem uns sindicats organitzats i forts. També la nostra pastoral ha de ser ben organitzada i valenta. Si el pagès es treu la son de les orelles per defensar llet i porcs malgrat les previsions catastròfiques, ¿no trobarem nosaltres, impulsats per l'Esperit nous camins de pastoral per donar el goig de la fe als homes?

JOAN MARQUILLES i LLORENS
Departament de Pastoral Rural

El Dr. Daumal va oficiar la cerimònia en la parròquia de Sant Miquel Arcàngel

Consagrats dos sacerdots a Molins de Rei

MOLINS DE REI.—Els diaques Josep Lluís Llor i Amella, de 44 anys d'edat, i Pere Vilanova i Ros, de 33 anys, religiosos de la Congregació dels Fills de la Sagrada Família, del Pare Manyanet, van ser ordenats preveres en l'Església parroquial de Sant Miquel Arcàngel, de Molins de Rei, el dia 7 de maig a les dotze del migdia.

L'acte va ser oficiat pel bisbe emèrit de Barcelona, monsenyor Ramon Daumal i Serra acompanyat solemnement, pel Ple del Consell General de la Congregació dels Fills de la Sagrada Família, presidit pel Superior General, Pare Josep Mª Blanquet S.F. Entre altres autoritats eclesiàstiques, hi assistia el rector de la parròquia de Molins de Rei, mossèn Albert, i un nombre de 42 respectables clergues de la mateixa Congregació.

Feia molts anys que a la vila de Molins de Rei no s'havia ordenat cap sacerdot, i el públic va respondre omplint l'església de gom a gom.

Vida religiosa del Pare Llor

El pare Llor, va néixer a Barcelona el dia 4 de febrer del 1944. La seva vocació va començar fent d'escolà en la parròquia de Sant Esteve de Granollers. És religiós dels Fills de la Sagrada Família des del setembre de l'any 1962, i porta 18 anys exercint les tasques educatives en el col·legi de Sant Miquel Arcàngel de Molins de Rei. Durant 6 anys va estar exercint a Sant Julià de Vilatorrada i 3 anys a Begues. La feina educativa la comparteix amb la promoció dels esports dels nens escolars.

La tasca del pare Vilanova

El pare Vilanova és fill de Sùria. Va entrar en el seminari de Begues l'any 1964. Ha fet el batxillerat i el noviciat, i els vots tem-

Els pares Llor i Vilanova, en un moment de la cerimònia

porals els va fer el setembre de l'any 1970, i els perpetus el maig del 1980.

En la seva carrera ha fet estudis de magisteri i ha treballat en el col·legi Sant Miquel de Molins de Rei, a Sant Lluís, de Begues, i en el col·legi de la Mare de Déu del Roser, a Reus. Amb colònies d'estiu, el pare Vilanova ha estat a Sant Julià de Vilatorrada i Begues, i darrerament ha fet els cursos d'estiu a Anglaterra per aprendre idiomes.

La primera missa

L'endemà de l'ordenació, el diumenge dia 8 de maig el pare Llor va celebrar la seva primera missa a l'església parroquial de Sant Miquel Arcàngel de Molins de Rei, i el pare Vilanova la va celebrar al mateix temps en la parròquia de Sant Joan Baptista a la ciutat de Reus, i té previst poder oficiar una missa en el seu poble nadiu, Sùria, el proper dia 24 de juny.

PERE ORRIOLS i ARANGUREN

FINESTRAL DE LA CARITAT

Sense sortida

Avui i aquí són moltes les persones que es troben en una situació de pobresa de la que difícilment se'n poden sortir. Són persones i famílies senceres que no tenen el mínim necessari per subsistir i que veuen com, dia a dia, les seves dificultats s'agreuken. L'atur prolongat, la falta de salut, la irresponsabilitat del cap de família —algun cop— són factors que incideixen negativament en aquesta situació. Com a cristians no ens podem quedar indiferents davant del sofriment dels altres. Cal que cadascú —segons les seves possibilitats— trobi la manera d'arribar fins aquells que necessiten de la nostra solidaritat.

142.- Esposa separada amb cinc fills a càrrec seu. Només ingressa 32.000 ptes. del subsidi d'atur. Per evitar el deonament urgeixen 40.000 ptes.

143.- Senyor de 52 anys, amb sis fills menors a càrrec seu. Ha esgotat les prestacions d'atur. Necessita ajuda per a aliments, 20.000 ptes.

144.- Viuda sense fills. No té dret a pensió mentre no cobreixi el pagament d'unes quotes pendents a la Seguretat Social. Li falten 160.000 ptes.

145.- Cap de família amb dos fills de 4 i 1 anys. Ha esgotat les prestacions d'atur. Només ingressa l'esposa d'eventuals feines de neteja. Calen 30.000 ptes. per a aliments.

146.- Anciana sola té en tràmit la pensió assistencial (17.200 ptes.). Podria perdre el seu pis de lloguer si no paga. Urgeixen 67.770 ptes.

147.- Esposa separada amb una filla de dos anys. Està pendent d'aconseguir una feina eventual. Li cal

ajuda per a deutes de lloguer que pugui a 36.579 ptes.

148.- Cap de família amb ingressos mínims. La greu malaltia d'un dels fills ha desequilibrat el pressupost familiar. Per a deutes de lloguer, 40.000 ptes.

149.- Mare soltera, amb una filla de 7 anys. Es troba en una situació difícil. Per a ajuda pagament hipoteca urgeixen 60.000 ptes.

150.- Mare de família amb només 12.000 ptes. mensuals no pot fer front a les necessitats de les seves dues filles i del marit malalt. Per a aliments i lloguers, 50.000 ptes.

151.- Fuster que va perdre una cama en un accident laboral sense que tingués legalitzada la seva situació. Està pendent de judici. Urgeix ajuda per a despeses sanitàries. Són 30.000 ptes.

152.- Família amb quatre infants en edat escolar. Viuen en una barraca. El pare ha trobat feina i poden llogar un pis. Per ajuda contracte i comptador de la llum, 40.000 ptes.

Ediciones encuentro

APROVECHE SUS VACACIONES PARA CONOCER LA CATALUÑA ROMANICA...

Cataluña/1

LA ESPAÑA ROMANICA

J. Ainaud/E. Junyent
CATALUÑA/1^a

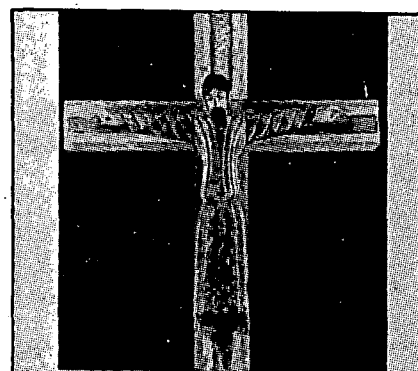
El conjunto rebotante de edificios románicos conservados en Cataluña sólo es equiparable a la importancia de su pintura.

FORMATO 17 x 22 CMS.

99 LAMINAS EN B/N

Y 18 EN COLOR

308 Págs. - 4.400 Ptas.

Cataluña/2

LA ESPAÑA ROMANICA

E. Junyent
CATALUÑA/2^a

El arte románico catalán adquiere durante el siglo XII un enorme desarrollo que se manifiesta en claustros y conjuntos pictóricos y escultóricos.

FORMATO 17 x 22 CMS.

101 LAMINAS EN B/N

Y 19 EN COLOR

372 Págs. - 4.770 Ptas.

Cataluña/1

LA ESPAÑA GOTICA

...Y GOTICA

X. Barral/E. Liaño/J. Sureda/y otros
CATALUÑA/1^a

Un recorrido por la pintura y esculturas góticas que albergan los museos de las provincias de Tarragona y Lérida.

FORMATO 17 x 22 CMS.

135 LAMINAS EN B/N

Y 30 EN COLOR

424 Págs. - 5.150 Ptas.

BOLETIN DE PEDIDO

Muy señores míos: deseo comprar los dos volúmenes CATALUÑA/1^a y CATALUÑA/2^a de la colección «España Románica» y el volumen CATALUÑA/1^a de la colección «España gótica» al precio total de 14.320 Ptas. que incluye gastos de envío.

NOMBRE .....

DIRECCION .....

CIUDAD .....

DTO.....

☐ Adjunto cheque bancario nominativo a Ediciones Encuentro de 14.320 Ptas.

☐ Pagaré la cantidad de 14.320 Ptas. contra reembolso

Remita este boletín de pedido a:

Ediciones Encuentro - Cedaceros, 3-2^a - 28014 Madrid

Cedaceros, 3-2^a - 28014 Madrid - Tels. 532 26 06
532 26 05

5 notícies de la diòcesi urgellenca

1 Serveis d'informàtica a la Cúria Diocesana

LA SEU D'URGELL.— La direcció dels serveis de la Cúria Diocesana del Bisbat ha adquirit set ordinadors que han estat instal·lats en els diferents despatxos. L'operació ha estat promoguda per la Vicaria de Pastoral i ha tingut el vist i plau del Consell diocesà d'economia. Els serveis d'informàtica han estat instal·lats en l'administració, Secretaria, Vicaris generals, mitjans de comunicació social, tribunal i arxiu. L'operació ha suposat unes despeses superiors al milió de ptes.

El Bisbe d'Urgell ha manifestat sempre molt interès per la informàtica. El 1984, amb els bisbes del sud de França, assistí a un curs d'iniciació al tema, i l'estiu del mateix any, amb altres preveres de la Cúria, participà en unes jornades d'estudis d'informàtica en el col·legi La Salle de la Seu d'Urgell. El març del 1985 la cúria diocesana adquirí el primer ordinador que destinà a l'administració i difusió informativa.

2 Engrescar-se en l'ensenyament

Engrescar-se en l'ensenyament, il·lusionar-se en la tasca i viure la vocació educativa han estat els objectius del II Col·loqui d'Educadors celebrat a la Seu d'Urgell. Els 31 assistents —22 del Bisbat d'Urgell— van reflexionar i

dialogar sobre el seu treball educatiu des "d'una perspectiva comunitària eclesial". Una part important de l'encontre ha estat el temps dedicat a la comunicació mútua d'experiències, activitat que arribà a suscitar l'entusiasme entre els participants.

L'equip de dirigents obria les sessions de treball, els cursetistes reflexionaven i prenen notes sobre el tema introduït i finalment contrastaven les opinions.

Ha estat el segon Encontre d'Educadors celebrat a la diòcesi amb la col·laboració i iniciativa de la Delegació diocesana d'Ensenyament. El primer tingué lloc a Balaguer l'abril del 1987.

Els Col·loquis d'Educadors tenen el seu origen als EE.UU. l'any 1977. Van néixer en el si de la Companyia de Jesús i la seva finalitat és ajudar els educadors en el compliment de la seva tasca. El 1986 van celebrar-se els primers quatre Col·loquis a Espanya i el primer Taller d'ensinistament a Sant Cugat del Vallès. Fins al moment present a l'Estat Espanyol, s'han organitzat 41 col·loquis en els quals han participat 2.000 educadors.

3 Medalla de Francesc Macià a Albert Vives

Jordi Pujol, President de la Generalitat de Catalunya, ha lliurat la Medalla de Francesc Macià al prevere diocesà mossèn Albert Vives i Mir, en reconeixement dels

seus mèrits en la tasca a favor de la llengua catalana. La Medalla de Francesc Macià és atorgada per la Conselleria de Treball i s'assigna a persones o entitats que s'han distingit per la seva dedicació al treball o bé per la seva iniciativa i creativitat.

Mossèn Albert Vives, des del 1968, és Director de la Càtedra de Llengua Catalana "Mossèn Pere Pujol", organisme cultural que ha facilitat centenars de títols d'aptitud i professorat de català.

El prevere olianès també s'ha distingit en l'estudi i difusió del patrimoni documental i artístic. Forma part de l'Associació Cultural Urgel·litana, és Director del Museu Diocesà i organista de la catedral. En el camp de la música també ha manifestat qualitats extraordinàries, sobretot en la inspiració de temes populars i religiosos.

4 L'Any Marià fa revivre el Rialb

PONTS.— L'assistència de més d'un miler de devots a l'Aplec extraordinari de Santa Maria de Palau, la trobada de majores del Roser de tota la contrada i la manifestació religiosa han retornat la vida al Rialb, comarca afectada greument per l'emigració. Clergat i poble s'han agermanat als peus de la Mare de Déu, amb motiu de l'Any Marià, i Santa Maria de Palau ha recuperat la seva rànica identitat de santuari comarcal.

El motiu de l'Aplec ha estat l'Any Marià i la diada el 8 de maig. Les majores del Roser, amb la tradicional mantellina blanca, encapçalaven la processó i portaven la imatge de la Verge de la Pluja, procedent de la parròquia del Puig i actualment dipositada en el Museu Diocesà. La Missa se celebrà a la plaça que presideix la portalada romànica

de l'església; a l'ofertori les 82 majores van presentar les ofrenes en representació dels 40 pobles presents en la diada.

Abans de la celebració eucarística centenars de fidels havien rebut el sagrament del perdó.

Un moment particularment emotiu va ser el nomenament de Majores d'Honor del Roser a Rosa i Lourdes Vilella, del Puig, per haver salvaguardat la imatge de la Mare de Déu el 1936, primerament amagant-la en un esbarzer i després dins un rusc aixoplugat en una espluga.

5 Activitat parroquial

PUIGCERDÀ.— La parròquia de Sta. Maria de Puigcerdà realitza diverses activitats entre el mes de maig i de juny. La preparació dels infants per la Primera Comunió va culminar amb una sortida a Tartera on els pares, les catequistes i els nens van compartir tot un dia com a preludi de la festa que se celebraria l'endemà.

També es faran les confirmacions, en què un grup de nois i noies, després d'una acurada formació, rebran l'Esperit Sant en la comunitat. El sagrament serà administrat pel bisbe Joan Martí i Alanís.

A més a més tindran lloc altres actes com la peregrinació a Lourdes del bisbat d'Urgell i una romeria a Montserrat, en què els fidels seran rebuts en audiència especial per l'abad Cassià M.ª Just.

NUEVO DICCIONARIO DE MARIOLOGIA:

"UN INSTRUMENT PER A CRÉIXER EN LA FE",

Antonio Díaz Tortajada

VA MANIFESTAR MONSENYOR

GARCÍA-GASCO

D'esquerra a dreta: Teófilo Pérez, Mercedes Navarro, monsenyor Agustín García-Gasco, Eliseo Tourón i Xabier Pikaza.

"Edicions Paulinas és fidel al seu carisma donant a l'Església els instruments que necessita per a créixer en la fonamentació de la fe", va manifestar monsenyor Agustín García-Gasco, Secretari de la Conferència Episcopal Espanyola en l'acte de presentació del "Nuevo Diccionario de Mariología".

"Sense aquests instruments —afegí— la nostra fe no estaria fonamentada, il·lustrada i no seria una fe adulta. Necessitem que la comunitat tingui instruments vàlids per fer una reflexió teològica, perfecta."

"Aquest diccionari —digué més endavant— està responent a la pedagogia actual. He trobat continguts clars, possibilitat d'incidir en la vida i trobar-nos més capacitats per a l'evangeliització. L'articulat en ajuda a saber, ser i fer. Són tres objectius que són la síntesi d'una formació integral."

L'acte de presentació del "Nuevo Diccionario de Mariología" —a l'Institut Teològic de Vida Religiosa— va ser presidit per monsenyor García-Gasco, i intervingueren, com a col·laboradors de l'obra, Eliseo Tourón del Pie, professor de mariologia a "San Dámaso" de Madrid; Xabier Pikaza Ibarrodo, professor de mariologia de la Universitat Pontifícia de Salamanca i Mercedes Navarro Puerto, professora de mariologia i psicòloga, i Teófilo Pérez Rojo, director d'Ediciones Paulinas.

El professor Tourón del Pie analitzà l'obra des de les claus fonamentals del Vaticà II, la "Marialis cultus" de Pau VI, i la "Redemptoris Mater" de Joan Pau II, indicant que l'obra que es presentava "contenia tot allò que ha suposat una renovació de la teologia, el culte i la praxi de la vivència mariana en la vida de l'Església".

Per altra part, el professor Pikaza Ibarrodo analitzà des de la reflexió de Puebla la presència de l'Esperit Sant en la vida de Maria, subratllant la dimensió de Maria com a dona alliberada i alliberadora. Dimensió que des de la feminitat estudià la professora Navarro Puerto.

El "Nuevo Diccionario de Mariología" és una obra mestra: pels seus plantejaments científics, les seves implicacions interdisciplinàries i per les seves pretensions ecumèniques.

Declaracions del Cardenal Suquía

Ha estat llegat pontifici al Congrés Eucarístic i Marià dels països bolivarians

En les paraules d'agraïment al Cancellier del Perú, Alan Wagner, de mans del qual rebé l'Orde del Sol del Perú, el Cardenal Suquía digué: "Lima està cridada a respondre a nous desafiaments. Hem d'unir el nostre esforç perquè tota persona tingui una vivenda digna, un sostre estable i segur, un treball que faci d'ell un home lliure i no un esclau sotmès a la trampa de les economies submergides que sota l'aparença de resoldre els problemes, els agreugen i acreixen".

José María Javierre dialoga amb el Cardenal:

—Els va plaure allí que el Papa escollís llegat un cardenal d'Espanya?

—Els va plaure molt. L'Episcopat peruà havia mostrat a Roma l'interès perquè el llegat pontifici fos espanyol.

—I Joan Pau II?

—Reconeix i recorda constantment l'esforç missioner d'Espanya, que dugué la fe cristiana al nou món.

—Vostè ha vist si els americans compten ara amb la proximitat espiritual d'Espanya?

—Per a ells som un punt de referència. Necessiten estímuls que els impulsin vers el futur i, al mateix temps, vincles que els uneixin, fent-los forts. Està clar que el mateix Bolívar captà la influència decisiva de la fe cristiana com a ciment per a la unió que ell anhelava en aquells països. Per això la comunitat espiritual amb els espanyols té avui més importància.

—Malgrat els recels històrics?

—Hi ha de fet una situació que no poden trobar a Amèrica d'altres comunitats creients. Nosaltres som germans seus de sempre.

—I la premsa?

—Amb mi s'ha portat meravellament: acudiren mig centenar de periodistes a cada col·loqui; em tenien commogut.

Congrés religiós

El programa religiós del congrés fou desenvolupat en les concentracions del camp eucarístic.

—Fervoroses?

—Impressionants per assistència i per religiositat. A cada eucaristia, hi acudien centenars de milers de creients i, a l'acte de clausura amb el Papa, entre dos i mig i tres milions. Mai no hi va manca el fervor, la pietat. Van ser celebracions ajustades a un ritu perfecte; no tenen res a envejar a les misses europees: Cants escollits, bonics i cantats amb veu unànime per tot el poble. Saben expressar una alegria comuna, celebren la festa cristiana. I més que res em va meravellar el seu silenci. Dins de la celebració guarden compassos de silenci absolut, sense que se senti respirar aquella immensa multitud.

—Quina va ser la part intel·lectual del congrés?

—Unes jornades teològiques dedicades a estudiar la doctrina eucarística i mariana en relació amb l'existència del creient.

—Valuoses?

—Notables, d'altura. Hi hagué magnífiques ponències. I cada dia la jornada d'estudi es comple-

tava amb l'informe sobre la situació religiosa en un país boliviari.

Impuls vocacional

—En ve impressionat?

—Sí, els he vist a nivell europeu i, en alguns aspectes, millor.

—Per la força de la teologia de l'alliberament?

—No solament per ella, entesa com el magisteri pontifici l'entén, sinó pel vigor que mostren en el cultiu de les ciències religioses.

—Quina és l'arrel d'aquest ressorgiment?

—Les vocacions, sens dubte.

Fins fa pocs anys havíem d'acudir des de fora, enviant-los sacerdots; avui són rics en vocacions. Donen passos enèrgics, avancen més que nosaltres. Per exemple, cap a l'any setanta hi havia a Veneçuela dos-cents seminaristes; actualment passen del miler. Jo he percebut aquest avanç americà en els sinodes de Roma.

—Estan units els bisbes?

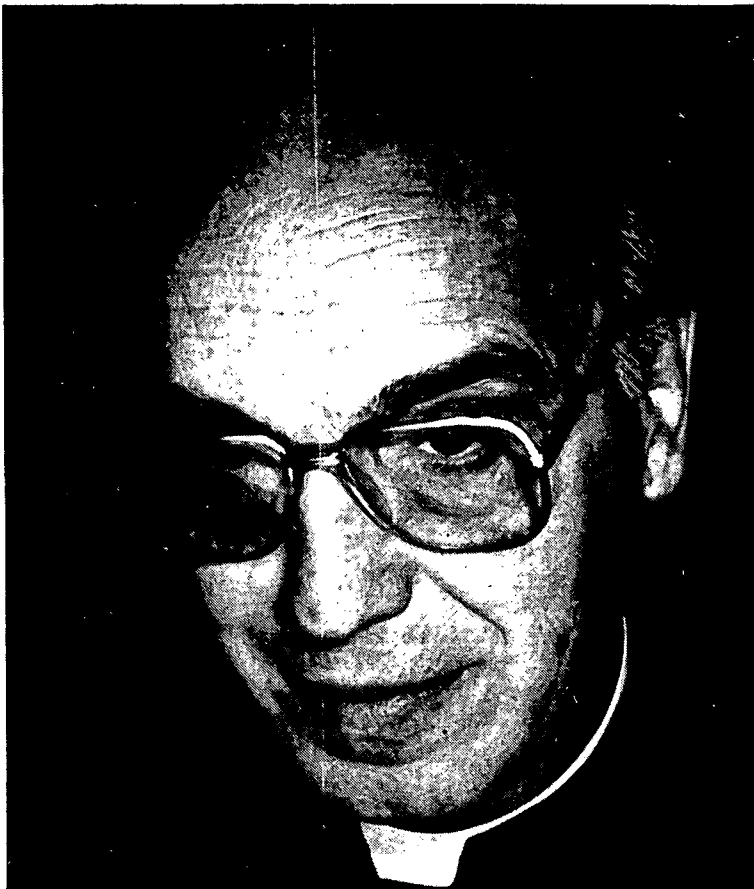
—Sí. Aquí a Espanya els anoten divisions, perquè passa igual que a l'episcopat espanyol: unió no significa uniformitat. Estan enllaçats pel treball del CELAM, la seva organització episcopal llatinoamericana. Han aconseguit una unió que podríem anomenar profètica.

—Per què?

—Serveix de model a les institucions civils, als països. Si volen afrontar el futur amb èxit, han de buscar unir-se. Els bisbes ho han aconseguit i aquesta unió causa impacte en els polítics.

Teologia de l'alliberament

—Va aparèixer en les jornades el tema de la teologia de l'alliberament?

—No va aparèixer en les ponències. El clima el vaig veure ser, molt serè. El Papa va parlar directament d'aquest afer en diverses ocasions, assenyalant la importància i els límits, el veritable sentit cristià de la teologia de l'alliberament.

—Ha vist tensions entre el Govern socialista de Perú i l'Església?

—No les he vistes; em sembla que el President i els seus governants capten la contribució religiosa a favor del país i hi compten. Em va sorprendre la importància que els mitjans de comunicació social més o menys depenents del govern, donaren al congrés. Aquí ho voldria jo...

Pobresa terrible

—Senyor cardenal; com veu la situació econòmica i social d'aquells països?

—La veig crítica i delicada al Perú, els problemes econòmics, agudíssims, s'agreujaren amb les recents mesures del Govern que van provocar la inflació. De fet coincidí una crisi de Govern amb el pas del Papa. Els nous ministres van prendre possessió del seu càr-

rec just quan Joan Pau II se n'anava.

—L'atur?

—Les xifres que em donaren indiquen un atur no tan gran com el nostre, però les condicions de conjunt resulten molt preocupants.

—La pobresa?

—Sí, unes bosses de pobresa extenses i profundes. Lima ha crescut a un ritme que impedia cobrir necessitats elementals. Dels set milions d'habitants, un percentatge molt gran són emigrants vinguts del camp a la recerca de mitjans de vida. La gent és bona i això contribueix a la pau social, però no podrà perllongar-se una situació explosiva com la que hi ha.

—Quina seria la sortida?

—Unir esforços, concretar la tasca de tots per solucionar seriosament les demandes. El Papa ha instat, ha reclamat aquesta col·laboració per damunt de totes les diferències ideològiques. Els polítics han recollit la seva crida i accentuen el seu desig d'acció unida. Només així podrem aixoplugar l'esperança que els nostres germans d'aquells països avancen cap el futur.

Relacions Església-Estat

—Ara mateix quin és el balanç exacte de relacions Església-Estat?

—Normalitat; són relacions normals. Lògicament hem d'imposar-nos l'obligació d'aprofundir, la qual cosa exigeix una actitud sincera per entrar en el fons dels problemes. De cap manera pretenem entorpir el diàleg, malmetre les relacions normals: simplement, avançar, aprofundir.

Sentit democràtic

—Com a cardenal president, confia evitar conflictes frontal?

—Hi confio sincerament. Malgrat les dificultats, veig en el Govern un desig d'encertar paral·lel al nostre. Si per ambdues parts estem disposats a col·laborar en la recerca de solucions, arribarem a bon terme. Quan sorgeix un motiu de discrepància no considero correcte callar, sinó avançar en diàleg cap a solucions convenients. Valoro molt la sinceritat.

—Hi ha polítics que es pregunten si vostè té un concepte democràtic de la convivència?

—M'atenc a la doctrina eclesial repetida pel Papa en el seu viatge: l'Església fa costat, sosté i vol la democràcia, fonament de la vida cívica. Ningú no té dret a dubtar del sentiment democràtic de l'Església. Aquí hi ha ben clara la lliçó donada per Joan Pau II al Paraguai.

Constitució i acords

—I a Espanya?

—El camp de la presència cristiana està senyalat, d'una part, per la Constitució i de l'altra, pels acords Espanya-Vaticà. Els bisbes volem que es compleixi la Constitució i que es compleixin els acords. Així quedarà definida la posició de l'Església dins del teixit cívic espanyol, el lloc per als creients.

—Es considera responsable d'actituds profètiques?

—Sí, l'Església ha d'exercir-les. La qual cosa no vol dir sortir amb andanades irresponsables. Significa que ha de situar els problemes i denunciar-los amb llibertat, amb independència i disposada sempre a una col·laboració responsable. A vegades ens sembla que ens neguen la tasca i la veu, per això parlem més alt.

(de "YA")

Des de 1864
PERE ROVIRA
La solera d'una família

Cellers a "Ribera d'Ebre" i "Terra Alta"

Blanc de Belart • Alta Mar • Vinya d'Irrió • Viña Montal • Raquel Rosé • Viña Mater • Dry Solera • Ranci • Vinum Misae • Mas dels Freres • CALISAY.

L'Himne de la trobada

SOM TESTIMONIS

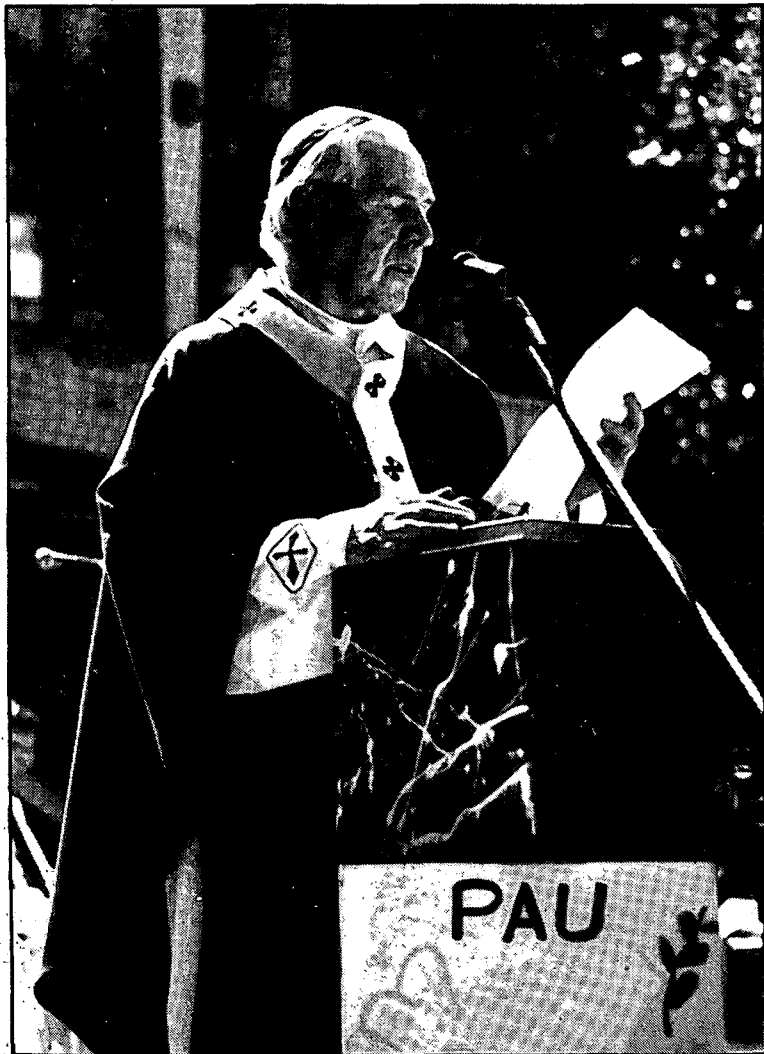
Aquest és el text de l'Himne de l'Aplec de l'Esperit-1988. Amb lletra de Xavier Morlans i música de Joan-Anton Morlans, convida a la valentia, la joia, el testimoni i la solidaritat.

Jesús és viu, és Senyor.
Per sempre ha vençut la mort.
La joia brolla dels cors.
Hem d'anunciar-ho arreu.
Ja ni hi fa estada la por.
Segurs perquè el Crist és present.
Que el somni del Regne Nou
avui es fa realitat.

SOM TESTIMONIS DE
[RESURRECCIÓ
ELS ULLS, LA VEU,
ELS GESTOS, HAN DE DIR:
JESUS ES VIU

SOM TESTIMONIS DE
[RESURRECCIÓ
QUE L'ESPERIT ENS MOGUI
A SER HOMES LLIURES
I HOMES FERMS.

Entorn la taula, Senyor,
ens dones el cos i la sang,
i ens convides a ser
més solidaris i humans.
La nostra vida vol ser
un signe del Crist encarnat.
El seu camí seguirem
sent dels més pobres, germans.

Aplec de l'Es

Els joves vole d'una socie

El programa de l'Aplec s'inicià amb un intercanvi de les reflexions que els participants havien fet sobre el lema. El treball, que el portaven escrit en uns pòsters, s'havia realitzat en petits grups de parròquies, moviments, comunitats i diferents grups de joves. Calia aportar noves idees, sentir-se interpellat pels altres i enriquit.

Abans però, s'havien plantat tendes, organitzat subcamps, s'havia fet l'acollida i resolt tots els problemes.

Cada grup havia de dur un cub de quaranta centímetres que l'identifiqués. Quan el grup es presentava, ho feia ensenyant el cub. Colors, dibuixos i mots es barrejaven en el centre dels subcamps. Feia calor però bufava el vent.

Quan va ser l'hora de sopar, tothom feia cua davant dels punts de venda de begudes fresques. El dinar havia estat bé, però ara era millor perquè s'havien fet noves coneixences.

Després de sopar, riudes de joves començaren a enfilars la Seu Vella. El destí, la Plaça de la Sardana. Allí, malgrat inconvenients aliens a l'organització, es va fer un retaulle i una pregària sobre el lema. La tornada als subcamps va ser de matinada.

75 tallers

A primera hora del matí següent, va ser temps de pregària. En un dels subcamps els cubs es varen posar en forma de creu. A l'entorn de la creu molts joves demanaren i agraïren. Després demuntaren tendes, endreçaren el subcamp i marxaren definitivament cap als Camps Elisis. Cada jove participà en un taller prèviament seleccionat. Els tallers intentaven relacionar-se amb la realitat i la problemàtica joves. En

acabar, una fira mostrava la realitat de la Pastoral de Joventut.

La fira, es dividia en mòvils i estàtica. La mòvil consistia en uns tallers. Es feien, taules rodones, conferències, audiovisuals, xerrades i teatre.

De tallers, n'hi havia 75 i seria impossible destacar-ne algun, perquè en tots hi va haver molta participació.

Ramon Torrella, Arquebisbe de Tarragona, era assegut damunt l'herba i enmig dels joves, en el taller sobre Caritas Parroquial. Al vespre va ser a la Vetlla de Pregària fins al darrer instant. I en l'Eucaristia es va sentir jove entre els joves.

La fira estàtica tenia 21 punts d'exposició de la realitat jove de les diòcesis de Catalunya i les Illes. Però en un punt d'exposició, en què gratuïtament es podien agafar cartells, tríptics, llibres, adhesius, hi havia representades fins a quatre institucions. Malgrat la no assistència d'un moviment convidat, hi havia representacions de totes les delegacions de pastoral de joventut, així com una mostra àmplia dels temes relacionats amb el món del jove: vocació, universitat, solidaritat, treball, educació, etc.

El dinar, al migdia, va ser ràpid. Als Camps Elisis, l'herba i els arbres es confonen amb l'ombra. Es podia fer una saludable migdiada.

A tres quarts de cinc, començava l'Eucaristia: era el fi de festa. La part musical era a càrrec de Kairoi que oferí un breu recital abans de dinar. El to màgic es va recuperar. Havia començat amb unes cintes que adornaven l'ocell de l'Aplec. Seguí amb el cub i ara acabava amb l'Himne i els pe-tards.

L'Esperit havia fet testimonis 7.000 joves de la seva fe, viscuda

L'Aplec de l'Esperit-1988 de la Pastoral de Joves de les Illes. Amb una participació de 7.000 joves, l'esdeveniment "una fe, una comunitat,

en comunitat i amb un futur esperançador.

Missatge del Sant Pare

Ramon Malla, bisbe de Lleida, va llegir en acabar l'Eucaristia, el següent telegrama del sant pare Joan Pau II, als joves, entre els quals hi havia joves empresonats a Lleida-2:

"Ciutat del Vaticà, 20 de maig de 1988. Monsenyor Ra-

Fotografia JOAN RAMIREZ

Esperit a Lleida

En ser ferment tat solidària

1988 ja és una fita històrica
les diòcesis de Catalunya
cipació que va arribar als
ent ha servit per arrelar
un futur".

tant assistència de l'Esperit us
imparteix la implorada benedic-
ció apostòlica. Cardenal Casa-
roli".

Presència de joves italians

"Catalunya Cristiana" era als
Camps Elisis de Lleida a quarts
d'onze de dissabte. Els primers jo-
ves participants començaven a
arribar. Es veien daus i s'escoltava
la música d'una cobla. La tasca de
l'organització consistia a anar don-
ant avisos, comprovar inscripcions
i dividir per subcamps. Corrien
cap ací i allí radioemissors,
mitjans informatius, fotògrafs, l'en-
carregat del vídeo i personalitats.
A tothom se'l va atendre i orga-
nitzar.

Hi havia joves catòlics de Ca-
talunya i les Illes. També de la Co-

munitat de Sant Egidí a Roma:
"Hem vingut per trobar els jo-
ves. La fe s'ha de viure amb l'E-
vangeli. La comunitat és viure
l'Evangeli. I el futur, esperan-
ça".

Quarts de dues fou l'hora d'ar-
ribada del tren especial procedent
de Barcelona. Era un gran grup de
800 joves. Però a més, els autobu-
sos formaven una imatge sense fi,
de rodes i seients.

I a la tarda "Catalunya Cris-
tiana" va ser als subcamps: Insti-
tuts, Pardinyes, Xopera i Camps
Elisis. Al subcamp d'Instituts llujà
el sol de valent i era l'únic que te-
nia estrada per posar els cubs. Xo-
pera era imatge de l'Aplec a la vo-
ra del riu Segre. Pardinyes i Camps
Elisis varen fer molta gresca de
matinada.

La vetlla de pregària va aple-
gar 6.000 joves. Josep Mª Riba,
Delegat Diocesà de Pastoral de
Joventut del Bisbat de Vic i Coor-
dinador General de l'Aplec els va
demanar: Mireu: hem estat ca-
paços de passar per Lleida i d'ar-
ribar aquí dalt. Hem de ser ca-
paços ara de fer silenci". Hi ha-
via problemes de megafonia i a
canvi responsabilitat. Aquesta era
la primera notícia de l'Aplec que
Ràdio Cap-Pont de Lleida dona-
va: 6.000 joves pregant en silenci.

El Bisbe de Lleida, Ramon
Malla, també amb megafon, va
dir: "La ventada la tenim aquí.
La porteu vosaltres. És l'esperit
que avui us porta a Lleida, per
recordar el que hem de fer a par-
tir d'ara. El vostre treball es de
continuitat. No voleu trencar
res. Us dono la benvinguda.
Torneu arreu del món, als qua-
tre vents del nostre país, de les
Illes i de l'Univers. Benvinguts."

JOAN D'ARQUER

Valoracions

El futur és molt esperançador

Diumenge al matí va ser temps de tallers i fira. "Catalunya
Cristiana" intentà de recollir testimonis, vivències i valoracions.

Ramon Torrella, Arquebisbe: "Caminem i camineu cap al fu-
tur amb esperança. Camineu cap al futur amb la força de l'E-
sperit".

Ramon Pont i Gol, bisbe emèrit: "Gràcies, joves, en nom de
tots els bisbes. Sóc el més vell de tots, però avui no m'ho puc creure,
sóc jove. No sé què ho fa. M'ho heu encomanat vosaltres. Temps
d'esperança. Endavant."

Ramon Jara, Episcopat Espanyol: "M'he sentit molt bé i he
sentit molt de prop l'Esperit, gràcies a aquesta Església jove de Ca-
talunya i les Illes."

Ramon Malla, bisbe: "Estic admirat i esperançat. Amb joves
així crec que podem pensar en un futur molt maco i a la vegada en
una Comunitat ben unida en Jesucrist i penso que l'Esperit Sant no
hi faltarà per animar-nos."

Lluís Martínez Sistach, bisbe auxiliar: "Valoració positiva.
Sóc optimista amb la Pastoral de Joves."

Miquel Montcades, bisbe: "El futur és molt esperançador. Hi
ha un llevat potent, modest, però fort. Sóc optimista."

Josep Mª Riba, Coordinador Aplec: "Vosaltres heu fet possi-
ble l'Aplec."

Antoni Serramona, delegat joves: "La força i el vigor d'aques-
tes trobades no s'ha de perdre."

Sebastià Taltavull, delegat joves: "El futur depèn de la capa-
citad d'unitat i de mantenir l'esperança."

Ramon Prat, delegat joves: "La vida dona més de si; dona
l'esperança. El futur el veig amb una gran serenor, perquè el Crist
és el de sempre."

Joaquim Pla, delegat joves: "Quina Pastoral de Joventut i
quina Església volem per al futur? ¿On volem anar?"

Salvador Pié, delegat ensenyament: "S'ha de treballar per-
què hi hagi més gent jove educada en la fe."

J.E. Vives, Seminari Barcelona: "El món és nostre i l'Esperit
ens avança en tot aquest camí de treball pel món d'avui."

Roberto Bonini, Comunitat S. Egidí: "La gent estava encu-
riosada de conèixer aquesta realitat."

Gaspar Mora, ser cristià avui: "Interès. Erem una cinquante-
na. S'ha parlat d'un compromís real, que ha de ser de veritat."

J.A. Rodríguez, la pedagogia de la fe: "Es important que la fe
sigui comunitària. L'arrel és Crist."

J.M.ª Vilarrúbies, Casal Claret: "Malgrat tot, el retaule i la
Vetllada de Pregària varen ser possibles gràcies al públic."

Josep Vilarrúbies, Hora-3: "7.000 joves vol dir que hi ha un
futur i molta esperança."

Xavier Morlans, responsable eucaristia aplec: "El futur de
la música a l'Església amb sentit de comunitat i pluralisme."

Lluís Alfredo, compositor: "L'Església està amb la joventut.
La música en l'Església ha de ser fe i comunitat autèntica."

F.J. Planademunt, SAFOR: "Cal tenir una presència cris-
tiana i oberta dintre de la Universitat."

Xavier de las Heras, Vic: "6.000-7.000 joves no són 12
deixebles."

Maite Fabregat, Barcelona: "Val la pena continuar treba-
llant. L'Esperit ens enforteix."

Assumpció Montserrat, delegació Barcelona: "Gràcies a
Déu i a tothom. Aquest joves són una font d'esperança"

Enric Puig, Generalitat: "L'Aplec de l'Esperit és una mostra
de la vitalitat dels moviments confessionals."

CALENDARI

Diumenge, 5 de juny. X del temps ordinari. Sant Bonifaci, bisbe màrtir i santa Zenaida.
El sol surt a les 4,18 i es pon a les 19,21 (hora solar).
Dilluns, 6 de juny. Sant Norbert, bisbe fundador; sant Artèmi, màrtir. Santa Càndida i santa Paulina, màrtirs.
Dimarts, 7 de juny. Sant Robert, abat; sant Pere, prevere i sant Licarió, màrtir.
Dimecres, 8 de juny. Sant Guillem i sant Maximí, bisbes i santa Caliope, màrtir.
Festa major a Cànoves.
Dijous, 9 de juny. Sant Efrén, doctor; sant Primeus i sant Felicià, màrtirs; santa Pelàgia, verge màrtir.
Divendres, 10 de juny. El Sagrat Cor de Jesús. Sant Maurici, abat màrtir; sant Crispul i sant Restitut, màrtirs.
Dissabte, 11 de juny. El Puríssim Cor de Maria. Sant Bernabé, apòstol i santa Aleidis (o Alicia), verge.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

5 de juny. Diumenge. El Cos i la Sang de Crist. Lectures: Primera, Ex 24,3-8, S 115, segona He 9,11-12, tercera Mc 14,12-16.22-26. (O bé: X de durant l'any. — Lectures: Primera, Gn 3,9-15, S 129, segona 2C 4,13-5,1 tercera Mc 3,20-35).
6 de juny. Dilluns de la setmana X de durant l'any. Lectures: Primera, 1 R 17,1-6, S 120, segona Mt 5,1-12.
7 de juny. Dimarts de la setmana X de durant l'any. Lectures: Primera, 1 R 17,7-16, S 4, segona Mt 5,13-16.
8 de juny. Dimecres de la setmana X de durant l'any. Lectures: Primera, 1 R 18,20-39, S 15, segona Mt 5,17-19.
9 de juny. Dijous de la setmana X de durant l'any. Lectures: Primera, 1 R 18,41-46, S 64, segona Mt 5,20-26.
10 de juny. Divendres. Sagrat Cor de Jesús. Lectures: Primera, Os 11,1b.3-4.8c-9, Is 12,2-7, segona Ef 3,8-12, tercera Jo 19,31-37. (1 R 19,9a.11-16, S 26, Mt 5,27-32).
11 de juny. Dissabte. Sant Bernabé, apòstol. Lectures: Fets 11,21b-26;13,1-3 S 97, segona Mt 10,7-13. (1 R 19,19-21, S 15, segona Mt 5,33-37).

Litúrgia de les Hores

Setmana II

Diumenge, 5. De durant l'any; II setmana.

Dilluns, 6. De Fèria.

Dimarts, 7. De Fèria.

Dimecres, 8. De Fèria.

Dijous, 9. De Fèria. Les Vespres de demà. Tot propi. Completes I de Diumenge.

Divendres, 10. El Sagrat Cor de Jesús. Solemnitat. Tot propi.

Dissabte, 11. Sant Bernabé. Memòria obligat. Vespres I de demà: Diumenge XI de durant l'any.

HOMES I INSTITUCIONS

Josep Maria de Sagarra

(1894-1961)

La poesia de Josep Maria de Sagarra conté un batec vital i és comunicativa. Tanmateix, per endinsar-nos en la vida del poeta, tal vegada caldria que llegíssim les seves **Memòries** a fi de captar tot el clima de la seva creació literària. El qui estudià la literatura catalana no deixarà de retreure els noms dels seus admirats poetes: Verdaguier, Maragall, Carner i Guasch... Josep Maria de Sagarra s'incorporà, en escriure els seus versos, a l'agre de la terra. Ell va dir-ne **tot el gust del seu país**. La seva poesia exalta la vida de totes les coses del terrer a través de l'alegria i del dolor.

Tot allò que ell cantà és amarat de vida i de vitalisme. Ningú no coneixia com Sagarra el camp, les muntanyes i el mar. I no cal dir els peixos i els ocells. Va tractar pàgesos i pescadors, i d'ells en recollí un lèxic saborós. El seu estil era directe i espontani.

Sagarra va ser un home sensitiu i vital. I també un bon ciutadà. Ell enlairà Catalunya a la categoria que mereixia. No oblidem que Verdaguier i Sagarra són els més grans poetes populars. Tots dos van acceptar les paraules del poble. Val a dir que la luxuriànt i frondositat verbal dels seus poemes ens fan vibrar amb l'emoció

més esborronadora. Fins el misteri de la mort no l'abandonà mai en la seva creació lírica. I com va escriure el meu recordat amic i admirat crític Octavi Saltor, Sagarra ens commou en la síntesi evocadora de l'espai i del temps:

*"Ja s'endormisca la donzella
[lassa,
vora les cledes lladren els
[mastins;
l'ànima del novembre, fresca i
[grassa,
omple de verd els marges dels
[camins."*

Josep Maria de Sagarra creia en el pes del seu país. I per això és constant trobar, des dels primers als seus darrers poemes, temes diversos com l'admirat **Poema de Nadal** o el **Comte Arnau** entre altres. Cal subratllar que **El poema de Montserrat** és universal i d'una prodigiosa documentació que enlaire la tasca històrica i cultural dels fills de sant Benet. Cal assenyalar, encara, les seves traduccions: la **Divina Comèdia** i l'obra teatral de Shakespeare. Com aquella admirable composició **El cementiri dels mariners** que sap comprendre totes les coses i totes les vides.

La mort i la transfiguració culminaren l'obra del poeta. I la certesa de la immortalitat en les vi-

vències humanes, es fan vives en aquests versos de **Chora**, tal vegada els més penetradors de Sagarra. Hi ha en tot el poema un entusiasme, un poder de suggestió que, possiblement, s'endú el cor dels bons gustadors de poesia:

*"Aquesta gràcia de la terra
no creguis que en la mort hagi
[acabat
ni resti sols amb la carnal
[desferra,
que és pervinguda a la
[immortalitat."*

Sagarra és, sens dubte, el poeta més llegit de Catalunya. Ell va compondre expressions que el poble les captà molt bé: per la facilitat verbal, per l'abundància de mitjans, per la seva inexhaustible fluència. I Joaquim Ruyra va ser una de les grans figures del nostre país que mai no deixà de donar proves del seu afecte i de la seva simpatia a l'obra de Sagarra. A vegades, cal dir-ho, emprava expressions vulgars, fàcils de perdonar pels encerts lírics com:

*"Vinyes verdes vora el mar,
verdes a punta de dia,
verd suau de cap al tard...
Feu-nos sempre companyia,
vinyes verdes vora el mar."*

LEANDRE AMIGÓ

ADULTS EN LA FE

El prevere actualitza els gestos determinants del Crist

JOAN GUITERAS i VILANOVA

Tractem avui el primer punt de la carta pastoral de monsenyor Orhampt, bisbe d'Angers, intitulada "Preveres per a servir". Hi ha una primera crida adreçada al prevere: "fer actuals, actualitzar en l'Església els gestos determinants del Crist per a la nostra vida".

Aquesta realitat és transcendental per a la vida dels cristians. Esdevé una acció de gràcies. El misteri de l'encarnació, de l'acomodació divina, il·lumina el camí de la nostra vida. També, ara i aquí, el Senyor continua fent-se present. La gràcia salvadora de Crist esdevé real per a mi. Crist, sacerdot a la creu i intecedint ressuscitat prop del Pare, actua pel ministeri del sacerdot. Aquest ha de sentir també el goig del seu servei. Humil com Crist, ha de servir els germans delicadament. Aquests l'han de saber ajudar i dispensar-li els manaments humans.

La pastoral que ens ocupa remarca, d'entrada, com el sacerdot viu el seu ministeri "en l'Església i en el cor de l'Església". No es tracta d'un cristià isolat o "separat". No, perquè ell també és un membre del Poble de Déu. Però al servei d'aquest poble actualitza certs gestos del Crist, dels quals el Poble de Déu té necessitat per a la seva vida i per a la seva missió en el cor del món. Aquests gestos són, certament, comuns al bisbe i als sacerdots, ja que és el bisbe qui, per la imposició de les mans, crida l'Esperit sobre un home perquè esdevingui prevere."

Ens referirem a dos actes essencials del prevere: la reconciliació i l'Eucaristia.

La reconciliació

El nostre autor, tot i que valora moltíssim el sagrament de la reconciliació, no obstant el tracta breument. Té una raó teològica per procedir així: que el sagrament de la penitència només es comprèn bé per l'Eucaristia a la qual es dirigeix. De manera semblant com el baptisme i la confirmació també s'hi ordenen.

Vull detenir-me, però, en aquest sagrament de la reconciliació. Perquè hi esmerço moltes hores i perquè, en el seu exercici, em sento en plenitud. La penitència és la celebració de la misericòrdia de Déu. És important acollir en nom de Crist, perdonar per voler del Senyor, encoratjar cap al bé i estimular els germans per tal que trobin Crist en l'Eucaristia.

He de dir que aquest ministeri és vertadera font de goig. Té el seu pes evidentment. Però esdevé moment d'atenció responsable, reflexió serena sobre la realitat de la condició humana, esforç per donar al penitent les millors indicacions per a superar-se i ser veritablement fidel al Salvador.

El sagrament de la penitència posa en contacte amb la misèria humana, però també amb el dolor. I això humanitza la postura pastoral. Al costat del pecat, en efecte, s'hi troben llàgrimes i planys. He entès, en la reconciliació, allò del lligam entre pecat i dolor. Hi he trobat també el testimoni de persones que viuen una fina espècie altíssima en el seguiment de Crist. Considero que el ministeri del perdó és una constant predicació dels penitents al confessor. Dóna moltes gràcies a Déu per aquesta realitat. I m'agradaria animar tots els sacerdots a exercir diligentment aquest servei. Una tasca important per a infants, joves i adults.

L'Eucaristia

És el gran acte que el prevere realitza. M'ha impressionat sovint l'actitud del sacerdot quan contrau una malaltia: la preocupació per la celebració de l'Eucaristia. Sí, l'Eucaristia és quelcom que el prevere sempre porta al damunt, diguem-ho així. Adhuc quan viatges tens interès a celebrar-la. En això el sacerdot ha de mantenir la seva sensibilitat espiritual. Els fidels també han de procurar ajudar el prevere. És molt trist haver de celebrar la missa sol o en condicions poc favorables. Recordo un company que lamentava que, en la comunitat de persones consagrades on celebrava, la missa havia de tenir una certa rapidesa i no es distingien prou els dies normals dels de festa.

Sí, ha pensat de vegades que és difícil posar-se en el lloc del sacerdot. Però que determinats fidels haurien de ser diligents a fer que aquest acte tan important, font i cim de la vida cristiana, obtingués el relleu que necessita. Adhuc per ajut del mateix sacerdot. L'Eucaristia és el centre de la vida del cristià i del cristià-prevere.

És molt important cada dia agafar el pa i el calze repetint les paraules rituals: "Aquest és el meu cos... Aquesta és la copa de la meua sang... Feu el meu memorial". És el moment del dia en el qual un sap que fa de sacerdot, d'intercessor, en nom de Crist, l'únic i etern sacerdot. Espai d'intercessió per a tot el món, donada la destinació universal del sacrifici del Senyor que l'Església fa vivent pel seu precepte. Eucaristia és acció de gràcies, lliurament a Déu i als germans, ofrena, glorificació del Pare pel Fill en l'Esperit Sant.

L'Eucaristia de cada dia —ho confesso— és l'acte que espero amb goig. Hauria de ser un gran instant de sintonia dels cors creients que escolten la paraula de Déu i que entren en comunió amb el Crist lliurat pel bé de tots els homes.

Preguem amb el Sant Pare Joan Pau II

El Sant Pare ens demana que durant el mes de juny, preguem **PELS QUI UNITS AL COR DE CRIST BUSQUEN L'ALLIBERAMENT INTEGRAL DELS OPRIMITS**.

Ningú no nega que una munió de persones se senten aclaparades sota el pes de l'opressió. És colpidora la distribució desigual dels béns de subsistència destinats a tots els homes. Multitud de persones sofreixen el pes intolerable de la misèria. La limitació dels drets humans és un fet en molts països totalitaris; fins i tot és limitat el dret a la llibertat religiosa. S'exempli cada dia l'abisme que separa el món dels països rics dels països en vies de desenvolupament. Els mecanismes econòmics afavoreixen els poderosos. Per això, els pobles endeutats no poden retornar els capitals ni poden obtenir-ne més per mantenir el seu nivell de desenvolupament.

Una primera resposta instintiva és la lluita contra els opressors. La violència pot ser una temptació en aquesta lluita aferrissada. L'odi anirà creixent al cor dels homes. Si s'aconsegueix vèncer els opressors, els nous dominadors oprimiran els vençuts. L'opressió canviarà de víctimes; però, continuarà viva.

No va ser aquest el camí escollit per Jesús. Ell va lluitar per canviar el cor dels homes. On hi havia un cor dur i egoista, Ell hi volia un cor de carn, ple de generositat. Ens va donar exemple d'amor.

Avui la solidaritat entre tots els homes pot ser més forta i més autèntica que mai. Ens sentim units a tota la humanitat amb molta més facilitat que abans. Per això, hem de tenir esperança. Anirem avançant cap a la germanor de tots els homes fins obtenir un autèntic desenvolupament humà. Per aconseguir-lo no és suficient l'acumulació de béns i de serveis. Llavors, com més es posseeix, més es desitja; mentre resten sense satisfer les autèntiques aspiracions del cor de l'home. Cal tenir en compte que l'home està fet per estimar Déu i el proïsme, si vol ser plenament home.

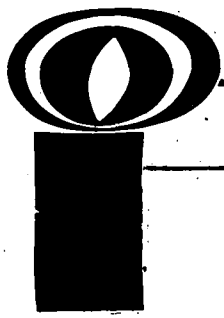
Preguem, doncs, per tots els qui units al Cor de Crist busquen l'alliberament integral dels oprimits.

Intenció misional

També hem de pregar **PER L'ESPERIT MISSIONER DE LES COMUNITATS CRISTIANES DE BASE**.

Aquestes petites comunitats prenen moltes i variades formes. El Sant Pare ens demana que preguem perquè amb el seu dinamisme evangelitzador revitalitzin tota l'Església.

ANTONI Mª SERRALLONGA sj.

SOLEMNITAT DEL COS I DE LA SANG DE CRIST

A cura del DR. PERE TENA

Comunió i adoració

La solemnitat del Cos de Crist —anomenada avui “del Cos i de la Sang de Crist”, després de la reforma del Calendari— nasqué a l'edat mitjana d'una sincera i profunda fe en la presència real de Jesucrist en l'Eucaristia. Cada any, quan arriba aquesta festa, ens sembla sentir en el cor aquell repic de campanes que anunciaven —i anuncien encara en els llocs en els quals feliçment es conserva la processó— la solemne sortida en processó del Santíssim Sagrament per passejar pels carrers de la ciutat, del poble. Fou, des de l'inici, una voluntat de subratllar que Jesucrist, present en l'Eucaristia, és el Senyor de la ciutat i dels homes. La reacció fidel era l'adoració devota, l'ofrena de flors, l'acompanyament popular.

En els últims trenta anys, les processons del Corpus han minvat com a fet popular. Ningú, però, no ha dit mai que hagin perdut el seu sentit. El Ritual del culte eucarístic fora de la missa parla d'aquestes processons, i concretament de la del Corpus, com una realitat plenament vigent, deixant als pastors de les Esglésies locals la decisió sobre la seva conveniència, segons les circumstàncies.

Possiblement —com ha succeït amb altres fets religiosos— la processó del Corpus ha sofert les decisions ràpides que una determinada situació pastoral va semblar aconsellar. Possiblement, també, seria bo

repensar aquestes decisions amb més elements, en funció d'una situació relativament canviada. No és ara i aquí el moment de fer aquest treball.

Més aviat m'agrada convidar, en el context d'aquesta solemnitat, a fer una reflexió espiritual als lectors d'aquesta pàgina entorn del tema tradicional del Corpus: la presència real de Jesús en l'Eucaristia.

• Els nivells de l'Eucaristia

La teologia escolàstica explicava la realitat de l'Eucaristia d'una manera molt bonica. Deia més o menys així: en l'Eucaristia es poden distingir tres nivells. Un primer nivell és allò que veiem immediatament: el pa i el vi, sobre el qual es proclamen les paraules de Jesús: “això és el meu Cos”, “aquest és el calze de la meua sang”. Aquest primer nivell ens condueix al segon: la realitat de la presència de la persona de Nostre Senyor Jesucrist, el que està gloriós a la dreta del Pare, després d'haver ofert en la creu la seva vida. Aquesta presència és autèntica perquè el pa i el vi han “passat a ser” el Cos i la Sang de Crist, malgrat semblin continuar en la seva anterior naturalesa. D'altra banda, aquesta presència no s'ha d'entendre d'una manera material, com si Jesús fós present a l'Eucaristia de la manera com les persones vivents en aquest món estem presents en un lloc: ocupant un espai i limitats per ell, amb la capacitat d'ésser vistos i tocats sensiblement. La presència de Jesús, plena i real, s'esdevé d'una manera “sacramental”, és a dir, sota els signes del pa i del vi eucarístics.

La grandesa d'aquest fet, que es presenta a l'acceptació de la nostra fe, encara que no sigui condicionat a la nostra fe, no esgota encara, però, la totalitat del sentit de l'Eucaristia. Hi ha un tercer nivell, que és la finalitat mateixa d'aquesta presència de Crist: la força de comunió, obra de l'Esperit Sant, que uneix amb Crist i entre si els que reben dignament l'Eucaristia.

Això queda ben assenyalat per les paraules que digué Jesús en donar-nos l'Eucaristia: “per vosaltres... i per tots els homes”; i els símbols mateixos del pa per menjar i del vi per beure indiquen que l'Eucaristia té una dinàmica d'apropiació, com la tenen els aliments. No es fa pas el pa per mirar-lo, sinó perquè, menjant-lo, hom s'alimenta; ni es fa el vi perquè faci goig a les estanteries, ben etiquetat i presentat, sinó perquè, en beure'l “s'alegri el cor de l'home” (Salm 103,15).

• Comunió i presència real

Aquesta explicació ens ajuda molt a entendre la manera com hem de tractar l'Eucaristia sense perdre de vista cap dels seus aspectes. Un desequilibri en al-

gun dels punts ens podria portar a una visió parcial i desenfocada, com en realitat potser ha succeït en algunes ocasions.

És clar que, primer de tot, ens hem de preocupar que el nostre acostament a l'Eucaristia aconseguixi totalment la seva finalitat. En altres termes: el nostre tracte amb l'Eucaristia tendeix a una participació a la missa que inclogui normalment la comunió eucarística, amb un esperit obert a la transformació que l'Esperit Sant opera en nosaltres quan combreguem amb fe i caritat.

Però, heus aquí un element que està intrínsecament vinculat a la comunió: la presència real de Crist. No combreguem pas per menjar pa i beure vi, tot pensant en nostre Senyor, sinó que allò que mengem i allò que bevem és, realment, el Senyor, i, **per això**, aquest menjar i beure —aquesta comunió— són transformadors, i donen la força de la unitat i de la caritat.

• Presència real i adoració

D'aquesta manera és absolutament coherent l'afirmació del Concili Tridentí, parlant de l'Eucaristia: el fet que Jesús vagi donar l'Eucaristia perquè fos presa com a aliment no exclou per res que sigui també adorada la presència real del Senyor sota les aparences del pa i del vi. I encara podríem afegir: només quan hom s'acosta a l'Eucaristia amb aquell esperit d'adoració —de reconeixement de la grandesa— que correspon a la presència real de Crist, serà fructuosa la comunió eucarística. Altrament, esdevindrà un fet banal, sense cap profunditat espiritual.

És cert que, quan hom es queda només considerant la presència de Crist en l'Eucaristia, o bé adorant-la devotament, encara no ha arribat a la totalitat del que Jesús volgué donar-nos amb aquest sagrament. Tanmateix, si un cristià adora l'Eucaristia sincerament no tardarà a “tenir gana”; si es pot fer la comparació...

Tothom està d'acord que, actualment, hom combrega amb més freqüència que en èpoques passades. Donem-ne gràcies a Déu! Però hi ha un fet inquietant: l'esperit d'adoració, tan a l'interior de la celebració com després de la celebració, no sembla massa desenvolupat. El desig de “fer” durant la celebració, interpretant materialment la participació “activa”, pot haver deixat a l'ombra l'aspecte més espiritual i fons de la participació: la fe en l'acció i la presència de Crist. I no són massa freqüents les estones que els cristians prou conscients en altres coses passen en adoració del Santíssim Sagrament.

La solemnitat del Cos i de la Sang de Crist pot ser una bona avinentesa per revisar la nostra manera de tractar l'Eucaristia. No fos cas que un tracte parcial ens deformés la riquesa del Do.

“AQUESTA ÉS LA SANG DE L'ALIANÇA QUE EL SENYOR FA AMB NOSALTRES”

La ratificació de l'aliança entre Déu i el poble, al Sinai, es fa per la comunió d'una mateixa sang vessada sobre l'altre —símbol de la presència divina— i sobre el poble. La narració de l'Èxode ressona en les paraules de la institució de l'Eucaristia, especialment tal com les presenten sant Marc (vegeu l'evangeli) i sant Mateu. La sang és; a l'Escriptura, la visibilització de la vida. Fer aliança en la sang és entrar en comunió de vida. Quan es tracta d'aliança amb el Senyor, sempre hi ha un desnivell: no és pas entre iguals! L'aliança amb el Senyor és, primer de tot, un do que el Senyor fa al seu poble.

Lectura del llibre de l'Èxode (24:3-8)

En aquell temps, Moisès anà a comunicar al poble tot el que el Senyor li havia dit i tot el que havia ordenat. El poble sencer, a una sola veu, respongué: “Farem tot el que diu el Senyor”. Moisès escriví totes les paraules del Senyor, i l'endemà, de bon matí, erigí un altar al peu de la muntanya i plantà dotze pedres, per les dotze tribus d'Israel. Després encomanà als joves del poble d'Israel que oferissin víctimes en holocaust i immolessin vedells com a víctimes de comunió. Ell recollí en gibrells la meitat de la sang, i amb l'altra meitat aspergí l'altar. Després prengué el document de l'aliança i el llegí al poble en veu alta. El poble respongué: “Farem tot el que diu el Senyor, l'obeïrem en tot”. Llavors Moisès aspergí el poble amb la sang i digué: “Aquesta és la sang de l'aliança que el Senyor fa amb vosaltres d'acord amb les paraules escrites aquí”.

INVOCANT EL NOM DEL SENYOR, ALÇARÉ EL CALZE PER CELEBRAR LA SALVACIÓ

El tema de la sang de l'aliança es transforma, en el salm, en el tema eucarístic. L'Església, “per celebrar la salvació” de Crist als homes, fa precisament això que diu el salm: alçar el calze del Senyor, que conté la seva sang preciosa, invocant el seu Nom! És precisament el que el Senyor ens ha manat fer, i per això estem segurs que és la manera de “retornar al Senyor” tot el bé que Ell ens ha fet. Tal com diem en el cànon romà: “dels béns que Vós mateix ens doneu... oferim”.

Salm 115: 12-13,15-16,17-18 (R.: 13)

Com podria retornar al Senyor tot el bé que m'ha fet?
Invocant el seu nom, alçaré el calze per celebrar la salvació.

R.: Invocant el seu nom, alçaré el calze per celebrar la salvació del Senyor.

Al Senyor li doldria la mort dels qui l'estimen.
Ah, Senyor, sóc el vostre servent, ho sóc des del dia que vaig néixer.
Vós em trencàreu les cadenes. R.

Us ofiriré una víctima d'acció de gràcies, invocant el vostre nom, compliré les meves prometes, ho faré davant del poble. R.

“LA SANG DE CRIST ENS PURIFICARÀ”

La contemplació del misteri de Crist entrant al lloc sant “amb la pròpia sang” ens introdueix al misteri mateix que celebrem en l'Eucaristia: la comunió actual i real amb aquesta sang que purifica, oferta al Pare pel Crist sempre viu a la seva dreta, oferta present sobre l'altar sota el misteri del pa de vida i del calze de la salvació.

Lectura de la carta als cristians hebreus (9:11-15)

Crist ha vingut com a gran sacerdot del món renovat que ara comença. Ha entrat una vegada per sempre al lloc sant, passant per un tabernacle més gran i més perfecte, no fet per mans d'homes, ja que no pertany al món creat; i no s'ha servit de la sang de bocs i de vedells, sinó que amb la seva pròpia sang ens ha redimit per sempre. Segons la Llei de Moisès, la sang dels bocs i dels vedells i la cendra de la vedella, aspergida sobre els qui estaven contaminats, purificava i santificava exteriorment. Ara però, Crist s'ha ofert ell mateix a Déu, per l'Esperit Sant, com a víctima sense tara. Per això, i amb molta més raó, la sang del Crist ens purificarà de les obres que porten la mort, perquè puguem donar culte al Déu viu. El Crist, doncs, és mitjancer d'una nova aliança, perquè ha mort en rescat de les culpes comemes sota la primera. Per ell, els qui eren cridats a l'herència eterna reben allò que Déu els havia promès.

“AIXÒ ÉS EL MEU COS. AIXÒ ÉS LA MEVA SANG”

La narració de la institució de l'Eucaristia ens porta al moment inicial de les nostres celebracions. Les frases de Jesús, a l'evangeli de Marc, són gairebé estilitzades, sintètiques. Les paraules sobre el calze són paral·leles a les de Moisès en l'aliança sinàtica (vegeu primera lectura).

Lectura de l'evangeli segons sant Marc (14:12-16,22-26)

El primer dia dels Àzims, quan la gent immolava l'anyell pasqual, els deixebles digueren a Jesús: “¿On volem que anem a preparar-vos el lloc perquè puguem menjar l'anyell pasqual?” Ell envià dos dels seus deixebles amb aquesta consigna: “Aneu a la ciutat i us trobareu amb un home que duu una gerra d'aigua. Seguiu-lo, i allà on entri digueu al cap de casa: El mestre pregunta on l'allotjareu per poder menjar l'anyell pasqual amb els seus deixebles. Ell us ensenyarà dalt la casa una sala gran, arreglada amb estores i coixins. Prepareu-nos allà el sopar”. Els deixebles se'n anaren. Arribant a la ciutat, ho trobaren tot com Jesús els ho havia dit i prepararen el sopar pasqual.

I mentre menjaven, Jesús pregué el pa, digué la benedicció, el partí, els el donà i digué: “Preneu-lo: això és el meu cos”. Després prengué el calze, digué l'acció de gràcies, els donà i en begueren tots. I els digué: “Això és la meua sang, la sang de l'aliança, vessada per tots els homes. Us ho dic amb tota veritat: Ja no beuré més d'aquest fruit de la vinya fins al dia que en beuré de novell en el Regne de Déu”.

Després de cantar l'himne, sortiren cap a la muntanya de les Oliveres.

LA BÍBLIA A L'ABAST

El sacrament-banquet

Invocant el nom del Senyor, alçaré el calze per celebrar la salvació (v. 13). Quan algú alça la copa per celebrar algun faust esdeveniment, sol fer-ho en el marc d'un àpat i enmig d'una colla de comensals. Així va voler fer-ho Jesús aquell any de la seva mort —el primer dia dels Àzims, quan la gent immolava l'anyell pasqual (Mc 14:12)—. Mentre menjaven, i després de partir el pa i de donar-lo als deixebles, puntualitzant: **Preneu-lo: això és el meu cos**, va prendre un calze de sobre la taula, l'alçà i va pronunciar aquell memorable "brindis" que va trasbalsar el món: **Això és la meua sang, la sang de l'Aliança, vessada per tots els homes** (Id. vv. 22-24). En aquell àpat pasqual, Jesús instituïa el banquet de l'eucaristia. El sacrament eucarístic, doncs, abans que cap altra cosa, començava per ser un àpat de germanor amb ressonàncies de poble alliberat. Es complia en plenitud el que el salmista havia anunciat en visió profètica. Jesús, **el servent de Jahvè** des del dia que va néixer (v. 16), invocant el nom del Senyor, alçava el calze per celebrar la salvació. Per això sant Tomàs d'Aquino, en aquell resum admirable de la doctrina eucarística que és l'antífona del Càntic de Maria per a les segones vespres de l'ofici de Corpus, exclamava: **Oh sagrat convit: hi mengem el Crist, hi recordem la seva passió, ens hi omplim de la seva gràcia, se'ns hi dona la penyor de la glòria que esperem**. Convé que tinguem present amb més constància aquesta característica de sacrament-banquet que té l'eucaristia. Hi anem a menjar, a alimentar-nos, a refer les forces perdudes en la brega de cada dia, i també per fruir-hi amb el gust suauíssim d'aquest àpat. A la celebració de l'eucaristia —a missa— hi

El sagrat convit

(Salm 115 -H.116:10-19-: 12-13.

15-16. 17.18 R.: 13)

JOSEP M. ARAGONÈS

anem a menjar. A menjar el Crist, el seu Cos, diem, i a beure-hi la seva sang. De fet anem a alimentar-nos amb la vida entera del Jesús que, **volent perpetuar fins a la fi dels segles el record de la seva passió, es va oferir ell mateix al Pare com anyell immaculat i sacrifici perfecte d'acció de gràcies**, perquè tota la humanitat, acostant-se a la taula del Senyor i, penetrada de la seva gràcia, es vagi configurant a la seva imatge, la imatge del Fill (Cf. prefaci de l'Eucaristia II). Ningú no surt d'un àpat igual de dejú que hi ha entrat. No podem sortir de l'àpat eucarístic dejuns de Jesucrist i aliens de la seva lluita i de la salvació de la humanitat. Després de la celebració del sacrament-banquet, n'hem de sortir plens de Crist, configurats a la seva imatge, fets semblants a ell.

El sacrament de l'alliberació

L'eucaristia, a més de ser sacrament-banquet, és també sacrament d'alliberació. El "brindis" de Jesús en la Santa Cena és proclamació de salvació: **Sang vessada per tots els homes**. I és ell mateix qui ens urgeix a beure'n a la salut nostra i de tota la humanitat. Perquè tal com diem en el salm responsorial: **Al Senyor li dolidria la mort dels qui l'estimen** (v. 15). Aques-

ta manifestació d'amor als seus, no és una frase bonica i emocionant: és expressió de la realitat més pregona del seu cor. Per això, l'endemà mateix d'haver-nos donat aquest "signe" —d'haver instituït el sacrament del seu Cor i de la seva Sang— s'oferia al Calvari com a víctima d'acció de gràcies... **davant de tot el poble** (vv. 17a i 18b). Així El Servent es posava al costat dels servents i en profunda comunió amb tota la humanitat exclamava al Pare: **Vós em trencàreu les cadenes!** (v. 16c). Aquestes cadenes rompudes eren certament les cadenes de la mort que intentaven retenir-lo en el no-res, en la novida, però també eren les cadenes que engrillonaven tota la humanitat i la privaven de viure la llibertat dels fills de Déu. Rompudes les cadenes de la mort, Jesús resuscitava. Trencades les cadenes del mal i del pecat, la humanitat era redimida, salvada. Així l'eucaristia és "signe" —sacrament— senyal i realitat de l'alliberament de totes les opressions humanes, tant les espirituals com les corporals, també de les opressions ideològiques com de les pretesament religioses. Quan mengem l'eucaristia hauríem de sentir-nos compromesos en la lluita d'alliberament que Crist va assumir i va realitzar oferint la "seua" sang i no pas la sang dels altres com tants pseudo-alliberaments pretenen.

Sacrament d'acció de gràcies

¿Com podria retornar al Senyor tot el bé que m'ha fet? Invocant el seu nom, alçaré el calze per celebrar la salvació... **Us oferiré una víctima d'acció de gràcies... ho faré davant del poble** (vv. 12-13; 17a i 18b). Vet aquí el significat —la realitat— profunds de la missa. Sempre, però d'una manera especial el diumenge, la missa ens posa a les mans la possibilitat d'expressar al Senyor tot el nostre reconeixement pel bé que ens ha fet i ens fa. Ens acostem a l'altar i, prenent la **Victima pura, santa i immaculada, el pa de vida eterna i el calze de salvació** (Pregària Eucarística I), oferim al Pare aquest sacrifici de lloança. Donem gràcies a Déu per la seva redempció i li demanem que ens preservi de tot mal. Així en comunió amb Jesús som eucaristia —acció de gràcies— i ens enfortim amb el nodriment dels seus misteris salvadors. Hi ha, però, un detall que trobem en el salm responsorial, i que avui sobretot, cal subratllar d'una manera molt forta: El salmista diu que oferirà una víctima d'acció de gràcies, però que ho farà davant del poble. No és que quan cada diumenge en anar cap a missa hàgim de prendre una ridícula actitud desafiadora, però sí que ens convé no dissimular que nosaltres som de missa, que anem a missa, i que hi anem perquè en tennim necessitat, altrament la nostra vida cristiana moriria d'anèmia. Aquesta actitud humil, però alhora valenta, i confessant sempre, és una mena de predicació muda, de verdadera evangelització. Una manera com una altra de donar gràcies a Déu, per tot el que ell fa a favor nostre. Si ell fa... és necessari que també nosaltres fem. I que fem tot el que hem de fer. També anar a missa cada diumenge.

CULTURA CIENTIFICA

El cervell i l'ànima humana

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

6. Heròfil, Erasístrat i Galè

Encara que l'autoritat d'Aristòtil vagi fer que molts autors posteriors posessin l'ànima en el cor i tinguessin el cervell per un simple òrgan refrigerador de la sang, no va morir pas la tradició iniciada per Alcmeon i seguida per Hipòcrates de creure que el cervell era el centre motor, sensitiu i intel·lectiu de la vida humana. Així ho afirmaren molts metges i anatomistes de l'edat antiga. Parlarem dels més coneguts:

Heròfil de Calcedònia (actuà entre 300 i 250 aC)

L'anatomista Heròfil va néixer a Calcedònia, però pot considerar-se alexandrí, ja que és a Alexandria on es va formar, on visqué, on ensenyà i on féu els seus descobriments. Aquesta ciutat d'Egipte s'havia convertit en aquesta època en el centre cultural i científic més important del món mediterrani, i Heròfil hi trobà el terreny adobat. Ben aviat els seus treballs d'anatomia li donaren fama. Que se sàpiga fou el primer que es va atrevir a fer disseccions en públic, per a la qual cosa no trobà objeccions per part dels seus alumnes. Essent com era més corrent la concepció platònica dels grecs que veien en el cos mort només una massa de carn que hom podia tallar i examinar impune-

ment, que no pas la dels egipcis nadius que veien això com una impietat, Heròfil pogué obrar força lliurement.

L'òrgan pel qual més va interessar-se el nostre anatomista fou precisament el cervell; encara que també va descriure el fetge, la melsa, la glàndula pròstata, la retina de l'ull, la primera secció del budell prim, que en llatí, traduint el nom que ell li posà, s'anomenà "duodè" (de "duodeni", de dotze en dotze, perquè fa dotze dits de llarg)... Fins i tot va intuir que les artèries —que hom creia correntment que no més contenien aire, perquè en els cadàvers sempre es troben buides, és a dir amb aire sol— eren també conductores de sang. Va aconseguir tanta celebració que alguns el compararen a Hipòcrates. De les seves obres només ens han arribat fragments, citats per autors posteriors.

El cervell, doncs, va estudiar-lo amb detall: examinant-ne les connexions amb els nervis va arribar a la conclusió que calia distingir dues menes de nervis: sensorials, que reben impressions dels sentits, i motors, que estimulen el moviment. Fidel a la tradició hipocràtica considera el cervell com el centre vital coordinador de tot i hi distingeix l'escorça o còrtex, els plexes coroidals, els sins venosos que conflueixen en un punt —que ara anomenem, en honor seu,

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Teologia de Catalunya

premsa d'Heròfil— i els ventricles. Diu que l'ànima no és al cor sinó al cervell i precisament en el quart ventricle. Aquestes idees van tenir força influència en autors posteriors.

Erasístrat de Quios (aprox. 304-250 aC)

Aquest altre metge també va formar-se a Alexandria. Fou deixeble d'Heròfil i d'ell va heretar l'interès per l'estudi del cervell. Completà la descripció que en féu el mestre dividint-lo en dues parts: la gran, que més tard en llatí s'anomenà "cerebrum", i la petita, "cerebellum". Comparant el cervell humà amb el dels animals, va dir-ne que les circumvolucions havien de tenir relació amb la intel·ligència, ja que els de les bèsties no en tenen.

Va equivocar-se en la interpretació de les artèries en contra d'Heròfil. Deia que cada òrgan del cos s'alimenta per tres conductes: els nervis (que li porten "esperit nerviós"), les venes (que li duen sang) i les artèries (que li fan arribar "esperit animal"). L'"esperit nerviós" és el que li porta les ordres motores del cervell o li transmet les sen-

sacions, i l'"esperit animal" és l'aire que trobem en les artèries.

Després d'Heròfil i Erasístrat l'anatomia va decaure a Alexandria perquè els egipcis presentaven cada vegada més objeccions contra les disseccions, que acabaren per no fer-se. Caldrà esperar quinze segles per a tornar a trobar anatomistes que facin progressar l'estudi del cos humà.

Claudi Galè (aprox. 130-200)

La línia hipocràtica es conservà bastant entre els professionals de la medicina. El seu exponent més notable és d'uns quatre segles més tard: Claudi Galè, nascut a Pèrgam, però que residí força temps a Roma, a partir del 164. Va ser metge de la cort de l'emperador Marc Aureli i sembla que fou a Roma on morí, si bé hi ha qui diu que va ser a la seva ciutat natal o bé a Sicília on acabà els seus dies. Galè fou un escriptor molt prolífic; es conserven d'ell un centenar d'obres, però n'escriu més. La seva influència arriba fins a l'edat moderna.

En anatomia hagué de limitar-se a fer disseccions d'animals i referir-les després a l'home, perquè eren prohibides o mal vistes les del cos humà. Curiosament manté la teoria dels

tres fluids d'Erasístrat, si bé la modifica un xic: l'"esperit (pneuma) vital" del cor manté la calor, l'"esperit animal o nerviós" del cervell és causa de les sensacions i moviment i l'"esperit natural o orgànic" del fetge cap a les venes dirigeix la nutrició. No entenent el funcionament del cor, va afirmar que la part esquerra havia d'estar comunicada forçosament amb la dreta per uns foradets petitíssims invisibles, que obrien pas en la paret muscular que les separa.

I del cervell què en deia? Igual que Hipòcrates: que és el lloc on hi ha l'ànima, sense concretar, però, el lloc precís, com havia gosat fer Heròfil. I diu també, conforme a la tradició més antiga, que la respiració és el que dona l'"esperit" (pneuma), participació d'un "pneuma" universal, i aquest "esperit" és "animal" al cervell, "vital" al cor i "natural" al fetge i a les venes.

Galè no fou cristià, però sí monoteista. I creia que totes les coses eren fetes per Déu amb un fi particular; això el portà a cercar el perquè de tots els òrgans del cos humà, és a dir la funció que hi fan; "la naturalesa no ha fet res en va", deia. Els seus escrits es feren populars entre els cristians, i això va contribuir no tan sols a la supervivència de les seves obres a l'edat mitjana, sinó també a acceptar la seva autoritat com a segura en la pràctica de la medicina.

Històries, llegendes i tradicions del romànic català

Les bruixes van construir l'ermita de Fustanyà

Església de Sant Sadurní. D'una nau, volta apuntada, arc triomfal i absis molt més petit que la nau. L'absis té una cornisa amb mènsules i una finestra. A la façana sud, finestra i porta amb arquivoltes en gradació. Ferramenta. A l'oest finestra convertida en ull de bou i campanar de paret transformat en comunidor. (V. Burón).

Aquesta petita església romànica de Fustanyà, situada al costat de la masia del mateix nom, guarda per mi el gratificant record de una tarda de primavera en la qual dos pagesos carregats d'anys ens explicaven, a l'ombra d'un roure poderós, coses extraordinàries de la vida en aquells indrets. Ho explicaven amb aquella saviesa que aporta l'experiència. Aquells homes parlaven amb admiració de la capelleta de Sant Cerni, de la seva antigor, dels heretges que hi feren les seves cerimònies i de les bruixes que es reunien en aquest lloc i que amb els seus poders varen fins i tot aixecar aquest temple. Tot el que s'ha publicat sobre aquest temple coincideix amb les explicacions d'aquells pagesos de Fustanyà.

Un temple molt antic

El primer fet totalment reconegut, és que el temple primitiu —anterior a l'actual— ja apareix citat en l'acta de consagració de la Seu d'Urgell de l'any 839 amb el nom de Fustinià. És per tant la construcció més antiga d'aquelles rodalies, superant amb antigor els temples de Queralbs, el Serrat i Ribes de Freser, tots ells catalogats en l'època romànica.

Les bruixes de Fustanyà

Les bruixes han estat presents durant centúries en la

imaginació de tots els pobles de la terra. La imatge d'aquelles dones, companyes i col·laboradores del diable amb el qual tenien tota mena de tractes, feien esfereir mitja humanitat.

Aquí al Principat tampoc no mancaven els tractats sobre bruixes en el llegendari o en els contes populars. La maldat d'aquells esperits condemnats era un fet negatiu per al poble. Amb els seus conjurs provocaven la mort del bestiar, epidèmies i tempestes. Per aquest motiu les bruixes, des de l'edat mitjana fins ben entrat el segle XVIII foren perseguides.

En el cas que ens ocupa, però, les bruixes que habitaven aquells apartats indrets de Fustanyà varen tenir comportament inusual i totalment benefactor. El llegendari i tots els tractats que parlen del temple coincideixen a explicar que foren les bruixes les que construïren l'església. I ho feren amb tant d'encert que és, sens dubte, un dels monuments més ben fets de tota aquella rica comarca. Les pedres que formen aquelles parets són d'una perfecció absoluta. Semblen totes tallades amb el mateix patró. És un cas certament curiós. També és curiós el fet que segons la dita popular l'única part del temple que no feren les bruixes —i per tant la feren els homes— és el campanar, d'una qualitat de construcció molt inferior.

En l'apartat anterior hem fet referència al tema de les

bruixes. Un tema portat fins als nostres dies per la imaginació, les falses creences, la incultura i en molts casos a la por al desconegut. En canvi parlar dels càtars i de la mal anomenada heretgia càtara és parlar d'un moviment entre religions i polític, totalment estudiat i totalment cert. Un tema en el qual no m'atreviré a aprofundir en cap moment. L'únic que puc dir modestament és que aquesta anomenada heretgia aparegué en el segle X, i perdurà fins el XIII. El seu radi d'acció fou Tolosa de Llenguadoc, Carcassona i Albi. Des d'aquests indrets es va estendre també pel Principat, amb el vist-i-plau de molts represen-

der organitzador i màxim responsable de la croada contra els càtars que va propiciar el Papa Innocent III.

Els llocs on els moviments herètics arrelaren amb més força foren una bona part de Pirineu (la Vall d'Aran, Andorra, Tor de Querol) i d'altres zones properes (Gòsol, Josa de Cadí, Castellbó i Fustanyà). D'aquests indrets pirinencs va saltar a la Serra de Prades i al Montsant, passant finalment a Morella, un dels centres més importants.

De tots els anomenats, però, el de Fustanyà fou un reducte càtar d'importància cabdal, sobretot durant l'època en la qual el vescomte Arnau de Castellbó era el cap de tot el catarisme de la Catalunya pirinenca. Sembla que es va mantenir fidel a aquell moviment herètic, que no pas heretgia, fins a l'últim moment.

Aquells dos pagesos, als quals ens referíem en l'inici d'aquest article, ens explicaven els fets de Fustanyà sense haver llegit mai cap llibre. N'estaven al corrent perquè els ho havien explicat.

Una darrera consideració sobre l'ermita de Fustanyà. Té una porta ferrissa extraordinària. És obra dels forjadors de la comarca. La porta, per ella mateixa justifica una visita a l'ermita.

JOSEP M. BROTO i TWOSE

MERESCUDA DISTINCIÓ

LLEIDA.— El propassat 6 de maig, en el marc incomparable de la Seu Vella de Lleida, el Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, senyor Jordi Pujol, va fer lliurament al senyor Pere Rovira i Solé, de BODEGAS Y DESTILLERIAS PEDRO ROVIRA, S.A., per la seva tasca en favor del sector vinater com a President de la D.O. Terra Alta, de la medalla atorgada per la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

La revolució del Tercer Món

La clau del desenvolupament, diu l'economista suec Goran Save-Soderberb, rau en l'emancipació tant del capitalisme occidental com del socialisme xinès i soviètic en tant que tutelars però no en tant que sistemes amb algunes coses aprofitables. Y Henri Lepage, en el seu important llibre "Demain, le capitalisme", resumeix les seves idees així: "No és possible jutjar el capitalisme perquè, com el socialisme, encara no ha estat posat en pràctica". Evidentment si el socialisme i el capitalisme són bons, són bons per a tot el món, no solament per a oligarquies de multimilionaris i grans buròcrates.

Aquest llibre de l'economista francès Jean-Claude Chesnais (La revanche del Tercer Mundo", Planeta, traducció de M.ª Soledad Silio) obre perspectives noves al pensament occidental referent al Tercer Món, i serveix també d'avertència, que serà millor tenir en compte, en el moment de cobrar implacablement crèdits aclaparadors a països suposadament subdesenvolupats o al començament del seu desenvolupament.

Jean-Claude Chenais explica que Occident ha de canviar radicalment d'actitud davant l'anomenat "Tercer Món", on davant els nostres propis ulls, afirma, està fent una gran mutació, i on, entre altres coses, la diferència relativa d'ingressos respecte Occident està deixant d'augmentar, fins al punt que alguns d'aquests països se situen ja al nivell del món europeu. I aquest desenvolupament es produeix en altres esferes també, com, per exemple, en la de la lluita contra la mort. A Hong-Kong, sense anar més lluny, l'esperança de vida és ja tan alta, en termes relatius, com a Occident.

Aquest és un d'aquests llibres la importància dels quals rau en l'avertiment d'un fenomen que encara pocs han entès i encara que la seva anàlisi sigui errònia en alguns punts, en l'essencial la seva validesa és completa. El restabliment del Tercer Món davant la seva mare espiritual, Occident, és també un avís més al marxisme soviètic o xinès com a solució única al problema del desenvolupament de les nacions pobres.

El planeta es queda sense pulmons

La destrucció del medi ambient amenaça la humanitat

Si en una cosa Nord i Sud són indubtablement interdependents, aquesta és en la qüestió del medi ambient. Si les selves amazònica, africana o asiàtica moren, el planeta es queda sense pulmons.

Sovint però, l'opinió pública dels països del Nord no veu més enllà de les pròpies fronteres i redueix el problema del medi ambient al forat a l'ozó, la pluja àcida o les marees negres.

El moviment ecologista a Europa ha obert els ulls dels europeus als greus problemes del medi ambient. Però hem parat prou atenció a la deforestació del Tercer Món?

No és només la guerra nuclear qui amenaça la humanitat. La destrucció del medi ambient comporta perills equiparables.

L'eliminació dels boscos és la causa dels actuals canvis de clima, del creixement accelerat dels deserts i de l'erosió dels terrenys fèrtils.

L'enverinament de l'aire i de les aigües, produït per innombrables fonts de contaminació ambiental, causa estralls equivalents als que podria provocar una catàstrofe nuclear.

Els arbres són l'esperança per detenir aquestes calamitats perquè redueixen els efectes dels gasos verinosos de les indústries, conserven el sòl i garanteixen una font renovable d'energia.

La deforestació del Tercer Món provoca les sequeres i amb elles la infertilitat de la terra i amb ella la misèria, la fam i la mort de milers de persones. Però la deforestació també és la causa de les inundacions a l'Himàlaia, els Andes o Xina.

Però quina podria ser una de les primeres causes de l'empobriment de la terra al Tercer Món? Normalment s'acusa a les pràctiques de deforestació amb el sistema de cremar part dels boscos per conrear-hi. I certament, aquesta pràctica ha arruïnat grans extensions de terra fèrtil. La tala de la selva forma part de la dramàtica erosió que desertitza el planeta.

A l'Amèrica Llatina, gran part de terra està esdevenint un enorme desert. Aquesta denúncia va ser feta per 2.000 científics en el

Congrés Mundial sobre Boscos celebrat a Mèxic.

Els deserts, al món, estan creixent a raó de 27 milions d'hectàrees l'any. Cada any apareix un nou desert la mida del qual equival a la superfície d'Haití.

La major part dels deserts no són fruit de la naturalesa; altrament són conseqüència de l'activitat humana.

Un cas prou suggerent és el d'Hondures, on cada cinc minuts es perd una hectàrea de bosc. Aquesta destrucció és propiciada per les cadenes "Mac Donald" i "Burger" que pressionen els ramaders a tallar arbres per augmentar les zones de pasturatge del bestiar, del qual després faran hamburgueses.

Tanmateix, quan un grup d'indígenes van oposar-se a la destrucció d'un bosc, la justícia hondurena els va condemnar a ells en lloc de castigar els qui van destruir la foresta.

Per si això és poc només cal recordar que cada dia es tallen un milió d'arbres a l'Amazònia. El pulmó del món comença a tossir.

Mor el medi, mor l'home

Aquestes dades parlen per elles mateixes: les persones afectades directament per les sequeres són 244 milions i les afectades per inundacions, 154 milions. Fenòmens naturals? Tragèdies inevitables? No. La responsabilitat la té l'home.

Milions de vides humanes depenen de la protecció que ofereix la natura. Si la natura mor, milers de persones són amenaçades de caure víctimes de pluges que no vénen, o de pluges que la terra erma no xucla.

Hi ha un seguit de condicionants que no tenen res de natural i que són les causes d'aquests "desastres naturals". D'una banda l'esgotament de la terra per sobreproducció, quan hi ha terres sense treballar; d'altra la utilització de productes que maten la terra: els pesticides.

Plaguicides prohibits van al Sud

Els plaguicides més perillosos,

L'enverinament de l'aire i de les aigües, produït per innombrables fonts de contaminació ambiental, causa estralls equivalents als que podria provocar una catàstrofe nuclear.

aquells que han estat prohibits a Europa i a Nord-amèrica, continuen essent enviats al Tercer Món. Allí, la manca de coneixements dels agricultors, la intensa campanya publicitària i l'absència de controls per part de l'administració sobre medi ambient i sanitat fan vulnerables els camperols que busquen una millor rendibilitat dels seus cultius.

El perill que suposa per als camperols la utilització d'aquests productes, s'agreuja quan després de la collita deixen anar el bestiar a menjar a aquells mateixos camps. Així, els residus dels pesticides tòxics es trobaran igualment en la

llet i la carn que els pagesos consumiran.

Per una altra part, els pesticides van ser la causa de problemes en la vista de nombrosos nens del Tercer Món. Un cas concret és el de la regió colombiana de Bocayá, on un grup de nens van perdre totalment la vista per culpa de l'insecticida Parathion.

Els plaguicides mouen al Tercer Món quantitats que superen de llarg els 10.000 milions de dòlars. I malgrat a aquesta immensa despesa està provocant l'efecte contrari a l'esperat: el risc de plagues i de desertització de la terra ha augmentat.

Medi i desenvolupament

El medi ambient està estretament lligat al desenvolupament i a la vida de les comunitats del Tercer Món. Els boscos, per exemple, desenvolupen un paper ecològic important en el control de les inundacions i de l'erosió del sòl. Són un element important en el manteniment de les poblacions indígenes i alhora formen part de la vida quotidiana dels habitants.

La deforestació comporta doncs, la pèrdua d'una protecció natural i d'allò del qual viuen.

Un cas dramàtic és el del Mato Grosso. Aquest cobreix 200.000 quilòmetres quadrats de terres humides de les quals depenen la vida, l'agricultura i el clima de gran part del Brasil, Bolívia i Paraguai. Les empreses fusteres l'estan arruïnant. Per culpa de la tala indiscriminada les inundacions produïdes pel riu Taquari, que abans duraven uns mesos, ara duren tot l'any.

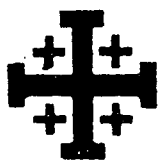
Solucions factibles

De solucions se n'han proposat a dojo. Que siguin o no factibles ja és una altra qüestió. La reforestació sembla l'alternativa més lògica. Però quins arbres? Les empreses fusteres són les primeres interessades que els arbres creixin. Però, de vegades, els arbres plantats no són els que necessiten les comunitats que viuen en un territori determinat.

Així, a països com Xile, més d'un milió d'hectàrees de bosc han estat destruïdes per plantar-hi pins, que creixen molt més depressa que els arbres autòctons. Això és ideal per a les companyies fusteres però perjudica el país ja que destrueix la capa vegetal, la qual cosa implica que els nous boscos esdevinguin deserts abans de 50 anys.

La reforestació, segons les Nacions Unides, no s'ha de fer d'acord a interessos comercials sinó ecològics. Interessos ecològics que no són sinó interessos de la humanitat.

N.S.

A TERRA SANTA

Amb els franciscans Custodis dels Sants Llocs.
Del 6 al 18 d'agost

Inscripció i informes

Comissaria de Terra Santa. P. Manuel Prades
Santaló, 80. Tel. 209 23 88
08021 - Barcelona

ULTRAMAR EXPRES

Ramblas 109 - Calvet 36-38
08002 Barcelona.

A Espanya hi ha 13.000 leprosos

A Espanya hi ha uns 13.000 leprosos, dels quals 2.000 són censats, segons ha afirmat el doctor Juan Antonio Paniagua, professor d'història de la medicina de la universitat de Navarra, en un cicle sobre història medieval desenvolupat a aquesta Universitat.

Les províncies amb major índex de persones afectades per la malaltia de la lepra són Madrid i Barcelona, a causa principalment dels corrents migratoris d'anys passats. Es calcula que a tot el món hi ha entre 10 i 15 milions de leprosos localitzats sobretot a l'Índia, Àfrica, Amèrica Central i el Mitjà Orient.

El professor Paniagua explicà que la lepra

en èpoques anteriors era molt més contagiosa que actualment. Avui aquesta malaltia s'estén segons dos índexs: per la proporció de persones susceptibles dins de la població, i per les oportunitats de contactar amb la malaltia.

Segons el conferenciant, els adults tenen menys oportunitats d'infectar-se: només un 5 per cent dels cònjuges s'infecten, mentre que si el pare o la mare tenen la lepra, el 60 per cent dels fills contreuen la malaltia.

La lepra és una malaltia contagiosa produïda pel bacil d'Hansen. Va ser descoberta l'any 1873, però no fou fins el 1942 que no s'aconseguí el tractament adequat. El professor Paniagua va dir que hi ha dues formes de lepra: la "Lepra tuberculoide" que és la menys greu, i no és contagiosa, i la "lepromatosa" que és la més greu. La gran majoria dels malalts espanyols s'apropen a aquest últim tipus de lepra.

Ceràmica cisellada pels interns de "Pau i Bé" que formava part de l'exposició

Joan Llibori, Director d'"Associat", i els fundadors de "Pau i Bé", germana Maria, franciscana missionera, i el pare Lluís Rocaspana, o.f.m., rector de la parròquia de la Verge de la Salut

Exposició d'objectes, confeccionats per la mateixa agrupació

"Pau i Bé", un centre juvenil per a toxicòmans

"La guarició d'un toxicòman és molt difícil, perquè si tot malalt vol guarir-se, al toxicòman li és costós mentalitzar-se d'això", diu la germana Maria, religiosa franciscana de Maria, fundadora de "Pau i Bé", un centre d'inserció social pels drogaaddictes.

El diumenge, dia 15 de maig, el Centre Jove, "Pau i Bé", de Barcelona, obria una exposició de treballs fets pels mateixos nois i noies de la institució: ceràmica, bijuteria, tapisseria, jardineria, etc. Presidí l'acte, el Sr. Joan Llibori, Director d'"Associat", un organisme prou conegut al país que malda contra la droga i que aplega

d'alguna manera totes les institucions similars, entre elles, "Pau i Bé". Bona part de l'exposició que s'exhibia fou adquirida pels mateixos visitants, i els beneficis aniran destinats a cobrir en part les múltiples despeses del centre. La festa —a la qual assistiren un centenar de persones— es desenvolupà en un ambient de caliu fami-

liar, de joia i optimisme.

El centre "Pau i Bé" fou fundat el novembre de l'any 1967 per la germana Maria i el rector de la parròquia de la Verge de la Salut, P. Lluís Rocaspana, essent ells dos l'ànima d'aquesta corporació juvenil. Ocupa el centre una antiga torre del carrer de la Mare de Déu de la Salut (Gràcia), i consta d'una planta baixa, amb diverses cambres, sales d'estar, menjador, serveis i un pati-jardí.

"Pau i Bé" és un centre d'inserció social del drogaaddicte, que avui aplega un reduït nombre de joves, nois i noies, que volen es-

menar-se i superar-se de la seva greu crisi. L'horari de la casa és flexible: el matí, treball manual i endreça del propi estatge, així com la compra i la feina de la cuina, que es fa per tornos. Entre el treball manual, cal esmentar tot el que fou objecte de l'exposició i l'ús d'una multicopista per al servei públic. A la tarda, els joves reben classes de cultura general, literatura, relacions humanes, etc. Es cultiva també l'esport. El col·lectiu de "Pau i Bé" publica una revista, "Nosotros", escrita, redactada i tirada pels mateixos nois i noies.

Cal dir que "Pau i Bé" és obra

de l'Església i d'inspiració franciscana. Econòmicament rep una petita subvenció de la Generalitat i donatius particulars anònims, que, tot plegat, no li permeten ampliar les activitats i el nombre dels seus inscrits, atès que les despeses d'aquests centres són molt costoses. La Directiva de "Pau i Bé" manté un contacte directe i puntual amb les famílies dels joves, així com també amb els organismes judicials, per articular una acció conjunta en bé d'aquesta joventut afectada que vol inserir-se novament a la vida normal.

FRANCESC GAMISSANS

Segons un recent estudi del Dr. Katon

La fatiga crònica pot estar motivada per la depressió

Un nou estudi que probablement afegirà foc a l'actual debat, afirma que les persones amb síndrome de fatiga crònica, l'anomenat mal yuppie, pot ser conseqüència de la depressió, més que d'una infecció viral concreta. Els investigadors de la Universitat de l'Escola Mèdica de Washington compararen 26 persones que suposadament estaven infectades amb el virus epstein-barr amb 18 voluntaris sans, i les úniques diferències significatives sorgiren en les proves psiquiàtriques.

L'estudi va ser presentat a la reunió anual de l'Associació Americana de Psiquiatria a Montreal. El Dr. Wayne Katon i els seus col·laboradors descobriren que la majoria de gent que sofreix fatiga crònica —caracteritzada per l'esgotament i una llista de símptomes que inclou febre, pèrdua de pes, mal de cap, vòmits, mal de coll durant almenys sis mesos— pot estar en realitat deprimida.

Els pacients de l'estudi indicaren 11 símptomes diferents. Malgrat això no mostraven gairebé cap problema. Els resultats del laboratori van ser també inequívocs. No es va trobar cap prova d'infecció activa d'epstein-barr. Els pacients que suposadament sofrien aquest síndrome presentaven molt poques anormalitats comparades amb el grup de control, segons Katon.

Els investigadors de Washington —virologes, psiquiatres i immunòlegs— realitzaren proves sanguínees, historials mèdics, exàmens físics i estudis immunològics durant un període de sis mesos. Per altra banda, cada un fou objectiu d'una llarga avaluació psiquiàtrica i arribaren a completar una llista de 90 símptomes mentals i físics.

La veritable diferència entre pacients i el grup de control sorgí en les proves psiquiàtriques. Els investigadors descobriren que els seus

pacients tenien episodis depressius més elevats: el 75 per cent comparat amb el 22 per cent del grup de control; a més a més, el 42 per cent de pacients estava en l'actualitat experimentant una important depressió. En el grup de control no hi havia ningú que estigués afectat de la mateixa manera.

És possible que la depressió sigui el desordre principal d'un subgrup de pacients, digué Katon. Va afegir que 13 pacients tingueren un o més episodis de depressió previs a l'aparició de la fatiga crònica. Aquests investigadors no són els primers a sospitar que la depressió està implicada en aquesta misteriosa síndrome. Al voltant del 1860, el Dr. George Beard anomenà aquesta condició neurastènia, un desordre neuròtic caracteritzat per la fatiga i la debilitat.

Els estudis més recents fets en els instituts de salut mostren que una elevada proporció de pacients amb fatiga crònica tenen antecedents de depressió, ansietat, fòbies, segons afirma el Dr. Stephen Staus. Aquests estudis seran intensament debatuts en la comunitat mèdica. Molts investigadors creuen que els símptomes mentals que acompanyen aquest desordre —depressió, irritabilitat i confusió— són merament un producte d'una malaltia viral crònica.

Els metges que creuen en una relació causal efecte començaren a mesurar els nivells d'anticossos del virus epstein-barr i assumiren que un nombre elevat confirmava aquesta relació. Però els nous estudis han descobert que la gent afectada de fatiga crònica té a més a més una quantitat elevada d'anticossos contra el cimetogalovirus. I a més a més, en els pacients depressius s'han trobat quantitats elevades d'anticossos contra el virus epstein-barr. Però ningú no està segur del que significa tot això.

Fracàs escolar

Molts pares veuen, amb la lògica preocupació, com els seus fills no progressen en els seus estudis. Constaten que no llegeixen amb prou fluïdesa i fan moltes faltes d'ortografia. Van passant els anys i s'estén el nerviosisme en el cercle familiar. A molts escolars, els costa aixecar el vol, concentrar-se en l'estudi i aprofitar un període tan important de la seva vida com aquell en què l'objectiu primordial és formar-se, adquirir coneixements.

En l'ensenyament, que cada cop compta amb més mitjans, no es posa prou l'accent en el fet que l'aprenentatge és, moltes vegades, un procés àrid, dur, que requereix un esforç. Són imprescindibles unes dosis importants d'autodisciplina i de voluntat per aprendre.

Afrontar els mecanismes de la lectura i l'escriptura o els números és complex. Les coses, per regla general, no s'assimilen fàcilment. Cal dedicar-se a fons, concentrar-se d'una manera absoluta. Els fruits d'aquest esforç, però, són esplèndids perquè l'individu s'adona que avança.

Els artistes, escriptors o esportistes saben prou bé que si volen obtenir bons resultats del seu treball s'hi han de dedicar a fons, sense defallències, d'una manera absoluta. En cas contrari, són conscients que no sortiran de la mediocritat, que la seva tasca passarà desapercibuda. Tot aprenentatge, en el camp que sigui, requereix un treball ardu i austere.

Es parla molt de les activitats complementàries de la quitxalla i la gent jove. Són importants i necessàries, però en cap moment han d'arraconar el treball essencial en la formació de l'infant.

L'escola juga un paper important en l'educació, però encara és més bàsica la tasca de la família. Per una educació integral és necessària una coincidència en l'estratègia per part de l'escola i els pares.

TOMÀS PUNTI

SI NECESSITEU TROBAR UNA RESIDÈNCIA

A PALLEJÀ Prov. de Barcelona

A 20 minuts de Barcelona la RESIDÈNCIA DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ I SANT FRANCESC, us ofereix:

Un ambient confessional catòlic. Capella. Assistència religiosa permanent.

Control Mèdic. Zona ajardinada. Habitacions individuals i dobles.

Preu per persona: 55.000 ptes. mensuals.

Per a informació: Telèfon 668 55 52.

Donem i demanem tota classe de referències.

Places limitades.

Ofrena de la Lleva del Biberó a la Mare de Déu de Montserrat

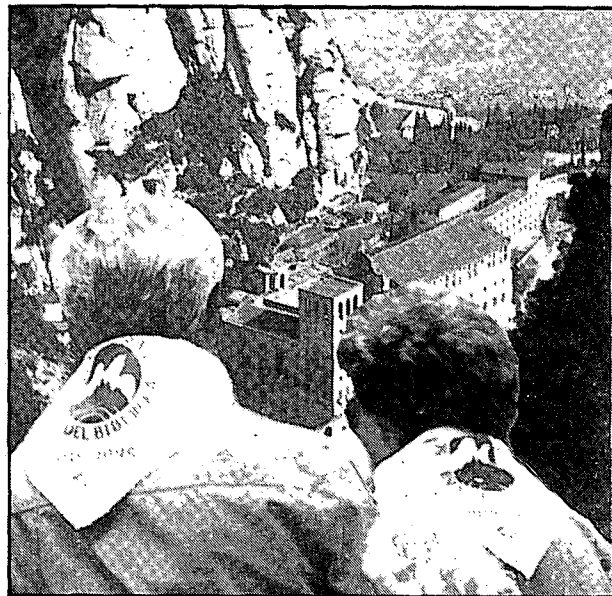
Milers de veterans de l'Agrupació de Supervivents de la lleva del Biberó —41—, acompanyats dels seus familiars, s'han aplegat a Montserrat en complir-se el 50è. aniversari d'aquella guerra fratricida que va durar tres anys.

Han pujat a la Muntanya Santa per donar gràcies per haver sobreviscut, per recordar i pregar per tots els companys que caigueren pel camí, per demanar la protecció de la Moreneta i sobretot per pregar per la Pau.

De bon matí començaren a arribar autocars i cotxes particulars de totes les comarques de Catalunya. S'hi va afegir també una representació de Cantàbria que s'adherí a les commemoracions. Molts autocars portaven grans car-

tells de roba on hi havia pintats biberons i nadons marcant el pas i portant com a fusell el seu biberó. S'hi indicava l'acte que se celebrava i el lloc de procedència. En arribar a Montserrat es donava la benvinguda i es lliuraven credencials que consistien en artístics mocadors estampats, blaus pels homes i vermells per a les senyores. Feia goig de veure la plaça del Monestir amb aquella gentada lluint el mocador.

La Basílica fou insuficient per encabir aquella gernació. La Missa Conventual començà amb el temple ple de gom a gom. Presidí el P. Cassià M. Just, Abat de Montserrat i concelebraren amb ell sacerdots i religiosos membres de l'Agrupació de Supervivents. El Bisbe monsenyor Campmany no pogué presidir l'acte, com estava previst, per una malaltia.

Els supervivents de la Lleiva del Biberó s'aplegaren a Montserrat per pregar per la pau.

BENEDICCIÓ DE LA TAULA, ARA QUE NO EN TINC

*Sigueu-hi, bon Jesús, en aquesta hora,
tot i que hàgiu de seure de gairell;
sigueu-hi i beneïu, des de ma vora,
aquest plat i ses taques de rovell.*

*No hi brilli a l'ull l'espurna de la gola:
sigueu-hi i feu ben pur aquest instant;
que el plat no sigui ple no m'atribola
car potser no en mereixo bon tros tant.*

*De l'enyor de la menja casolana
n'ofegui la conversa nostra el plor.
Veniu en aquesta hora tan humana,
i mengeu, mica Vós i mica jo.*

*Si per captar la mica de minestra
al sac i a la caldera estenc la mà,
Vós alceu damunt meu la vostra destra
tal com féreu la nit d'aquell Sopar.*

*Que no em manqui per fer la humana via
de Vós, Pare i Germà, el manteniment:
per al cos, nostre pa de cada dia,
per a l'ànima, Vós mateix. Amén.*

XAVIER ROSELLÓ

Pamplona, 1939

Camp de concentració "La Merced"

Homilia del pare Estradé

El pare Miquel M. Estradé, monjo de la lleva del 1941, pronuncià la seva homilia. Va comparar aquells supervivents i les seves anades i vingudes amunt i avall, amb llarguissima absència de la llar, a les vicissituds de la Sagrada Família de Natzarèt, que començà per haver d'allunyar-se de casa seva, per un edicte de Cèsar August, malgrat el delicat estat de Maria, qui va haver de donar a llum a Bet-Lèhem, sense cobertura de les més elementals necessitats. Després hagué d'exiliar-se a Egipte, país estranger i quan pogué tornar es retirà a la regió de Galilea, en comptes de Judea com volia... També digué: "abans potser només teníem por de morir. Ara ens escruixeix que haguéssim pogut matar. Ara ja no ens voldrien i potser nosaltres tampoc no voldriem anar-hi, perquè tota guerra és borda... Ara hem de treballar per la Pau."

Es féu l'ofrena d'una llàntia votiva i mossèn Ballarín, també del 41, resà la pregària dirigida a SANTA MARIA DELS PERDUTS que ell mateix havia compost.

Després de la Missa, recepció del Pare Abat, que es mostrà emocionat en veure la gentada que havia pujat a Montserrat amb el mateix ideal. Imposà una corbata a la Bandera de l'Agrupació. Mentrestant la plaça estava plena de pelegrins i es formaren les primeres rotllanes per ballar sardanes. Ballava molta gent, lluint els mocadors de la trobada, demostrant el seu entusiasme i esperit jove, encara que en alguns rostres no s'haguessin esborrat del tot les privacions sofertes.

Aquella gentada no pogué trobar lloc adient per dinar tots junts, com s'hauria volgut, i cada grup anà als restaurants de les rodalies que ja estaven compromesos, als Brucs, a Collbató, a Capellades, etc., on regnà l'alegria i bona companyonia.

També sabem que s'han celebrat altres actes complementaris d'aquest, com el de Sant Joan d'Horta, de la barriada d'Horta a Barcelona, on es reuniren 16 supervivents d'aquella barriada al temple parroquial per assistir a la missa que el seu rector mossèn Xavier Roselló, també del 41, va celebrar per les mateixes intencions que a Montserrat. El Delegat de Barcelona, Andreu Canet, va fer que tornéssim a sentir l'oració de mossèn Ballarín a la Mare de Déu.

Després, cantant el Virolai, es passà a l'altar de la Moreneta per homenatjar-la.

La junta obsequià amb un esmorzar de germanor al Centre Parroquial als assistents. Les converses i records feren allargar l'apat. Tots reberen un record de mossèn Xavier amb dues poesies seves: T'ESGUARDARE FITA FIT, OH SOFRENCÀ!, composta en ser cridada la lleva el 27 d'abril del 1938, i BENEDICCIÓ DE LA TAULA, ARA QUE NO EN TINC, feta al camp de concentració de Pamplona l'any 1939.

Els lligams d'amistat s'estrenyeren una mica més. Per molts anys!

ANTONI CAMINAL

MISSATGE

A TOTS ELS LECTORS DE CATALUNYA CRISTIANA

LA PREMSA ÉS UN DELS GRANS MITJANS D'APOSTOLAT
FEU APOSTOLAT A TRAVÉS DE LA PREMSA!
COL·LABOREU A L'APOSTOLAT DE CATALUNYA CRISTIANA

Que cap llar cristiana del país no estigui mancada de la seva lectura,
és el repte que tenim tots els lectors de CATALUNYA CRISTIANA

MOSTREU CATALUNYA CRISTIANA ALS VOSTRES FAMILIARS I AMICS.
DONEU-LOS A EMPLENAR LA SEGÜENT BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ.

Catalunya
Cristiana

Carrer de València, 244, 2n. 08007 BARCELONA

Nom .....

Domicili .....nº ..... Població .....

D.P. ....

Se suscriu per 1 any a CATALUNYA CRISTIANA en català/castellà per pessetes 4.680.-
Aquest import el faré efectiu de la forma següent:

☐ Pagament domiciliat

☐ Xec nominatiu que s'adjunta

Signatura .....

Lloc ..... Data .....

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc/Caixa ..... Agència .....

Senyors: Els prego que d'ara endavant, fins a nou avis, amb càrrec al meu compte/llibreta n.º ..... se serveixen pagar els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció al setmanari CATALUNYA CRISTIANA.

Signatura .....

Lloc ..... Data .....

XXX convocatòria

Premi de Poesia Carles Riba

30è. PREMI DE POESIA CARLES RIBA
Continuador del Premi "Ossa Menor" fundat per Josep Pedreira (1950-1958). Convocat per EDICIONS PROA.

BASES:

a- Podran optar al premi "Carles Riba" les obres de poesia originals i inèdites, escrites en català. No seran tingudes en compte les obres ja premiades en altres concursos.

b- Les obres que aspirin a aquest premi hauran de tenir una extensió aproximada a la dels volums publicats a la col·lecció. "Els llibres de l'Ossa menor", mecanografiats a doble espai i per una sola cara. Els originals hauran de ser presentats en triple exemplar.

c- Els autors de les obres de poesia presentades es comprometen a no retirar-les abans de fer-se públic el veredict del jurat. La presentació d'una obra comporta així mateix que l'autor no té compromesos els seus drets d'edició i que no ha estat presentada a cap altre concurs pendent d'adjudicació. Si l'autor vol concursar amb pseudònim, cal que ho indiqui expressament i que presenti amb els originals una plica amb la seva identitat.

d- L'import del premi serà enguany de 500.000,— ptes., repartides en els següents conceptes:

— 400.000 ptes. en concepte de premi pròpiament dit, independentment de l'edició de l'obra, aportació de la Fundació Enciclopèdia Catalana.

— 100.000 ptes. en concepte d'acompte d'un 10% de drets d'autor, després de la signatura prèvia del contracte d'edició corresponent.

e- L'adjudicació del premi serà feta per un jurat, la composició del qual serà comunicada oportunament una vegada tancada l'admissió.

f- El jurat del premi "Carles Riba" seguirà el procediment de votacions successives fins a obtenir una majoria de vots a favor d'una obra determinada, que serà la guanyadora. El premi no podrà ser dividit en cap cas; el jurat, però, podrà declarar-lo no adjudicat.

g- EDICIONS PROA, mantenedora d'aquest premi, tindrà una opció preferent durant un termini màxim de dos mesos per a decidir la publicació de l'obra guanyadora a la col·lecció "Els llibres de l'Ossa menor". L'Editorial es reserva igualment el mateix termini d'opció preferent en relació amb la resta d'obres presentades.

h- Les obres aspirants al premi de poesia "Carles Riba" hauran de ser presentades abans del 30 de setembre de 1988, a EDICIONS PROA, Diputació, 250, 08007 Barcelona.

i- L'adjudicació del premi "Carles Riba" tindrà lloc durant la celebració de la Festa Literària de la Nit de Santa Llúcia. El veredict del Jurat serà inapel·lable.

j- Dos mesos després de l'adjudicació, i fins al cap de tres mesos més, les obres no premiades podran ser retirades d'EDICIONS PROA mitjançant la presentació del rebut corresponent. Passat aquest termini l'Editorial no es responsabilitza de la conservació dels originals no retirats.

k- La presentació dels originals pressuposa l'acceptació de les bases i dels drets i les obligacions que se'n deriven.

Los ganadores de las convocatorias anteriores

- 1959 Intento el poema, Josep M. Andreu.
- 1960 Cants terrenals, Ramon Bech.
- 1961 No convocat.
- 1962 L'evangelí segons un de tants, Blai Bonet.
- 1963 L'home i el límit, Màrius Sampere.
- 1964 Qui enganya, para, Xavier Amorós.
- 1965 Cada paraula un vidre, Francesc Vallverdú.
- 1966 Homes que es banyen, Francesc Parcerisas.
- 1967 Terra negra, Jaume Vidal Alcover.
- 1968 La vida nova, Joan Vergés.
- 1969 Madona i l'arbre, Guillem d'Efak.
- 1970 Per a un duc, Bach escriví música d'orgue a Weimar, Josep Elias.
- 1971 El suplicant, la deu i l'esma, Josep M. Boix i Selva.
- 1972 La fi del fil, Xavier Bru de Sala.
- 1973 Els himnes, Agustí Bartra.
- 1974 Occit enyor, Ramon Pinyol.
- 1975 Seminòcturn-Semidiurn, Joan Argenté.
- 1976 Cau de llunes, M. Mercè Marçal.
- 1977 Llibre de viatges, Feliu Formosa.
- 1978 Flauta del sol, Jordi Pàmias.
- 1979 El somriure de l'herba, Josep Piera.
- 1980 D'un torsimany al bosc, potser, Joan Montalà.
- 1981 L'ombra rogenca de la lloba, Gerard Vergés.
- 1982 El porxo de les mirades, Miquel de Palol.
- 1983 La trista veu d'Orfeu i el tornaveu de Tàntal, Valerià Pujol.
- 1984 Als límits de la sal, Carles Torner.
- 1985 Mar d'hivern, Joan Margarit.
- 1986 Les illes obstinades, Xavier Lloveras.
- 1987 Llavís que dansen, Olga Xirinacs.

VI JOCS Florals de Lliçà de Vall

BASES

L'Agrupació Sardanista i d'Esbarjo "LES LLISSES" convoca els escriptors de llengua catalana a concórrer als VI JOCS FLORALS DE LLIÇÀ DE VALL, els quals es regiran per les següents bases:

1. Els premis que s'atorgaran seran:

• "VIOLA DE PLATA" a la millor poesia sobre el tema Fe. Dotat amb 25.000 ptes.

• "ENGLANTINA D'OR" a la millor poesia sobre el tema Pàtria (Catalunya). Dotat amb 25.000 ptes.

• "FLOR NATURAL" a la millor poesia sobre el tema Amor. Dotat amb 25.000 ptes.

• "LES LLISSES" a la millor poesia de tema lliure, escrita per residents a Lliçà de Vall, o socis de l'Agrupació Sardanista "Les Llissses". Dotat amb 25.000 ptes.

2. El Jurat serà compost per:

• Joan Cabot i Pañach, Cap de redacció de la revista "RONCANA".

• Francesc Garriga i Molist, Director de la Coral "SOLIXENT" de Lliçà de Vall.

• Genís Rubio i Cuadrado, Físic.

• Mn. Manuel Tort i Martí, Guanyador de la Flor Natural a la Festa de les Lletres de Barcelona, l'any 1946.

• Eulàlia Gispert i Bofí, Llicenciada en Filologia Catalana.

3. Les poesies han de ser escrites en català, que no s'hagin presentat en altres certàmens, i amb un límit màxim de 50 versos.

4. Es pot presentar més d'una poesia per optar a cada premi.

5. De cada poesia es presentaran cinc còpies.

6. Cada poesia que es presenti anirà acompanyada d'un lema que figurarà al final de la poesia. En un sobre a part, s'inclourà una targeta amb el nom i adreça del concursant, fent figurar el lema a l'exterior del sobre.

7. Les poesies que optin al premi "LES LLISSES" ho faran constar a continuació del lema.

8. Hi haurà una distinció especial per als alumnes d'EGB. Per optar-hi cal que es faci constar aquesta condició en el lema de la poesia, fent-hi constar també el curs a què es pertany. La millor poesia tindrà un premi de 15.000 ptes.

9. El termini de presentació és el dia 27 de maig.

10. El dia 18 de juny es farà públicament l'obertura de les pliques, a les 10 del vespre, a la Sala de Cultura de Lliçà de Vall.

11. El dia 26 de juny, es farà el lliurament dels premis a les 12 del migdia, a la Verneda.

12. Les obres presentades a concurs es dipositaran a les bústies que, a tal efecte, es col·locaran a l'Ajuntament, a la Farmàcia, i a la Parròquia, o bé es poden remetre per correu a l'entitat organitzadora: Agrupació Sardanista "LES LLISSES", 08185 LLIÇÀ DE VALL.

13. La Comissió Organitzadora resoldrà els casos dubtosos i la decisió del Jurat serà inapel·lable. Cap premi no es considerarà desert.

14. El fet de participar suposa estar d'acord amb les bases.

15. Els participants podran recollir les poesies un cop lliurats els premis. Una de les còpies romanirà a l'arxiu de la Comissió Organitzadora.

VALENTINE
La pintura ideal

**BOUTIQUE
LLANES**

Traspassaria negoci i local de lloguer. Tel. 232 71 82.

IX Edició del curs de direcció coral Audicor

Del 9 al 17 del proper mes de juliol, tindrà lloc, a l'Institut Llongueres de Barcelona, el Curset de Direcció Coral corresponent a la convocatòria d'Estiu de la IX edició d'AUDICOR (curs 87-88), en el qual s'inclouen els nivells A i B, amb un nombre de 50 hores lectives.

L'equip pedagògic d'AUDICOR està constituït per Manuel Cabero, Joan Company, Ramon Vilar i Montserrat Pueyo.

En cas d'interessar-vos-hi, podeu demanar informació a l'Institut Llongueres, carrer de Sèneca, 22, 2n. 08006 Barcelona, Tel. 217 18 94 (de 18 h. a 20 h.).

Ja n'hi ha

VINT-I-CINC

A la col·lecció NOVA TERRA, la sèrie AGATHA CHRISTIE ja ha arribat al volum 25. En acurades traduccions, les aventures de Hercule Poirot, de Miss Marple, i d'altres detectius creats per l'exuberant inspiració de la reina del misteri i del suspens:

AGATHA CHRISTIE

Títols publicats:

1. Tres ratolins cecs (La ratèra)
2. I aleshores no en quedà cap (Deu negrets)
3. El Nadal de Hercule Poirot
4. El tren de les 4.50
5. Cursa de bumerang
6. Mort en el Nil
7. Un, dos, corda'm la sabata
8. Hotel Bertram
9. Maldat sota el sol
10. Un cadàver a la biblioteca

TRES
RATOLINS
CECS

11. S'anuncia un assassinat
12. El misteri del Tren Blau
13. El xiprer trist
14. El mirall s'esquerdà
15. Assassinat és fàcil
16. Joc de miralls
17. Cinc porquets
18. Un grapat de sègol
19. La mort de Lord Edgware
20. Mrs. McGinty ha mort
21. Mort en els núvols
22. Els elefants tenen bona memòria
23. La tercera noia
24. Assassinat adormit
25. Assassinat en tres actes

**ASSASSINAT
EN TRES
ACTES**

La sèrie AGATHA CHRISTIE és un èxit
de LA LLAR DEL LLIBRE

Els trobareu a totes les llibreries i quioscos

LA SARDANA I LA DANSA

JOSEP VENTURA

LLOBREGATANA D'ESBARTS.- Entre el 30 d'abril i el 17 de desembre de 1988 es desenvolupen els actes de la Segona Llobregatana d'Esbarts, del Cairat a la Marina, amb la participació dels Esbarts Cornellà, Dansaire Sant Isidre, Montpedrós, Rocasagna, Sant Feliu, Sant Joan Despi, Sant Martí, Vicentí i Viladecans. Dins l'esmentat període de temps se celebraran un total de 18 trobades amb la dansa com a comú denominador i que es desenvoluparan a Sant Vicenç dels Horts, Cornellà de Llobregat, Gelida, l'Hospitalet de Llobregat, Torrelles, Sant Feliu de Llobregat, Viladecans, Santa Coloma de Cervelló i Sant Joan Despi, amb la col·laboració de les cobles La Principal del Llobregat, Ciutat de Cornellà i Ciutat de Terrassa.

NIT DELS MÚSICS.- Cada any, els "Amics de la Sardana" de Cassà de la Selva organitzen una singular festa en homenatge als nombrosos músics locals que, alhora, esdevé una ofrena amical dels mateixos músics a la seva vila. Enguany, el divendres, dia 27 de maig, tingué lloc la ja tradicional "Nit dels Músics" a la plaça de la Coma d'aquesta vila de la comarca del Gironès. Es tracta de la tretzena edició d'aquesta festa a la qual van ser convidats 75 músics que formaren una extraordinària i monumental cobla que interpretà una singular ballada de sardanes amb composicions d'autors locals o vinculats a Cassà; audició que finalitzà com cada any amb la interpretació de la popular sardana de Josep Coll: "El sereno".

AMICS DELS CONCERTS.- Aquesta secció de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona dedicada a la divulgació de la música per a cobla ha iniciat una sèrie de xerrades sobre l'obra de diferents autors de sardanes; es tracta d'unes sessions comentades amb il·lustracions musicals en les quals es passa revista de la producció dels més representatius compositors de sardanes de tots els temps.

Concretament, el dissabte, dia 28 de maig, tingué lloc un fòrum musical sobre l'obra del mestre Fèlix Martínez i Comín; sessió que conduí Antoni Anguela, vice-president i soci de mèrit de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona. Aquest acte tingué lloc a la Sala Ramon Barqué de l'esmentada entitat, al carrer del Pi, núm. 6 - pral. de Barcelona.

NOU REPRESENTANT.- Jacint Planas és el nou representant de la cobla-orquestra Rosaleda. Les persones interessades a contactar amb aquesta formació instrumental poden adreçar-se a l'esmentat representant, al seu domicili del carrer Indústria núm. 9, de Manresa (Codi Postal 08240).

moviment
RIALES
de Catalunya

DISSABTE, 4

ESPARREGUERA
Teatre de "La Passió", 18 hores
Cinema: EL LLOP SOLITARI
Iugoslàvia. Director: Obrad Gluscevic.

RUBÍ
Plaça del Dr. Guardiet, 18 hores
Animació: EL SAC DE GE-
MECS
Espectacle: TANTS CAPS,
TANTS BARRETS.

DIUMENGE, 5

LA BISBAL D'EMPORDÀ
Passeig, 18 hores
Il·lusióisme: ABRACADABRA
Espectacle: MÀGIC CIRC.

CERDANYOLA DEL VALLÈS
Plaça Sant Ramon, 12 hores
Animació: NOE
Espectacle: CANTS-SONS SA-
RAU I BALL
Festa de la Bicicleta Guarnida.

MATADAPERA
Pavelló Municipal, 18 hores
Teatre de titelles: TITELLES
NAIP
Espectacle: NI BLANCA NI
NEUS.

ULLASTRELL
a l'Església, 19 hores
Poesia i cançó: CELDONI FO-
NOLL
Espectacle: CANÇONS DEL CA-
MÍ FLORIT.

RACÓ DEL LLENGUATGE

Consideracions sobre
l'ortografia (1)

ALBERT PÉRA

Alguns creuen que adquirir el domini ortogràfic de la llengua és extremadament difícil. Fins i tot hi ha qui està obsessionat per l'ortografia fins a l'extrem de menystenir qualsevol ensenyament encaminat a proporcionar coneixements sobre la llengua si no és aplicable immediatament a la recta escriptura dels mots.

No cal exagerar; l'ortografia només és el senyal exterior de la llengua i té la importància que pot tenir una indumentària elegant o unes sabates ben enllustrades en relació amb la qualitat personal de l'individu. Ni més ni menys. Vull dir que ens indica que qui se'n serveix correctament té un coneixement acceptable de la llengua però potser superficial. Molt més important és la sintaxi, i quan s'apleguen en una mateixa persona una bona construcció gramatical i una bona ortografia, ja només manca un bon domini del lèxic per trobar-nos davant d'un coneixedor i dominador de la llengua. Que, a més, sigui o no sigui un bon escriptor dependrà de l'interès dels temes que trïi i de l'aprofundiment amb què els tracti. En definitiva, de l'ofici que hi posi. Que sigui o no sigui un bon poeta dependrà de la inspiració i el contingut dels seus versos i de la forma amb què ens els presenti. En definitiva, de l'art que hi posi.

L'ortografia no és difícil. Només vol una mica d'atenció i una mica de memòria. Amb aquestes dues qualitats, que són a l'abast de tothom, es pot arribar a resultats òptims. És cert, però, que hi ha una multitud de normes i d'excepcions, i que s'enganyaria qui cregués que en poc temps en pot tenir el domini complet.

Manta vegada algun alumne se m'ha queixat d'haver de retenir tantes excepcions. —Per què n'hi ha d'haver, d'excepcions?, —pregunten. ¡Com si els que vetllen per la puresa i la conservació de la llengua es complaessin a posar dificultats! No, no és així! Els gramàtics, els erudits, els senyors que des d'estaments oficials elaboren les normes gramaticals i ortogràfiques, treballen amb una matèria que és viva a la parla del poble, i és lògic que en intentar sotmetre-la a normes per a l'ús general, hi hagi gran nombre de casos que no càpiguen a la quadrícula imposada i s'hagi de pensar en una enumeració especial anomenada llista d'excepcions.

Perles ortogràfiques

A la porta d'una taverna de la Barcelona vella veig escrit: Hurari. De 7 a 3. Histiu. Sort que era escrit amb guix a la porta i fàcilment es podrà esmenar i escriure: Horari d'estiu, de 7 del matí a 3 de la tarda. Per exemple.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 400 les missioneres i missioners
que reben Catalunya Cristiana gràcies
a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

La nostra fita és que tots els més de 1.500 missioners i missioneres de les diòcesis catalanes puguin rebre el setmanari. La comunicació amoroseix la solitud i dona el confort de la comunió fraternal.

Cada setmana en publiquem una relació. ¡Sigueu "padrins" d'aquests germans i germanes nostres!

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

Rses. ESGLÉSIA ESPANYOLA
Via Julia, 151 (Iglesia N.S. de MONTSERRAT)
ROMA-ITALIA ..... 8.580.- ptas.

RAMON MINGUELL
Ap. aéreo 265 Ancianato
QUIBDO
COLOMBIA ..... 10.530.- Ptes.

OSCAR BOTTERO RESTREPO
Parroquia N.S. del Carmen
CEILAN-VALLE
COLOMBIA ..... 10.530.- ptas.

JOAN AMBROS
AYACUCHO 937 P.B. "M"
1111 BUENOS AIRES
ARGENTINA ..... 10.530.- ptas.

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms .....
Direcció ..... Tel. ....
Població ..... D.P. .... Província .....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto
☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització

Domiciliació: Banc/Caixa .....
Sucursal nº .....
Nº compte corrent .....
Població ..... Província .....

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.

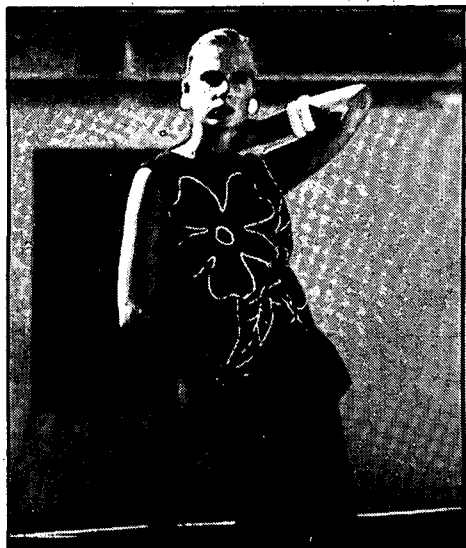
Població: ..... Data .....

Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

MODA

Una moda amb missatge

Vestit de tall molt simple fet en gènere negre. Motiu pintat a mà en el davant

Conjunt vermell format per jaquetó llarg amb vaines i faldilla estreta. Brusa a ratlles

Una nova col·lecció primavera-estiu'88 a càrrec de la firma Marlu, la qual oferí una variada presència de peces d'alta qualitat en disseny i acabats.

La millor definició d'aquesta marca la forma el seu estil personalíssim de crear moda. Així, vam veure una línia juvenil, alegre i desimbolta obrint la desfilada, a la qual seguí gran diversitat de peces destacant preferentment conjunts i abrics de primavera a base de llanes fresques i colors suaus; camisers de tall clàssic renovat; un estil de vestir esportiu molt portable, així com una línia de tall més sobri i sofisticat per a moments més elegants, amb presència de rics teixits i brodats que permeten tota classe de fantasies.

Les faldilles oscil·len entre les minis, les de sobre genoll i les midi. Moltes faldilles curtes amb volants, alguns plecs, plisats "Soleil" i formes acampanades. Les esquenes es presenten molt elaborades, a base de peces, botons, escots o brodats perforats. Ornaments de llaços, botons, butxaques i molta sisa americana. També es veieren algunes peces pintades a mà amb bonics temes florals o abstractes.

Quan a teixits i colors, bonics cotons de procedència xinesa a quadrets patchwork cosits; texans "delavé" color marró clar, molt cotó blanc, negre i barrejat blanc/negre. Llins, ratlles bicolor, gèneres sedosos i setí treballat mat/brillant. En conjunt, colors intensos i atrevits, junt a altres gammes més pàl·lides per als temes romàntics.

Una bonica col·lecció plena d'harmonia en el seu conjunt els dissenys dels quals eren de Maria Marimón i Montse Lucas.

MARÍA JOSÉ EJARQUE

Vestit jaqueta amb davant irregular, fet en llaneta blanca amb ratlles fines. Faldilla recta

Camiser en lli blanc i blau marí, amb ornament de peces fent butxaques. Mànigues amb tanca

COSTUMS I TRADICIONS

La Guia de Manresa

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

No tinc el propòsit de fer una guia turística de la Ciutat ignasiana. Ni menys esmenar cap de les pàgines històriques del meu docte amic el canonge Josep Maria Gasol. Simplement em proposo parlar d'una devoció mariana que donà nom a l'ermita de la Guia prop del Pont Vell.

He dit Ciutat ignasiana, però, també, mariana. A banda de la predilecció montserratina, plasmada en el fet de la Misteriosa Llum enviada a l'església del Carme, trobem la Verge de l'Alba titular de la Seu; la de Valldaura, originària del segle XIV; la del Bon-Succés, al barri de Puigterrá; la Divina Pastora, a les Escodines; la del Remei, i la del Pòpul en plena ciutat vella. Això sense comptar els veïns santuaris de Joncadella, de Castellet, de la Salut i, com hem dit, l'ermita de la Guia.

Conten les cròniques que en les famoses batalles del Bruc contra els francesos, hagudes el 6 i el 14 de juny del 1808, les forces manresanes, amb les d'Igualada i d'altres poblacions veïnes vanceren amb l'ajuda de la Mare de Déu i dels sants Ignasi i Maurici. Així ha estat representat en un famós quadre reproduït força vegades.

La història ens diu que els igualadins duïen la bandera del Sant Crist i els manresans l'estendard de la Confraria de la Puríssima Concepció —fundada l'any 1489— i popularment coneguda com la dels "favets". És per això, que en el quadre dessús dit, la imatge sigui la de la Puríssima.

Ara bé; en agraïment als favors celestials, tant els igualadins com els manresans publicaren fulls pietosos i goigs. D'aqueixos, potser els més característics i segons sembla contemporanis als fets, són els de la Mare de Déu de la Guia, "Terrible, bisarra, y pia, / com á Patrona de Espanya: /

Així fa la tornada. Uns versos bèl·lics, com ho són els d'altres estrofes que narren els fets: "Molt orgullós lo Francès, / á Manresa se encamina, / confiant, com imagina, / lograr un gran interès; / més tot li ix al revés, / perquè pelea Maria..."

"Ab planxas de ferro armat, / se presenta lo enemich, / figurantse lo inich, / que està axí ben resguardat; / Maria lo ha derrotat, / ab las balas, que ella guia..."

Hem respectat l'ortografia de l'època per no llevar-li frescor. I saltem més estrofes segons les quals la Verge donà mort als francesos i vida als manresans car té "fortaleza, / escút, llança, artilleria..." Per això els goigs n'exalten la devoció: "¡O ditxosos Manresans! / ¡O Ciutat afortunada! / Per Maria Preservada / de enemichs los mes tirans: / alça al Cel les tuas mans / repetint: VIVA MARIA, / los manresans obligats, / la pendrán sempre per Guia."

Això de la Mare de Déu bel·licosa, com es pot comprendre és una interpretació feta amb tota la bona fe.

CUINA

Pastís de porros

Per a la pasta
250 gr. farina
75 gr. mantega
1 rovell d'ou
25 c.c. d'aigua
una mica de sucre

2 manats de porros
50 gr. mantega
4 ous
1/2 ampolla de crema de llet
100 gr. nata
50 gr. formatge ratllat

Poseu 200 gr. de farina en un recipient amb la mantega tallada a trossets, el rovell d'ou, una punta de sal i mitja cullerada de sucre, barregeu-lo amb una cullera de fusta, afegiu a poc a poc l'aigua, fins a tenir una pasta que la posarem sobre el marbre per treballar-la una mica amb les mans, si cal es pot afegir una mica de farina fins que no s'enganxi a les mans, emboliqueu-la amb un drap i deixeu-la reposar una mitja hora.

Talleu la part blanca dels porros a rodanxes molt fines, poseu-les a coure amb mantega a foc suau, tapades perquè s'estovin i no es daurin; quan estiguin a punt deixeu-les refredar una mica.

Estireu la pasta amb el corró i amb la seva ajuda traslladeu-la sobre un motlle pla desmuntable, folreu-lo amb la pasta procurant que s'aguanti sobre el vorell. Cobriu el fons amb els porros. Bateu els ous com per fer truita, afegiu la crema de llet, la nata, sal i pebre, barregeu-ho bé i tireu-ho sobre els porros, cobriu-lo tot amb formatge ratllat i poseu-lo a forn regular uns 25 minuts.

MARIA GLÒRIA MUNTANYOLA

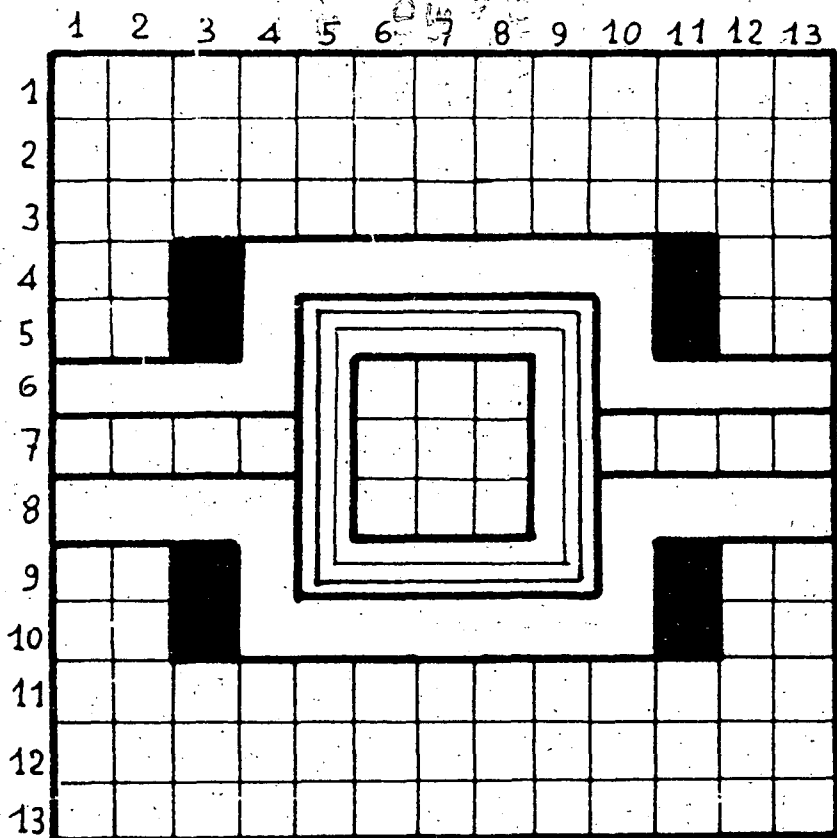
EL MILLOR en residències:

en preus, vistes, confort, seguiment d'ordenances i de normes en vigor, des d'ara, **El Mirador**
Per a informes: En el mateix Mirador
3a. Edat. Ara sota nova Direcció.
Tels. 790 15 36 i 232 52 69 i Recordi:
"El millor, ... El Mirador"

ENCREUATS

Per ROSA COLLELL

CRUCIGRAMA QUADRAT

HORITZONTALS:

- Persona que té correspondència amb una altra persona corporació o entitat.-
- Nom masculí. Inicial de punt cardinal. Nom femení.-
- Coixa. Consonant. Sagrat.-
- Societat Limitada. Vocal. Consonants.-
- Campió. La primera vocal, repetida.-
- Home que va a peu.-
- Municipi del Vallès Occidental. Pedra. Municipi de la Conca de Barberà.-
- Nom de consonant.-
- Nom de consonant. Metall fi.-
- Veu de comandament. Vocal. Nom de consonant.-
- Crit de lleó. Consonant. Estranyes.-
- Roig fosc, aplicat especialment al color dels cabells. Manera d'embenar. Sistema muntanyós que separa Europa i Àsia.-
- Mancat de responsabilitat.-

VERTICALS:

- Natural de Còrsega. Consonant. Vent del SW o del SSW.-
- Parlats. L'última vocal. (A l'inr.) Ro-segar.-
- Riu alemany. La primera consonant. Rotació.-
- Pedra. Conjunció. Inst. Nac. d'Estadística.-
- Nom de consonant. Enclusa d'argenter.-
- Consonant. Prefix que significa prioritat. Consonant.-
- Simó. Déu dels vents. Forma prefixada del mot grec ortho, que significa dret, dempeus.-
- La penúltima vocal. Plantígrad. Inic. de punt card.-
- Òrgan de l'olfacte. Natural de Rússia.-
- Transpira. Consonant. En aquest moment.-
- Part de la circumferència. Conjunció. (A l'inr.) lloc on tenen begudes.-
- Barb. curta de gambals. Consonant. Au.-
- "Piropo" espontani en les processons andaluses. Preposició. (A l'inr.) Existir tenir realitat.-

Solució

- Corca. R. Garbí.-
- Oca. N.-
- Nas. Rus.-
- Sua. P. Ara.-
- Arc. i rab.-
- Lerda. R. Ocell.-
- "Saeta" A. resseb.-

- Corca. R. Garbí.-
- Oca. N.-
- Nas. Rus.-
- Sua. P. Ara.-
- Arc. i rab.-
- Lerda. R. Ocell.-
- "Saeta" A. resseb.-

VERTICALS

- Rubi. Roc. Pira.-
- Baina. T. Urals.-
- Irresponsable.-

HORITZONTALS

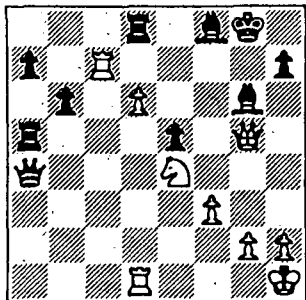
- Corresponsals.-
- Òriol. E. Aurea.-
- Ranca. R. Sacre.-
- SL. E. DT.-
- As. AA.-
- Ped.-

ESCACS

Per JAUME MORA

DIAGRAMA

Blanques juguen i guanyen

Millor dit: mat en tres, ras i curt.

Solució al diagrama 223.

1 Ab6-c7 Ab5xc7, 2 Af7-d5 (millor que 2 a6-a7 Cd6xf7) g6-g5, 3 a6-a7 i guanyen.

FILATELIA

Per ENRIC GRAUPERA

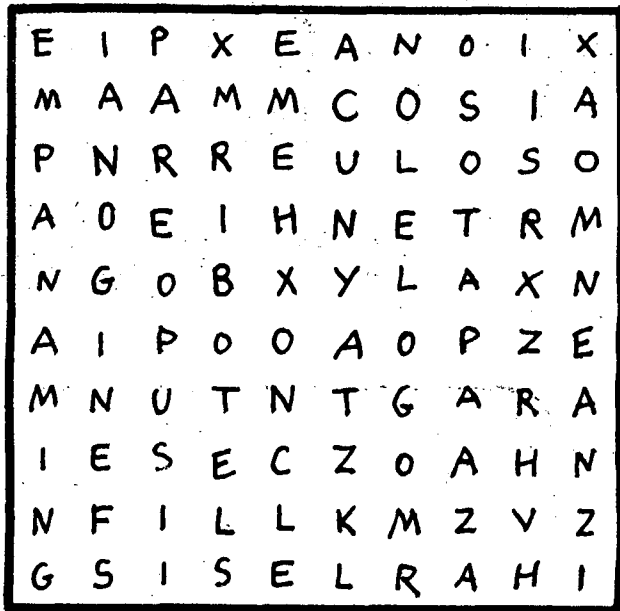

L'any 1984, Alemanya emeté un segell per commemorar el 850 aniversari de la mort de sant Norbert (1080-1134). El segell presenta una escultura del sant provinent d'una cadira del cor de l'antiga església imperial dels Premonstratencs, dels quals, seguint la regla de sant Agustí, en fou fundador sant Norbert. Fou arquebisbe de Magdebourg l'any 1128, elegit per aclamació dels fidels.

SOPA DE LLETRES

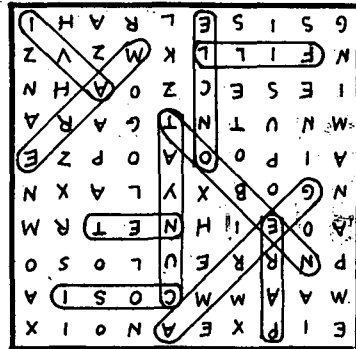
CERCAR 10 NOMS DE PARENTS

Per SNOP

Solució

HORIZ: Cosí, nét, fill.
VERT: Pare, oncle, cunyat.
DIAG: Nebot, germà, mare, avi.

JEROGLÍFIC

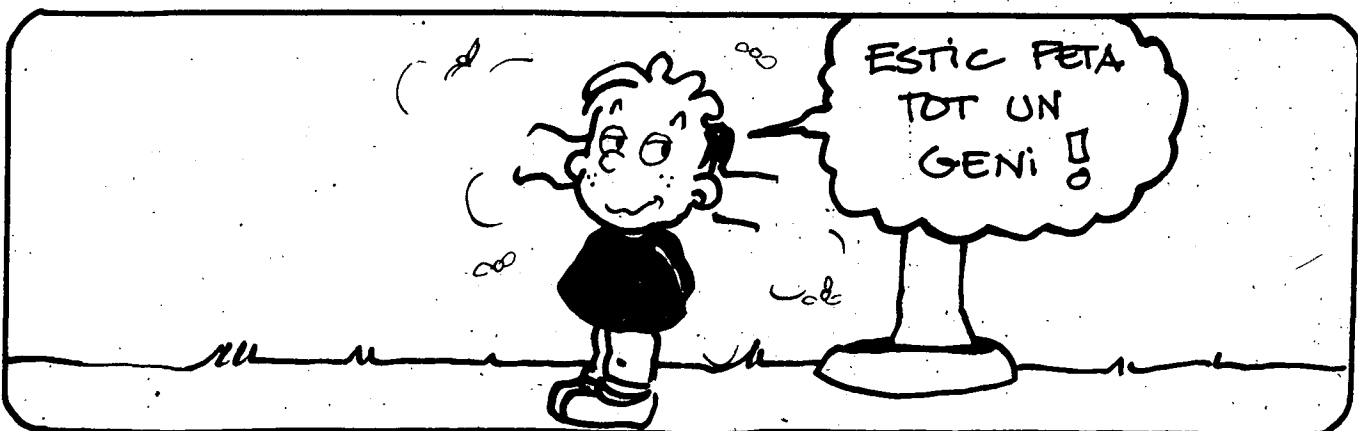
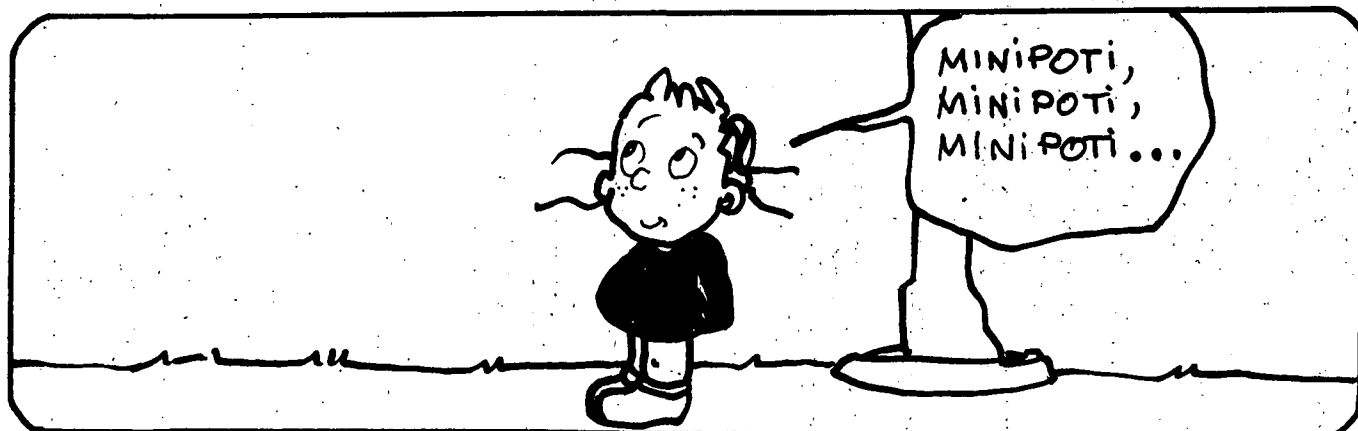
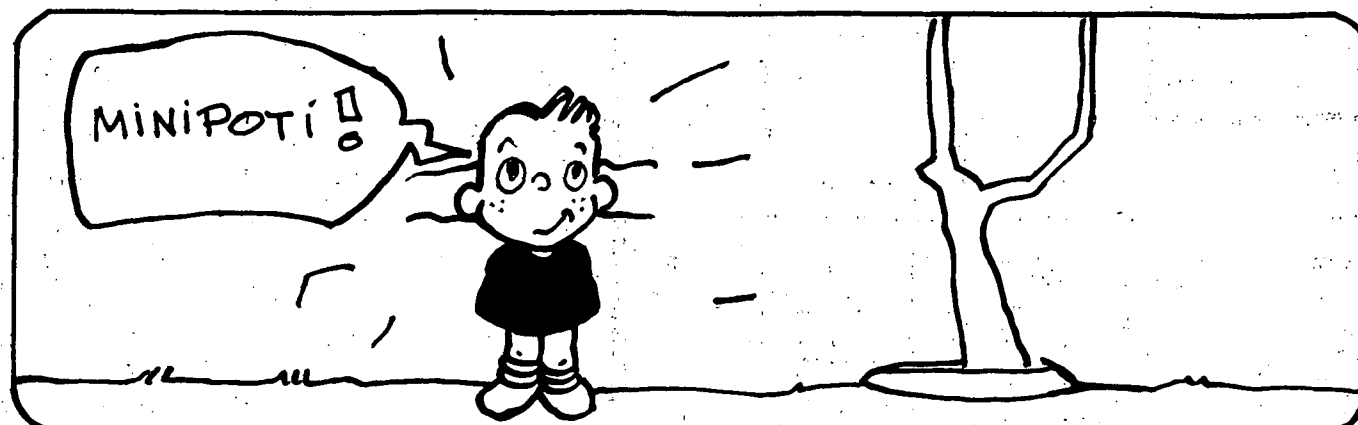
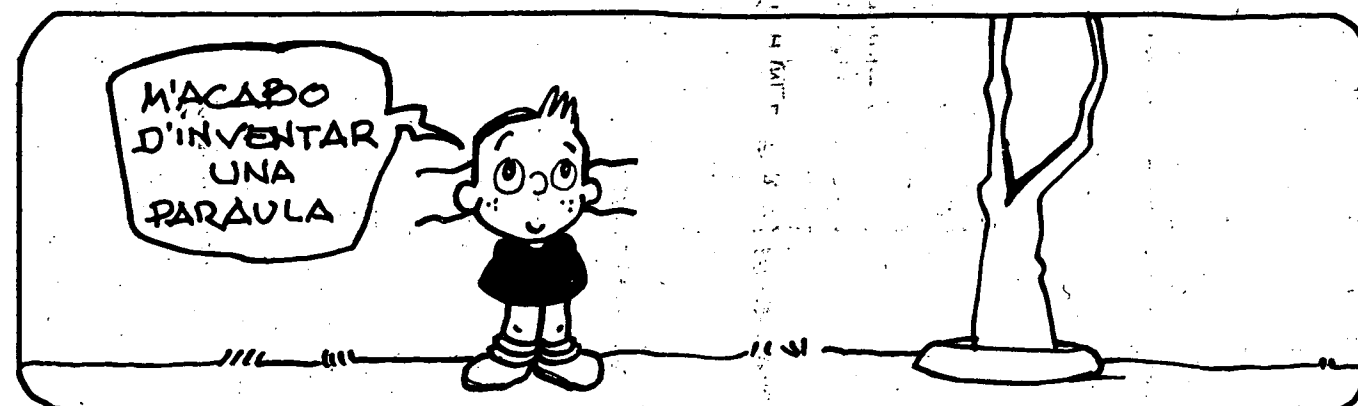
NO PARLA MAI CLAR, TOT HO DEIXA...

VNOTAU

Solució al 453

ES LLEGEIX MÉS

ES LLEGEIX (MAIG) MES

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Nº 408

Històries d'Eixerits

El mar

L'altre dia fèiem petar la xerrada amb l'Àlex i en Jordi. Jo els deia que el mar m'impressionava. Em fa com una mena de basarda. "Ves quina cosa, oi?" (Això ho diu sempre la tieta Pepa).

Potser ho fa que no sé nedar, i en veure aquell tou d'aigua, se'm posa la pell de gallina. "Massa suc per tan poc tall"; això ho deia l'avi Cisco.

Vàrem tenir aquesta conversa ran de mar, a la Costa Brava, on anàrem d'excursió amb l'escola. El conjunt era espectacular i meravellós: cel blau, mar arrissada, roques i bosc... Feia un dia esplèndid. Asseguts a la sorra, el "profe" ens explicà el tema de: "La vida en el mar", tot referint-se a unes diapositives que ens havia passat feia un parell de dies.

Amb l'Àlex i en Jordi discutíem sobre l'horitzó tan perfectament rectilini, sobre la patacada de les ones contra les roques, de l'espai de temps entre ona i ona, del perquè d'unes ones més grans que les altres, de quina mena de peixos hi hauria en aquell indret, etc.

En marxar, em vàreig mirar el mar amb certa tristesa. La por em priva d'estimar-lo. I això em dol, perquè tant mateix, el mar és grandíós i bonic, oi?

L'Eixerit

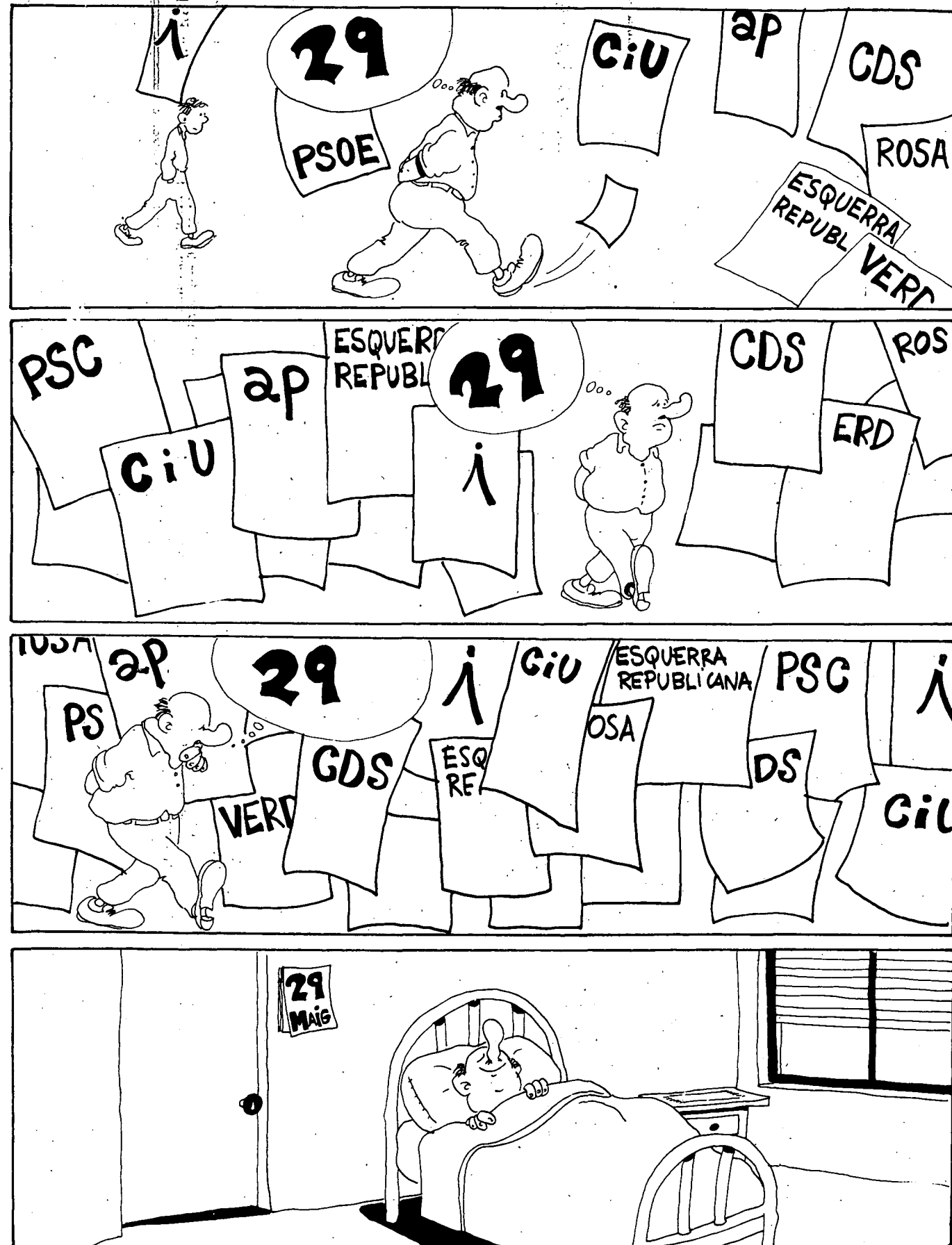
KOIS I NOIES: US PRESENTO EL MEU MILLOR AMIC, L'ORDINADOR MARCA "L'EIXERIT"

M'AJUDA A FER ELS DEURES DE L'ESCOLA COM UN BON AMIC, PERÒ AMB L'AVANTATGE QUE NO L'HE DE CONVIDAR A BERENAR COM ALS AMICS DE CARN I OSSOS.

EN BADOSA I EN BASORA

Jesús ens parla

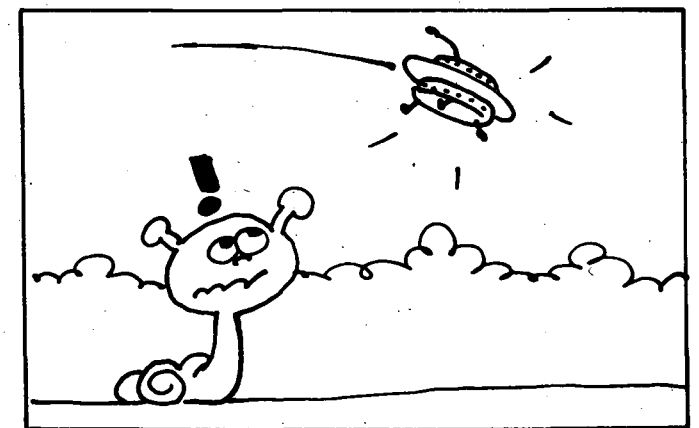
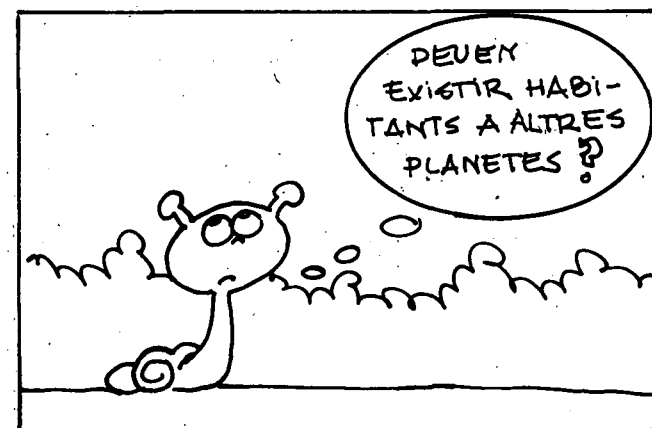
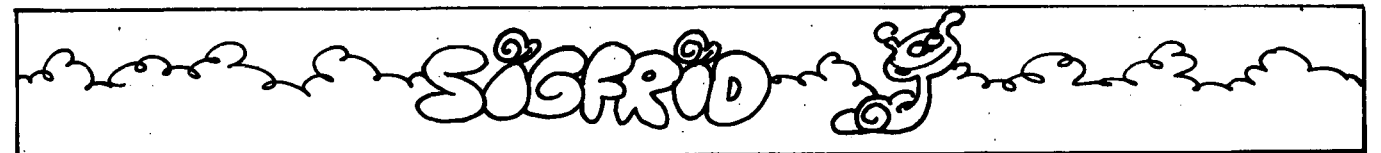
Busqueu l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Marc, capítol 3, versets del 20 al 36 (Mc 3:20-36).

Reflexionem: 1. En el nostre cor, i en tot el món que ens envolta, és ben clar que hi ha una lluita entre el bé i el mal. Nosaltres com a noies i nois cristians, sabem que estem compromesos a fer el bé. El cristià és una persona apassionada per fer el bé.

2. Jesús lluita contra el mal. Perquè Déu no el vol el mal, ni vol que les persones pateixin, ni que corrin el risc de perdre la vida eterna. El pitjor mal és aquell que hi ha en el nostre cor. D'aquest mal, només Jesús pot curar-nos-en plenament.

3. De cara a Déu allò més important és tenir el cor obert a l'amor universal. Estimar Déu, estimar tothom, és més important que aquell afecte natural que brota dels lligams familiars. Jesús rodejat de pobres, de malalts, de persones senzilles i humils que escolten la seva paraula diu: "Aquests són la meua mare i els meus familiars."

El mossèn

DIUMENGE - 5

- 11.30 Signes del temps.
12.00 Matinal a TV3:
"Amargós/Weber".
13.00 Esports.
14.30 Gol a gol.
15.00 Telenotícies.
15.30 Batman:
"Batman a la brasa?".
15.55 Jericó:
"Fugida sota terra" (dual).
16.50 Tarda de...
"La caiguda de Roma" (dual).
18.30 Esports.
20.00 Johnny Staccato:
"Els pares".
20.30 Telenotícies.
21.00 30 minuts.
21.30 A cor obert:
"Torna a casa Jenie" (dual).
22.30 Gol a gol.

Contingut del programa "SIGNES DELS TEMPS"**Juny**

12.- L'ORACIÓ I EL SERVEI-II
19.- Taula rodona: EL TEMPS
LLIBRE, TEMPS DE LLIBER-
TAT

26.- Informatiu. Entre moltes al-
tres notícies, reportatge ampli del
darrer Aplec de l'Esperit.

Nota: L'hora d'emissió habitual és
entre 3/4 d'onze del matí dels diu-
menes fins a 1/4 de dotze. Amb
tot, algun dia, pot avançar-se un
xíc.

DILLUNS - 6

- 12.30 Universitat oberta:
"Física de les partícules. Els lla-
drons, els quarks i l'encís"
(dual).
13.00 TV3 segona vegada:
"Gol a gol".
14.00 Mag-Magazine.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Guerra de sexes - 45.
16.20 Gent del barri (dual).
17.20 Universitat oberta:
"Energia. Reduint distàncies".
18.00 Els germans Hardy i la Nancy Drew:
"El misteri de la vall de les
bruixes".
18.45 Simbad.
19.15 Judes Xanguet i les maniquins.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.25 L'equalitzador:
"A punta de dia" (dual).
22.15 Teatre:
"Majòrica".
23.50 Telenotícies.
00.05 Ai, Smith i Jones - 9.

DIMARTS - 7

- 12.10 Servei d'informació agrària.
12.30 Universitat oberta:
"El teorema fonamental de
l'àlgebra".
13.00 TV3, segona vegada:
"30 minuts". Informatiu cinema".
14.00 Mag-Magazine.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Guerra de sexes - 46.
16.20 Gent del barri (dual).
17.20 Universitat oberta:
"Matemàtiques: perspectiva
psicològica".
17.35 Dibuixos animats.
18.00 Exploració i aventura:
"Redescobrir les aleutianes".
18.30 Oh! Bongònia.
19.15 Doctor Who:
"La gènesi dels daleks (III)".
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.25 Àngel Casas Show.
23.05 Perry Mason:
"El cas del testimoni descarat".
(dual).
00.05 Telenotícies.

DIMECRES - 8

- 12.10 Servei d'informació agrària.
12.30 Universitat oberta:
"La síntesi de l'amoníac".
13.00 TV3, segona vegada:
"Crònica 3".
14.00 Mag-Magazine.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Guerra de sexes - 47.
16.20 Gent del barri (dual).
17.20 Universitat oberta:

- 17.45 Dibuixos animats.
18.00 Musical.
18.30 Cinc i acció.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.05 Lotto 6/49.
21.10 Bona cuina.
21.20 Informatiu Cinema.
21.50 Cinema 3:
"Escrit en el vent".
23.50 Motor a fons.
00.20 Telenotícies.

DIJOUS - 9

- 12.10 Servei d'informació agrària.
12.30 Universitat oberta:
"La hibernació".
13.00 TV3, segona vegada:
"Àngel Casas Show".
14.00 Mag-Magazine.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Guerra de sexes - 48.
16.20 Gent del barri.
17.20 Universitat oberta:
"Escotar en la foscor" (dual).
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Els germans Hardy i la Nancy Drew:
"El misteri dels àngels caiguts".

18.45 Sindbad.

- 19.15 Doctor Who:
"La gènesi dels daleks (IV)"
(dual).
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.25 Blanc o negre.
23.00 A tot esport.
00.05 Telenotícies.

DIVENDRES - 10

- 12.30 Universitat oberta:
"Florència (II)" (dual).
13.00 TV3, segona vegada:
"A tot esport".
14.00 Mag-Magazine.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Guerra de sexes - 49.
16.20 Gent del barri.
17.20 Universitat oberta:
"El Santo Spirito: una església
del Renaixement".
17.45 Dibuixos animats.
18.00 Els germans Hardy i la Nancy Drew:
"La missatgera voladora".
18.45 Sindbad.
19.15 Doctor Who:
"La gènesi dels daleks (V)"
(dual).
19.45 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.25 Allò, allò 4 (dual).
21.55 Ràdio Cincinatti:
"Un assumpte explosiu (I)".
22.25 Crònica 3.
23.25 Telenotícies.

DISSABTE - 11

- 10.30 Sardanes.
11.00 Universitat oberta - (Rep.).
13.00 Cinc i acció - (Rep.).
14.15 Oh! Bongònia.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Els Barrufets.
16.00 Esports en acció.
17.30 Identitats:
"Sor Genoveva".
18.30 El joc del dissabte:
"La ràdio".
20.00 Vida salvatge:
"Llops disfressats d'ovella"
(dual).
20.30 Telenotícies.
21.00 Lotto 6/49.
21.10 Bona cuina.
21.20 Magnum:
"Vinga voltes".
22.05 Pel·lícula:
"Los ojos vendados".
00.00 El món del cinema.

DIUMENGE - 5

- 3.03 Música golf.
4.05 El fugitiu.
4.55 Llarg-metratge:
6.15 Documental.
7.30 Llarg-metratge:
"Juana de París".
9.00 Informe setmanal.
10.00 El dià del Senyor - Santa Missa.
11.00 48 hores.
11.05 Concert.
12.05 Poble de Déu.
12.35 Dones del món.
13.30 Segon ensenyament.
14.30 48 hores.
15.30 El temps.
15.35 Els petits picapedra.
16.05 Estrenes TV:
17.25 Si ho sé no vinc.
18.25 Dibuixos animats.
19.10 La clínica de la Selva Negra:
"El rapto".

- 20.00 A vista d'ocell.
20.30 48 hores.
21.00 A portada.
21.35 La vida segueix.
22.45 Diumenge cinema:

DILLUNS - 6

- 8.00 Bon dia.
8.30 Telediari matinal.
9.00 Al matí.
13.30 3 x 4.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Hotel.
16.30 Tal qual.
18.00 Avanç Telediari.
18.05 Els mons de Yupi.
18.30 La caixa màgica.
19.00 A mitja tarda.
19.30 De pel·lícula.
20.30 Telediari - 2.
21.00 El temps.
21.15 El preu just.
22.50 Alfred Hitchcock, presenta:
"A las cuatro en punto".
23.20 Documents TV.
00.25 Pesseta a pesseta.
00.35 Telediari - 3.
00.55 Telesport.

DIMARTS - 7

- 8.00 Bon dia.
8.30 Telediari matinal.
9.00 Al matí.
13.30 3 x 4.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Hotel.
16.30 Tal qual.
18.00 Avanç telediari.
18.05 Els mons de Yupi.
18.30 Heidi.
19.00 La nau terra.
19.30 Entre línies.
20.00 Les noies d'or.
20.30 Telediari - 2.
21.00 El temps.
21.15 Amb tu.
22.25 Sessió de nit:
00.05 Pesseta a pesseta.
00.15 Telediari - 3.
00.35 Telesport.
00.50 Testimoni.

DIMECRES - 8

- 8.00 Bon dia.
8.30 Telediari matinal.
9.00 Al matí.
13.30 3 x 4.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Hotel.
16.30 Tal qual.
18.00 Avanç telediari.
18.05 Els mons de Yupi.
18.30 El petit vampir - 6.
19.00 A tope.
20.00 De 9 a 5.
20.30 Telediari - 2.
21.00 El temps.
21.15 Estimats pirulí.
22.25 Cançó trista de Hill Street.
23.25 Viure cada dia.
00.25 Pesseta a pesseta.
00.35 Telediari - 3.
00.55 Telesport.

DIJOUS - 9

- 8.00 Bon dia.
8.30 Telediari matinal.
9.00 Al matí.
13.30 3 x 4.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Hotel.
16.30 Tal qual.
18.00 Avanç telediari.
18.05 Els mons de Yupi.
18.30 Musiquissims.
19.00 Crònica jove.
19.25 Amb les mans a la massa.
19.55 Parlant clar.
20.30 Telediari - 2.
21.00 El temps.
21.15 Llum de lluna.
22.15 Dret a discrepar.
23.45 A mitja veu.
00.15 Pesseta a pesseta.
00.25 Telediari - 3.
00.45 Telesport.

DIVENDRES - 10

- 8.00 Bon dia.
8.30 Telediari matinal.
9.00 Al matí.
13.30 3 x 4.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Hotel.
16.30 Tal qual.
18.00 Avanç telediari.
18.05 La llanterna màgica.
19.30 Diccionari de la salut.
20.00 Mash.
20.30 Telediari - 2.
21.00 El temps.
21.15 Cara a Cara.
22.30 Divendres cinema:
"La selva esmeralda".
00.40 Pesseta a pesseta.
00.50 Telediari - 3.
01.10 Telesport.

DISSABTE - 11

- 1.25 El gos verd.
2.25 McMillan i la seva esposa:
"Amor, honor y estafa".
4.00 Llarg-metratge:
"Corrupción en el internado".
5.30 Documents TV.
6.35 Documental.
7.30 Llarg-metratge:
"Roxie Hart".
8.45 A tope.
9.45 Diccionari de la salut.
10.15 El mag d'oz.
10.30 48 hores.
10.45 La bola de cristall.
12.00 Loteria.
12.30 Nova gent.
13.30 L'altra mirada.
14.30 48 hores.
15.30 El temps.
15.35 Isidor.
16.05 Primera Sessió:
"El teniente Robinson".
18.10 Les aventures de Teddy
Ruxpin - Ep. 9.
18.35 Secrets i misteris.
19.00 Número 1.
19.35 La llei dels àngels.
20.30 48 hores.
21.05 Informe setmanal.
22.20 Dissabte nit.
23.25 L'assessinat de Randy Webster.
01.10 48 hores.
01.15 Filmoteca TV:
"Justine".

DIUMENGE - 5

- 9.30 Santa Missa.
10.30 Objectiu 92.
12.00 Estudi Estadi.
14.50 L'informatiu cap de setmana.
15.00 Estudi Estadi.
19.00 Sessió de tarda:
21.00 Connexió amb Sant Cugat.
21.00 L'informatiu cap de setmana.
21.15 Debat-2.
22.10 Camí de Seul.
22.35 L'Instant més llarg.
23.05 Volta ciclista a Astúries.
23.20 Estudi Estadi.

DILLUNS - 6

- 13.00 Avanç de l'informatiu Migdia.
13.05 Directe al 2.
13.35 Capítol - 24.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder.
15.30 Video clips.
15.40 Giro d'Itàlia.
16.50 Tè o cafè.
18.00 Era Lucana d'Aran.
18.30 Avanç de l'informatiu Vespre.
18.35 Avec plaisir.
19.00 Toros.
21.20 Cinema club:
23.20 Últimes preguntes.
23.50 Jazz entre amics.

DIMARTS - 7

- 13.00 Avanç de l'informatiu migdia.
13.05 Directe al dos.
13.35 Capítol - 25.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder.
15.30 Video clips.
15.40 Giro d'Itàlia.
16.50 Tè o cafè.
18.00 Quan l'antic és fascinant.
18.30 Avanç de l'informatiu Vespre.
18.35 Avec plaisir.
19.30 L'informatiu Vespre.
20.00 Atletisme.
21.30 Connexió amb Madrid.
21.30 Suplements - 4.
22.00 El temps és or.
23.00 Tendido cero.
23.30 La bona música.

DIMECRES - 8

- 13.00 Avanç de l'informatiu migdia.
13.05 Directe al dos.
13.35 Capítol - 26.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder.
15.30 Video clips.
15.40 Giro d'Itàlia.
16.50 Tè o cafè.
18.00 Medicina natural.
18.30 Avanç de l'informatiu Vespre.
18.35 Avec plaisir.
19.00 Picapuça.
20.00 L'informatiu Vespre.
20.30 Minuts d'Or.
21.00 Doña Francisquita.
00.25 Temps de creure.

DIJOUS - 9

- 12.00 Tennis: Roland Garros.
13.00 Avanç de l'informatiu migdia.
13.05 Directe al dos.
13.35 Capítol - 27.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder.
15.30 Video clips.
15.40 Giro d'Itàlia.
16.50 Tè o cafè.
18.00 Inventar-se el futur.
18.30 Avanç de l'informatiu Vespre.
18.35 Avec plaisir.
19.00 Picapuça.
20.00 L'informatiu Vespre.
20.30 Olímpics.
21.00 A tres bandes.
21.45 Descartes.
22.00 Loteria primitiva.
22.15 Dijous cinema:
23.50 Metròpolis.

DIVENDRES - 10

- 13.00 Avanç de l'informatiu migdia.
13.05 El divan d'Ivan.
13.30 Capítol - 26.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder.
15.40 Giro d'Itàlia.
16.50 Cinema espanyol:
18.30 Eurocopa 88.
22.30 Concert.
00.25 Prop de les estrelles.

DISSABTE - 11

- 9.30 Sesam obre't!
10.00 Dibuixos animats.
10.15 Clementina.
10.45 Programa.
11.15 Mirades.
12.00 Una història particular.
13.00 Flamenc.
13.30 Amor, salut i feina.
14.00 L'informatiu cap de setmana.
14.30 135 escons.
15.00 Eurocopa 88.
18.00 Estadi 2.
22.00 L'informatiu cap de setmana.
22.30 Connexió amb Madrid.
22.30 L'ocell espi - 1.
23.20 Ahir.
00.20 Diàlegs amb la música.

COMENTARIS TV**Vídeo i Televisió**

Potser en més d'una ocasió hem parlat del vídeo com a mitjà per organitzar una televisió a casa al servei de la famí-
lia. Tanmateix no ho havíem fet d'una forma exclusiva i directa. Aquesta és, doncs, la proposta del present article: co-
mençar a fer una videoteca familiar.

En què consisteix aquesta empresa? Doncs és molt senzill. Les fonts per assolir una bona videoteca són dues: per
una banda les emissions de cadena, per l'altra la possibilitat de llogar i comprar vídeos.

En el primer cas no cal dir que s'ha de tenir molta cura. Malgrat tot molts són els programes bons i aprofitables que
es poden gravar amb un aparell de vídeo. Des del punt de vista cinematogràfic enguany s'emeta un cicle sobre **Charlot**
dins del qual podríem dir que tot són obres mestres. D'igual forma no fa més de quatre setmanes es va programar **Can-**
tando bajo la lluvia, gran pel·lícula que pot fer les delícies de grans i petits. Des del punt de vista cultural i informatiu
en més d'una ocasió **Documentos TV** emet programes de gran valor històric igualment amb el que succeix amb **30 mi-**
nuts si ens fixem en el seu valor, potser, més actual i informatiu. Aquests són només dos exemples si ens adrecem a les
emissions de cadena (TV1-2 i TV3).

Si l'alternativa és llogar o comprar les possibilitats són, igualment, variadíssimes. Primer les pel·lícules que, com
sempre exigeixen una prèvia documentació, després, amb més oferta del que la gent s'imagina, hi ha tot un munt de ví-
deos educatius: idiomes, viatges, treballs de la mateixa Enciclopèdia Britànica o antics programes culturals i telesè-
ries d'obres literàries de TVE.

Cal estar al dia i saber organitzar, doncs, el vídeo i la televisió a casa per no haver de queixar-se i tenir sempre l'al-
ternativa a mà.

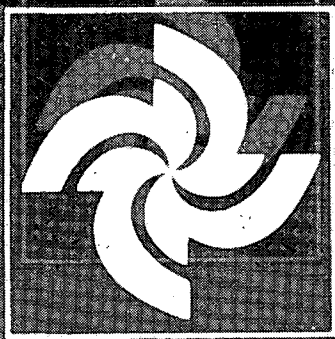
IGNASI BOFARULL T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) tel. 200 13 39

ROCA

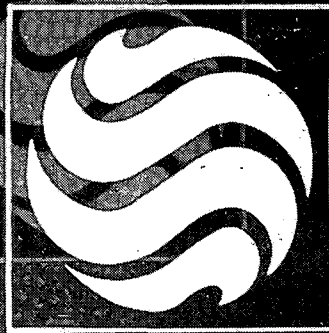
vers el futur.

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

SANITARI

Calefacció:

Calderes de ferro fos, calderes murals i calderes de xapa, de gas, gas-oil, llenya, carbó, electricitat, bombes de calor, captador d'energia solar, radiadors de ferro fos i de xapa d'acer, cremadors i complements per a instal·lacions.

Aire condicionat:

Aparells de finestra, consoles, aparells autònoms, bombes de calor i equips centralitzats.

Sanitari:

Banyeres de fosa i de xapa d'acer esmaltades, porcellana sanitària, aixetes, aigüeres d'acer inoxidable i gres, complements per a la cambra de bany.

COMPANYIA ROCA-RADIADORS, S.A.

Avd. Diagonal, 513 • 08029 BARCELONA Tel. 322 40 51 télex 52832 CRRCE E - 52032 CRRCE E